

MASARYKOVA UNIVERZITA

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Ústav české literatury a knihovnictví
Kabinet informačních studií a knihovnictví

Plagiátorství na vysokých školách

Diplomová práce

Autor práce: Kateřina Černošávková
Vedoucí práce: Mgr. Petra Šedinová

Brno 2008

Bibliografický záznam

ČERNOHLÁVKOVÁ, Kateřina. *Plagiátorství na vysokých školách*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Kabinet knihovnictví, 2004. 108 s. Vedoucí diplomové práce Mgr. Petra Šedinová

Anotace

Diplomová práce „Plagiátorství na vysokých školách“ se zabývá plagiátorstvím při psaní odborných prací v akademickém prostředí. Vysvětluje pojem a různé typy plagiátorství. Uvádí některé příčiny plagiátorství studentů. Plagiátorství dává do souvislosti s citační etikou. Autorka navrhla základní rámec antiplagiátorské politiky vysokých škol. Jako inspiraci analyzuje některé zahraniční projekty zaměřené na prevenci plagiátorství.

Práce také seznamuje se situací okolo plagiátorství v České republice, včetně legislativního prostředí.

V praktické části je proveden prostřednictvím dotazníku průzkum stavu antiplagiátorské politiky na vysokých školách v ČR.

Annotation

Diploma thesis „Plagiarism in higher education“ deals with plagiarism in writing paper in academic world. Explains conception and various types of plagiarism. Features some causes plagiarism students. Declare some causes of student's plagiarism. She gives plagiarism to the connection with quote ethics. Author designed basic frame policy against plagiarim in higher education. Like inspiration analyzes some foreign projects specialized on prevention plagiarism.

Thesis also presents situation plagiarism in Czech republic, including legislative environment.

In practical parts is performed through questionnaire research of present condition policy against plagiarim in higher education in Czech republic.

Klíčová slova

Plagiátorství, vysoké školství, antiplagiátorská politika, prevence plagiátorství, elektronické detekční nástroje.

Keywords

Plagiarism, high education, policy against plagiarim, prevention of plagiarism, elektronik detections tools.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu. Současně dávám svolení k tomu, aby tato diplomová práce byla umístěna v Ústřední knihovně FF MU a používána ke studijním účelům.

Brně dne 5.května 2008

Kateřina Černohlávková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce Mgr. Petře Šedinové za cenné rady a připomínky. Také bych ráda poděkovala všem, kteří mi obětovali svůj čas a vyplnili dotazník do praktické části.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1. PLAGIÁTORSTVÍ.....	10
1.1.DEFINICE PLAGIÁTORSTVÍ.....	10
1.2.TYPY PLAGIÁTORSTVÍ.....	12
1.2.1 Dělení plagiátorství podle motivace.....	12
1.2.2 Dělení podle formy plagiátorství.....	13
1.2.3 Dělení podle způsobu práce se zdroji.....	16
1.4 DŮVODY PLAGIÁTORSTVÍ U STUDENTŮ.....	17
2. CITAČNÍ ETIKA.....	21
2.1 BIBLIOGRAFICKÉ CITACE.....	21
2.1.1 Důvody k uvádění citací.....	22
2.1.2 Citační software.....	22
2.1.3 Projekt bibliografické citace.....	23
3. KONCEPCE ANTIPLAGIÁTORSKÉ POLITIKY.....	24
3.1 PREVENCE PLAGIÁTORSTVÍ.....	25
3.1.1. Změna způsobu zadávání odborných písemných prací.....	25
3.1.2 Vzdělávání studentů v oblasti plagiátorství.....	27
3.3 DETEKCE PLAGIÁTŮ.....	30
3.3.1 Znaky textu vyvolávající podezření na plagiát.....	31
3.3.2 Elektronické detekční nástroje.....	32
3.3.3 Náhodné hloubkové kontroly.....	38
3.4 POSTIHY ZA PLAGIÁTORSTVÍ.....	39
3.4.1 Postihy v rámci předmětu.....	39
3.4.2 Postihy u absolventských prací.....	39
4. KONKRÉTNÍ ZAHRANIČNÍ PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA POUČENÍ O PLAGIÁTORSTVÍ.....	41
4.1 PROJEKTY VE VELKÉ BRITÁNII.....	41
4.2 PROJEKTY VE SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH.....	46
5. PLAGIÁTORSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICCE.....	50
5.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC.....	50
5.2 NÁRODNÍ REGISTR VŠKP A SYSTÉM NA ODHALOVÁNÍ PLAGIÁTŮ.....	53
5.2 PŘÍPADOVÁ STUDIE ANTIPLAGIÁTORSKÉ POLITIKY NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ FAKULTY VŠE.....	57
5.3 WEBOVÉ STRÁNKY POSKYTUJÍCÍ JIŽ VYPRACOVANÉ STUDENTSKÉ PRÁCE....	60
5.4 PODEZŘENÍ NA PLAGIÁTORSTVÍ U AKADEMICKÝCH PRACOVNÍKŮ.....	67

PRAKTICKÁ ČÁST

6. PRŮZKUM AKTUÁLNÍHO STAVU ANTIPLAGIÁTORSKÉ POLITIKY NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V ČR	75
6.1 ÚVOD.....	75
6.2 POLOŽENÉ DOTAZY	76
6.3 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH DOTAZŮ	78
6.4 SHRNU TÍ	90
ZÁVĚR.....	91
POUŽITÉ ZDROJE.....	93
SEZNAM GRAFŮ	106
SEZNAM PŘÍLOH.....	107

ÚVOD

Podle *TDKIV* – České terminologické databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy je plagiát „Nedovolená napodobenina (přesná nebo částečná) uměleckého nebo vědeckého díla jiné osoby, která je bez uvedení předlohy vydávána za originál; její původce tak porušuje autorská práva autora původní předlohy.“¹ Výklad termínu je tak zcela jasný, pokud se ale podíváme blíže, zjistíme, že příbuzným termínem je kompilace, tedy „odborný text, který vznikl sestavením poznatků z jiných děl. Na rozdíl od plagiátu však nepřebírá celé hotové pasáže bez citování původního zdroje ani nepředstírá svou původnost.“² V tomhle právě je podle mého názoru největší nebezpečí plagiátorství, a sice ve schopnosti studentů rozpoznat hranici mezi kompilací a plagiátem. Zde se tedy otevírá prostor pro informační vzdělávání.

Na vysokých školách se po studentovi nepožadují pouze vědomosti, které jsou prověřovány prostřednictvím ústní či písemné zkoušky. Stále častěji bývá výstupem z kurzu písemná práce, která vyžaduje samostatnou práci s odbornou literaturou. Práci, která předpokládá nejen určitou úroveň stylistiky, ale také schopnost korektní práce s odbornými zdroji. Plagiátorství odráží nejen práci studentů, ale i učitelů.

K rozmachu plagiátorství došlo hlavně díky masivnímu nástupu informačních technologií do vyššího vzdělávání. Díky těmto technologiím se stalo mnohem jednodušší nalézt a zkopírovat dokument, který odpovídá zadanému tématu. Nejedná se však pouze o dokumenty, kterými se autor prezentuje. Stále více se objevují webové sídla zaměřené na sdílení studentských prací.

Je ovšem chybou domnívat se, že problém plagiátorství se vyřeší zase jenom s použitím informačních technologií. Pokud budeme postupovat způsobem „najít a potrestat“, nevyřešíme problém, pouze potrestáme viníky. Musíme si uvědomit, že studenti nejsou

¹ *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/XP6D51JJBVN7S39X1SJXXYK2PAMFYXGT4GA59JNXLIS1Q7D1LD-01851?func=finda&find_code=WTR&request=plagi%C3%A1t&request_op=AND&find_code=WAU&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>.

² *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH31-01188?func=find-aut-bib&find_request=kompilace&find_code=TR&find_base=KTD>

jediní, kdo mají ve vztahu k problému nějaké povinnosti. Na vysokou školu přicházejí z různého prostředí a ne každý ví jak správně pracovat se zdroji. Především by se při nástupu měli dozvědět přesnou definici plagiátu a jak se mu vyhnout, teprve když si můžeme být jisti, že jsou dostatečně a všichni stejně poučeni můžeme přistoupit k lokalizaci a potrestání viníků.

Cílem diplomové práce bylo představit problém plagiátorství v prostředí vysokých škol resp. při psaní odborných textů včetně vysokoškolských kvalifikačních prací.

Práce je rozdělena na dvě části. První teoretická část se věnuje samotnému plagiátorství, jeho definici, rozdělení, různým podobám. Dále se zabývá důvody, které studenty k plagiátorství vedou. Následující oddíl je věnován citační etice. Po vzoru zahraničních vysokých škol jsem se pokusila navrhnout základní rámec koncepce antiplagiátorské politiky, zahrnující prevenci, detekci a postihy plagiátorství. Vypracovala jsem analýzu konkrétních online antiplagiátorských projektů v USA a Velké Británii. Další kapitola poskytuje pohled na plagiátorství v České republice. Úvodem seznamuje s legislativním prostředím (autorský, vysokoškolský zákon). Představuje také projekt Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu. Provedla jsem případovou studii zaměřenou na antiplagiátorskou politiku na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické.

Následuje analýza některých českých webových stránek, které se zabývají poskytováním již vypracovaných studentských prací. Závěrem popíši vybrané kauzy podezření na plagiátorství u akademických pracovníků.

V praktické části je proveden průzkum, který ukazuje, jakým způsobem se s problémem plagiátorství vyrovnávají české vysoké školy a univerzity v rovině vedení samotné školy. Cílem průzkumu bylo zjistit, zda naše konkrétní vysoké školy mají nějakou koncepci antiplagiátorské politiky, kurzy zaměřené na práci s odbornými zdroji, jak se na kurzech podílí univerzitní knihovny, jakým způsobem na vysoké škole probíhá kontrola původnosti prací a jaké konkrétní případy plagiátorství se objevily.

1. PLAGIÁTORSTVÍ

1.1. DEFINICE PLAGIÁTORSTVÍ

Slovo „plagiarism“ pochází z latiny, jeho původní význam byl „únosce“.³

Plagiátorství je složitý problém a jednoznačná definice by mohla být obsáhlá, ale je důležité, pro jaké prostředí je určena. V prostředí vysokých škol by měla být definice určena studentům co nejjednodušší, ale zároveň obsáhnout formy plagiátorství na vysokých školách.

Podle *TDKIV* – České terminologické databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy je plagiát „Nedovolená napodobenina (přesná nebo částečná) uměleckého nebo vědeckého díla jiné osoby, která je bez uvedení předlohy vydávána za originál; její původce tak porušuje autorská práva autora původní předlohy.“⁴

Tato definice je sice jasná a stručná, přesto není pro svůj obecný charakter optimální jako určující pro studenty vysokých škol. Vhodně je vyřešena podoba originálu, kterým může být jak text, socha, audiovizuální nahrávka, fotografie či výsledky skupinové spolupráce. Všechny tyto typy originálů lze zařadit pod umělecké či vědecké dílo.

Opomíjeny jsou zde motivy plagiátora, čili zda se činu dopustil kvůli finančnímu prospěchu, kvůli prestiži, z neznalosti citačních pravidel, nebo nedostatečných znalostí zadaného tématu. Není zde také jednoznačně poukázáno na možnost zakoupení seminární práce.

³ Podle BRANNAN, Joyce A. *PLAGIARISM* [online]. [2005] [cit. 2008-03-28]. Ppt. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/Plagiarism.ppt>>.

⁴ *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <http://sigma.nkp.cz/F/XP6D51JJBVN7S39X1SJXXYK2PAMFYXGT4GA59JNXLIS1Q7D1LD-01851?func=finda&find_code=WTR&request=plagi%C3%A1t&request_op=AND&find_code=WAU&request=&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>

Jedna z definic určených pro studenty Sussex Univerzity zní:

- 1) “ Vydávání cizího textu za vlastní, nebo snaha zakrýt rozdíl mezi vlastními a převzatými myšlenkami
- 2) Špatné či nedbalé citace“⁵

Zde dochází k propojení plagiátu s nesprávným užíváním zdrojů. Domnívám se však, že se nemusí nutně jednat o plagiát, student nevydával cizí myšlenky za své. Uvedl, od koho myšlenky pocházejí, pouze styl či podoba citace neměla správnou formu. Označovat takového studenta za plagiátora mi přijde přehnané, zejména pokud je chyba například pouze v pořadí povinných částí citací. Toto samozřejmě neplatí v případě, že zdroj uveden nebyl, nebo byl uveden v podobě, která znemožňuje dohledání původního textu.

„Plagiátorství je použití cizích myšlenek, nebo práce bez přiznání autorství. Toto zahrnuje:

- Parafráze bez uvedení autora originálu.
- Kopírování a vkládání informací, grafiky z internetu do vlastní práce bez citování zdroje.
- Použití práce někoho jiného, nebo koupě cizí práce s cílem vydávat se za autora.
- Neoznačení částí, které jsou citovány

Jedná se o plagiáty, pokud neuvedete všechny použité zdroje.“⁶

V podstatě se nejedná o definici samotného plagiátu, jelikož neobsahuje jiné formy autorského díla než text. Je to však definice, která je podle mě ze všech uvedených nejvhodnější k použití v univerzitním prostředí. Snaží se totiž obsáhnout veškeré nepovolené procesy při psaní odborné práce.

⁵ *What is plagiarism* [online]. [1999] [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2-1.html>>.

⁶ *Definitions of Library and Information Terminology* [online]. 2003-2006 , 5/18/06 [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.cgcc.cc.or.us/Library/lib-instruction/define-terms.htm>>.

1.2. TYPY PLAGIÁTORSTVÍ

Bylo by chybou domnívat se, že každý případ plagiátorství je shodným prohřeškem. Existuje více druhů plagiátorství a to nejen neúmyslné, ale dokonce nevědomé, kde hraje roli skrytá paměť.

1.2.1 Dělení plagiátorství podle motivace

Z hlediska motivace můžeme plagiátorství rozdělit na plagiátorství neúmyslné a plagiátorství úmyslné.⁷

Úmyslné plagiátorství (deliberate plagiarism)

Úmyslné plagiátorství je „doslovné opsání nebo počítačové zkopírování celého textu či hlavních pasáží textu jiného autora (nebo jiných autorů) se snahou vydávat je za svůj vlastní. Aktér neuvádí ani autora originálního textu, ani necituje původní pramen.“⁸

Jedná se o plagiátorství, ke kterému dochází naprosto vědomě s cílem ulehčit si intelektuální práci a získat tak výhodu nad ostatními studenty. Student, který se prohřešku dopustí tak činí, přestože si je vědom nečestnosti svého jednání. Tento typ plagiátorství vyplývá nejen z vypočítavosti studenta, ale také z nedostatku času.⁹

Řešení by mohlo být správné plánování času. Dopředu si promyslet podobu práce, vytvořit koncept a také nezapomínat na rezervu, kvůli finálním úpravám a vytvoření citací. Co se týče citací, je vhodné je vytvářet již v průběhu práce a to včetně čísel stránek a u elektronických zdrojů údaje o datu citování. Bohužel již vzhledem k pojmenování tohoto typu plagiátorství je zřejmé, že většina studentů stejně dá přednost plagiátu před zdlouhavou prací. S tímto typem plagiátorství se lze vypořádat zřejmě jenom důslednou kontrolou a jednoznačnými tresty.

⁷ Podle MAREŠ, Jiří. *Elektronické podvádění ve škole* [online]. [2005] [cit. 2008-04-01]. Doc. Dostupný z WWW: <www.osu.cz/icte/2005/31.doc>.

⁸ MAREŠ, Jiří. *Elektronické podvádění ve škole* [online]. [2005] [cit. 2008-04-01]. Doc. Dostupný z WWW: <www.osu.cz/icte/2005/31.doc>.

⁹ Podle *Avoiding Plagiarism* [online]. [1999], November 16, 2006 [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.lehigh.edu/library/infolit/students/plagiarism.html>>.

Neúmyslné plagiátorství (unitentional plagiarism)

Neúmyslné plagiátorství bývá také někdy označován jako plagiát nevědomý či nevinný.¹⁰ Zdrojem takového plagiátorství bývá nedostatečná schopnost správného parafrázování, neuvádění zdroje. Docházet k němu může, třeba kvůli nedbalosti při psaní poznámek. Příčinou mohou být i nejasnosti v pojmu obecné znalosti. Student se mylně domnívá, že myšlenka, kterou přebírá, je obecná znalost.¹¹

Student nejedná s cílem podvádět, pouze se vinou nedostačujících znalostí či malých zkušeností dopouští omylu. Pod neúmyslné plagiátorství lze zařadit i **Cryptomnesii**. Cryptomnesia je vydávání cizích myšlenek, přestože autor sám považuje myšlenky za své. Cryptomnesia je obvyklým jevem, velkou roli zde hraje skrytá paměť. Stává se to, pokud se autor již někdy tématem zabýval, nepamatuje si však kde a předpokládá tedy, že myšlenka pochází z jeho hlavy.¹² Zde může napomoci, vytvořit si systém označování, zdrojů, veškeré materiály k tématu na jednom místě. Toto však jistě neřeší myšlenky, které pochází z velice dávné doby. Domnívám se, že tomuto jevu však těžké se bránit, přesto nemůže za opsání celé kapitoly. Právě u neúmyslného plagiátorství hraje velkou roli vzdělávání studentů, neboť dokáže částečně nahradit chybějící zkušenosti.

1.2.2 Dělení podle formy plagiátorství

Úmluva (tajná dohoda) - je příprava nebo tvorba práce spolu s jinou osobou v případě, že to není vyučujícím přímo vyžadováno. Toto zahrnuje nejen studenta, který práci odevzdává pod svým jménem, zahrnuje se i autor díla, který práci studentovi poskytl s vědomím, k jakému účelu bude použita. Oba studenti se tak dopouštějí shodného prohřešku. Do této kategorie lze zařadit i tzv. paper mills. Jedná se o online službu, která

¹⁰ Podle *Avoiding Plagiarism* [online]. [1999], November 16, 2006 [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.lehigh.edu/library/infolit/students/plagiarism.html>>.

¹¹ Podle MAREŠ, Jiří. *Elektronické podvádění ve škole* [online]. [2005] [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <www.osu.cz/ict/2005/31.doc>.

¹² Podle KIECKHAFFER, Roger. *Unintentional Plagiarism : And How to Avoid It* [online]. 1998, 9/5/2001 [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <www.cse.unl.edu/~sscott/teach/Classes/cse488F01/slides/plagiarism.ppt>.

poskytuje již vypracované studentské práce. Tato služba bývá poskytována zdarma nebo za nízký poplatek.¹³

Skupinová práce (projekt)

Některé kurzy vyžadují skupinovou práci na společném projektu. Každý student by však na svém úkolu měl pracovat samostatně. V případě, že se jeden nebo i více členů do činnosti nezapojí a přesto jsou uvedeni jako autoři, dopustili se plagiátorství. Je potřeba jasně vymezit co se v těchto případech od studentů očekává. Pokud není studentům zcela jasné zadání, je jejich povinností, ale i právem, požádat vyučujícího kurzu o dodatečné vysvětlení.¹⁴

Nesprávná interpretace obecné znalosti

Za obecné znalosti považujeme všeobecně známé informace, ze specifického prostředí, které musí být snadno ověřitelné na takových místech, jako jsou běžně dostupné učebnice a encyklopedie. Patří sem například nepopíratelná historická fakta, vzorce a rovnice. Obecné znalosti jsou znalosti obecně známé a jako takové nevyžadují právo citace. Takovými znalostmi může být například: Praha je hlavním městem České republiky. Problémem je, že obecná znalost může pro každého znamenat něco jiného. Pomůckou může být pravidlo citování zdroje vždy, pokud jej má student před sebou.

Zatajení zdrojů

Pokud student neuvede veškeré prameny, které při práci využil, dopouští se tak plagiátorství. U odkazů v textu je důležité zdroj citovat při každém dalším použití.

¹³ Podle *What is plagiarism* [online]. [1999] [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2-1.html>>.

¹⁴ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. *Plagiarism, A Good practice Guide*. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

Selfplagiátorství

Selfplagiátorství je znovupoužití autorových vlastních děl.¹⁵ Tento typ plagiátorství je specifický tím, že při něm nedochází k porušování autorských práv. To ovšem neznamená, že je selfplagiátorství přípustné. Zejména pokud autor publikuje článek v několika časopisech, přičemž z každého dalšího publikování má finanční užitek. Nemusí se dokonce jednat ani o práci jako celek, nepřípustné je znovupoužití jakékoliv součásti práce bez uvedení původního zdroje. V univerzitním prostředí se jedná především o využití vlastní předešlé práce, dat v dalším úkolu bez řádné citace. Sem patří i použití jednoho eseje pro více předmětů, což není přípustné ani při opakování totožného předmětu.

„Znovupoužití – materiál nebo myšlenka jsou publikovány vícekrát

Textové znovupoužití – použití dříve publikovaných materiálů

Sémantické znovupoužití – myšlenky z dříve publikovaných materiálů

Selektivní znovupoužití – použití dříve publikovaných částí

Vedlejší znovupoužití – použití textu nebo myšlenek nepřímo se vztahujících k článku

Očividné znovupoužití – dvě práce jsou neodlišitelné

Znovupoužití bez uvědomění si existence předcházející práce

Znovupoužití bez uznání existence předcházející práce

Obhajitelné znovupoužití – publikování v jiné skupině“¹⁶

Cyber-Plagiarism

Jeden z vedlejších efektů snadné dostupnosti informací prostřednictvím internetu je i nárůst plagiátorství. Cyberplagiátorství je v podstatě pouze nový způsob plagiátorství, tedy postup, který je umožněn dostupností elektronických informačních zdrojů.¹⁷

¹⁵ Podle Self-plagiátorství & Akademická nečestnost a internet. 2005 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.fit.vutbr.cz/research/pubs/TR/2005/sem_uifs/s051114slidy1.pdf>.

¹⁶ Self-plagiátorství & Akademická nečestnost a internet. 2005 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.fit.vutbr.cz/research/pubs/TR/2005/sem_uifs/s051114slidy1.pdf>.

¹⁷ Podle JONES, Ida M. Cyber-plagiarism : different method-same song. *Academy of Educational Leadership* [online]. 2007, vol. 12, no. 2 [cit. 2008-04-03], s. 17-21. Dostupný z WWW: <<http://www.sbaer.uca.edu/research/allied/2007-reno/Educational%20Leadership/7.pdf>>.

1.2.3 Dělení podle způsobu práce se zdroji

Necitované zdroje

- Student mění obraty autora a vydává myšlenky za své.
- Student kopíruje pasáže z cizího díla beze změny.
- Práce vznikla sestavení z různých zdrojů, u jednotlivých částí je dodržena původní formulace.
- V práci je ponechán základní obsah, pouze jsou pozměněná klíčová slova, formát fráze.
- Student parafrázoval z více zdrojů. Někdy se stává, že úsilí, které této činnosti věnoval, by stačilo na vytvoření originální práce.
- Student použil svoji práci více než jednou.¹⁸

Citované zdroje, ale stále plagiát

- „Zapomenutá poznámka pod čarou – student zmíní autora, ale neudá dílo či lokaci v poznámce
- Bez informace – citace neumožňuje nalézt původní zdroj
- Opomenutí uvozovek – zdroj je řádně citován, ale přesná fráze není v uvozovkách
- Vynalézavý citátor – vše je řádně citované, nejedná se o původní dílo, těžce rozpoznatelné.¹⁹
- Dokonalý zločin – Student něco cituje řádně, něco však ne“.²⁰

¹⁸ Podle *Types of Plagiarism* [online]. 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://www.plagiarism.org/learning_center/types_of_plagiarism.html>.

¹⁹ Zde se však podle mého jedná o kompilaci, což je na českých vysokých školách naprosto přípustná forma zpracování.

²⁰ *Types of Plagiarism* [online]. 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://www.plagiarism.org/learning_center/types_of_plagiarism.html>.

1.4 DŮVODY PLAGIÁTORSTVÍ U STUDENTŮ

Aby bylo možné dostatečně předcházet plagiátorství, je především důležité zjistit, z jakých důvodů k němu dochází. Pro plagiátorství neexistují žádné polehčující okolnosti, důvody je dobré znát, aby bylo jednodušší plagiátorství zabránit, nikoliv studenty omlouvat. Následuje několik hlavních příčin:

Nedostatek výzkumných schopností

Mnoho studentů neumí vyhledávat v databázích, knihovních katalozích. Studenti pak mohou mít tendence používat jakékoliv materiály. Zde je velice důležitá role knihoven v informačním vzdělávání. Řešením může být nabídka referenčních služeb, podporování samostatnosti ve vyhledávání odborných zdrojů. Vhodné je zejména pořádání různých školení, jako je vyhledávání v katalogu knihovny, v elektronických informačních zdrojích či na internetu.²¹

Nedostatečné schopnosti hodnocení elektronických informačních zdrojů

Studenti velice často používají nevhodné zdroje, uchylují se například k Wikipedii jako obecnému zdroji informací.²² Co si však většinou neuvědomují je, že v případě Wikipedie se nejedná o ověřené zdroje, jelikož obsah vytváří sami uživatelé. Může se proto lehce stát, že vedle hodnotného materiálu se objeví materiál pochybných kvalit. Studenti by se měli dozvědět kritéria, podle kterých mohou hodnotit důvěryhodnost zdrojů.

Jemné rozdíly mezi parafrází a plagiátorstvím

Parafráze je přebírání myšlenek autora s jeho uvedením. Ovšem to, že je původní autor uveden ještě neznámá, že se nemůže jednat o plagiát. Mezi parafrází a plagiátem je velmi tenká hranice. Nikdo nemůže přesně říci, jak moc musí být původní text pozměněn. Pro studenty v počátcích studia je toto velice těžce rozpoznatelné.²³

Nejasnosti v terminologii

Na vysokých školách je po studentech požadováno více typů samostatných písemných prací. Pokud v jejich terminologii panuje zmatek, může poté docházet k případům

²¹ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

²² Wikipedie. [online]. Dostupný z: <<http://wikipedia.org/>>

²³ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

nechtěného plagiátorství.²⁴ Pokud například student dostane za úkol vypracovat esej, o niž se mylně domnívá, že jedná o anotaci, lehce může být považován za plagiátora.

Nedbalost při psaní poznámek

Je nedostačující, pokud si studenti dělají poznámky před započítím práce, je nutné ihned zaznamenávat původ myšlenek i během práce, studenti tak omezí možnost, že zapomenou odkud myšlenky pochází. A to nejen samotný zdroj, ale také přesnou lokaci jako jsou čísla stránek nebo URL.²⁵ V případě, že toto opomenou, může se snadno stát, že budou sami cizí myšlenky považovat za vlastní.

Nedostatečné znalosti správného citování

Studenti nemusí být dostatečně poučeni o používání citačních pravidel. Nejsou poučeni o tom co a jakým způsobem citovat. Neovládají schopnost přiměřeného parafrázování. Problémy mohou nastat i v případě obtížněji citovatelných zdrojů, jako jsou příspěvky ve sborníku či televizní pořady. Student, který neví jak správně citovat, se může rozhodnout zdroj neuvést.

Nedostatečné znalosti tématu

Problémy se objevují zejména s vysoce odborným textem, kde nemá student záchytné body a s každou změnou v textu riskuje ztrátu smyslu věty. K parafrázování takového textu proto přistupuje již k počátku s obavami. Pokud tématu příliš nerozumí, má tendenci neustále se k textu vracet, mít ho před sebou, čímž si sám znesnadňuje samostatnou práci. Parafráze takového textu je tudíž pro studenta komplikovaná.

Nevhodně zvolené téma

Problémy mohou nastat právě při zvolení příliš odborného, pro studenta obtížně zpracovatelného tématu. Takové téma si může student zvolit právě z důvodu velkého množství relevantních zdrojů. Získává dojem, že pokud má dostatek pramenů, lépe téma zpracuje, lehce tak může sklouznout k plagiátorství. Stejně tak pokud spoléháme na malé

²⁴ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

²⁵ Podle „Tamtéž“

množství nebo dokonce na jediný zdroj, můžeme snadno začít přebírat i formulace originálního textu.²⁶

Špatná organizace času

Mnoho plagiátů má svůj původ v časové tísní. Ve chvíli, kdy je akutní termín odevzdání, se plagiát může jevit jako jediné řešení.²⁷

Kurz není důležitý (zajímavý) v rámci studovaného oboru

V kreditovém systému studia je nutné absolvovat i kurzy, které nemusí mít ke studovanému oboru žádný vztah. Student se pak může domnívat, že není nezbytně nutné odnést si vědomosti, ale kurz úspěšně ukončit. Podléhají tedy zvyku, ukončit předmět s co nejmenší možnou námahou, což jistě plagiátorství umožňuje.

Vysoká škola se plagiátorstvím nezabývá

Když na vysoké škole neexistují pravidla, kontroly ani tresty, je v podstatě ponecháno na volbě studenta, zda k zpracování práce přistoupí zodpovědně.

Rozdíl pojetí termínů na vysokých školách/oborech/předmětech

Plagiátorství může být definováno na každé škole jiným způsobem. Problém může nastat, zejména pokud v předchozím studiu byla pravidla benevolentnější. Student není připraven na nový přísnější režim. Největší těžkosti mohou nastat u pojetí parafráze u rozdílných oborů. Například u právních textů. Zákon je nastaven tak, aby nepřipouštěl jiný výklad, je nutné používat stejných frází a slovních spojení, což může přinášet špatné zvyky do eventuálního dalšího studia.

Určování minimálního počtu položek použité odborné literatury

Negativní vliv má i určování minimálního počtu položek použité odborné literatury. Po studentovi můžeme požadovat, aby zpracoval nějaké téma a uvedl zdroje, které využil. Pokud, ale student zpracuje kvalitně téma, uvede veškeré zdroje a zjistí, že mu jedna položka schází, riskuje buď, že nedodrží počet zdrojů nebo v horším případě uvede zdroj,

²⁶ Podle RODGERS, John. *How to Cite Skillfully and avoid plagiarizing* [online]. 1998 [cit. 2008-04-01].

Dostupný z WWW: <<http://www.ece.mtu.edu/faculty/rmkieckh/cla/3970/Rodgers-how-to-cite.pdf>>.

²⁷ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. *Plagiarism, A Good practice Guide*. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

který se sice tématu týká, ale pro práci využit nebyl. Nezáleží přece na počtu zdrojů, ale na jejich úplnosti. Je důležité, zda je práce kvalitní a pokud je práce vyhovující i z hlediska práce s literaturou, nelze malý počet zdrojů považovat za nedostatek. Stejně tak není moudré požadovat zdroje v jiném jazyce např. angličtina, pokud uvedené zdroje byly pro práci dostačující.

Využívání cizojazyčných zdrojů

Parafráze z cizího jazyka může být obtížná. Student, který si není jistý kvalitou vlastního překladu, si nedovolí jej vydávat za citaci a proto text cituje jako parafrázi. Je však možné, že studentův překlad je původnímu textu příliš blízký, aby mohl být považován za přípustnou parafrázi. Naopak studenti mohou spoléhat na menší povědomí o cizojazyčném textu a možnost výmluvy na své nedostatečné jazykové znalosti.

Využívání těžce dostupných zdrojů

Student může ke své práci využít dokumentu, který není běžně dostupný, například texty uložené v archívech. Může pak podlehnout dojmu, že není s obsahem obeznámeno mnoho lidí a riziko odhalení plagiátu je tak minimální.

Určování minimálního rozsahu práce

Jsou témata, o kterých toho lze jen málo nového říci. Je možné, že student zpracuje část originálním způsobem, ale pokud nenaplní rozsah, může se uchýlit k plagiátorství, jen aby požadovanému rozsahu dostál.

To, že některé tyto jevy mohou přispívat k plagiátorství studentů, ještě nutně neznamená, že jsou špatné. U některých se pouze jedná o situace, kdy je podle mého názoru riziko, že budou studenti plagiovat větší.

2. CITAČNÍ ETIKA

Podle *TDKIV* – České terminologické databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy je citační etika: „etické normy týkající se citování ve vědecké komunikaci. Všeobecně uznávaným principem citační etiky je morální povinnost autora publikované vědecké práce uvést v této práci ty výsledky svých myšlenkových předchůdců, na které ve své práci bezprostředně a vědomě navázal, a odlišit zřetelně své vlastní výsledky od výsledků jiných autorů. Za tímto účelem má autor práce těchto svých předchůdců citovat, zejména pak ty práce, jejichž výsledků využil (konstruktivní citace). Na druhé straně není správné spekulativně zatěžovat vědecké práce prestižními citacemi, jako jsou některé nekonstruktivní autoritativní citace a nekonstruktivní autocitace.“²⁸

Plagiátorství je jasným porušením citační etiky. Pokud student neuvede zdroje, ze kterých čerpal, od koho uvedené myšlenky pocházejí, prezentuje cizí duševní práci jako svou vlastní. Na druhou stranu, pokud bude dodržovat citační etiku a zřetelně označí části, myšlenky, včetně jejich autorství, vyhne se nebezpečí plagiátorství.

2.1 BIBLIOGRAFICKÉ CITACE

Podle *TDKIV* – České terminologické databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy je citace „Formalizovaný údaj o dokumentu, který autor bezprostředně použil při přípravě své práce. Odkazy na citovaný dokument jsou v textu uvedeny formou číselných ukazatelů nebo zkrácených citací“²⁹ Používání bibliografických citací v České republice upravuje norma ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2.

²⁸ *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH31-02272?func=finda&find_code=WTR&request=cita%C4%8Dn%C3%AD+etika&request_op=AND&find_code=WAU&request=&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>

²⁹ *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH31-00425?func=finda&find_code=WTR&request=bibliografick%C3%A1+citace&request_op=AND&find_code=WAU&request=&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>

2.1.1 Důvody k uvádění citací

- Citace naznačují čtenáři, nakolik autor rozumí textu a do jaké míry je obeznámen s literaturou o tématu, ukazuje tak, že argumenty jsou podpořené nějakou autoritou oboru.
- Citace představují znalost pozadí oboru, význačné autory.
- Citace prokazují v jakém období se student orientuje, neboť v některých oblastech je nezbytné orientovat se v nejnovějších trendech
- Spis je duševní vlastnictví a je nutné uznat zásluhy tomu, kdo s myšlenkou přišel jako první.
- Citace umožní čtenáři kontrolovat přesnost citátu, případně jej najít v původním kontextu a také umožní se dále vzdělávat v tématu.
- Samozřejmě díky řádnému a úplnému citování lze vyloučit prohřešek plagiátorství.³⁰

2.1.2 Citační software

Při zpracování odborné práce student využívá mnoho různých zdrojů. Udržet řád ve zdrojích může být složité. Jako pomocník může sloužit citační software. Citační software je nástroj, který umožňuje správu a organizaci bibliografických záznamů. Poskytuje službu ukládání bibliografických záznamů z online služeb ve zvolených formách citací, což je výhodné v případech, kdy je vyžadována jiná forma záznamů než citace podle norem ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2. Vytvořené citace je možné upravovat, opatřit poznámkami, případně doplnit plnými texty. Některé citační nástroje umožňují i vyhledávání v katalogích a databázích světových knihoven prostřednictvím protokolu Z39.50. Výsledkem je vlastní databáze bibliografických citací, která může být dále tematicky členěna, nebo lze vytvořit několik oddělených databází podle zpracovaných projektů.³¹ Používáním citačního softwaru se zmenšuje riziko opomenutí některých zdrojů, neboť student má veškeré citace ke zpracovávanému tématu uložené na jednom místě.

³⁰ Podle DE JAGER, Karin. *HANDBOOK ON CITATION AND RELATED MATTERS* [online]. 2003 [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://web.uct.ac.za/depts/hum/citation.pdf>>.

³¹ Podle *Reference Management Software* [online]. [cit. 2008-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.is.bham.ac.uk/lrs/subject/dbid04reference.pdf>>.

2.1.3 Projekt bibliografické citace³²

Projekt bibliografické citace je ojedinělý projekt, který si klade za cíl zjednodušit tvorbu bibliografických citací dle norem ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690. Jedná se o webovou stránku, která nabízí informace o citačních pravidlech, výukové animace a generátor citací. Generátor umožňuje vytvoření bibliografické záznamu pouhým zadáváním údajů do přednastaveného formuláře. Uživatel tak nemusí přemýšlet jaké údaje, v jakém tvaru a pořadí uvést. Generátor umožňuje tvorbu bibliografického záznamu z tištěných dokumentů, monografií, části monografií, akademických prací, příspěvků ve sborníku, novinových článků, ostatních článků a seriálů. Zároveň poskytuje tvorbu bibliografického záznamu webových stránek a elektronických článků.

Po vytvoření záznamů se může uživatel rozhodnout pro uložení záznamu k dalšímu použití. Takové hotové záznamy je pak možné vyhledat v databázi. Tuto možnost však nemůžu doporučit, jelikož se může stát, že předešlý uživatel udělal při zadávání chybu. Nehledě na to, že další uživatel může mít k dispozici jiné vydání stejné publikace.

Pro registrované uživatele (registrace je zdarma) je k dispozici ještě možnost ukládat si vytvořené záznamy ve svém profilu, přebírat již vytvořené záznamy z databáze a ty poté libovolně měnit a upravovat.³³

³² FARKAŠOVÁ, Blanka, KRČÁL, Martin. *CITACE : projekt Bibliografické citace* [online]. verze 1.1. Brno : BB Group, 2004-2008 [cit. 2008-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.citace.com/index.php>>.

³³ Podle FARKAŠOVÁ, Blanka, KRČÁL, Martin. Projekt Bibliografické citace. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 12 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1813>>. ISSN 1212-5075.

3. KONCEPCE ANTIPLAGIÁTORSKÉ POLITIKY

Plagiátorství je závažným prohřeškem proti akademické etice, ale také prohřeškem proti vnitřním řádům vysokých škol. Je však nutné jej jako jasný prohřešek, který by mohl být postihován definovat. Z hlediska nejvyššího vedení vysoké školy je nutné zavést antiplagiátorskou koncepci, která bude závazná pro všechny členy akademické obce. Z koncepce musí jasně vyplývat jaká konkrétní práva a povinnosti z ní vyplývají pro každého jednotlivce. Takový koncept dává najevo, že škola dává důraz na kvalitu vzdělávání, zároveň může takový krok inspirovat ostatní školy.

Proti plagiátorství je nejvhodnější postupovat komplexně, zahrnout nejen kroky jak plagiátory odhalit a potrestat, ale také preventivní opatření, jako je poučení studentů či přehodnocení způsobu zadávání písemných prací.³⁴ Antiplagiátorská politika by měla zahrnovat 3 zásadní kroky, a sice prevence, detekce a postihy. Velmi důležitá je součinnost všech komponentů, nelze kontrolovat bez prevence, stejně však není vhodné pouze preventivně postupovat bez ověření výsledků.

Všechny procesy musí být jasně definovány, musí být jasné jak postupovat a kdo je za konkrétní oblasti zodpovědný.

³⁴ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

3.1 PREVENCE PLAGIÁTORSTVÍ

Plagiátorství studentů není problémem jen samotných studentů, ale i vedení vysokých škol. Zejména z hlediska prevence je důležité řešení ze strany školy. To znamená zejména nevytvářet principem výuky vhodné prostředí pro plagiátorství a poučit studenty, jak vhodně pracovat s odbornou literaturou. Dosáhnout toho lze například zařazením kurzů akademického psaní.

3.1.1. Změna způsobu zadávání odborných písemných prací

Pokud přednášející zadává každý rok stejná témata, nebo dokonce jedno téma, studenti se mezi sebou o informace takového typu podělí. A odtud je pouze krůček k neustálému koloběhu stejných prací. Zejména pokud je zároveň povědomí o tom, že přednášející odevzdané práce nečte. Sám přednášející v takových případech vytváří vhodné prostředí pro plagiátorství. Je pro studenty těžké vyvíjet nějaké úsilí, pokud nemusí, a v případě vyučujícího, který práce nečte, dokonce naprosto zbytečné. Vyučující sám žádnou snahu nevyvinul a tím, že práce nečte, jenom dává najevo, že ho nezajímá ani snaha studentů.

Zadávání nových témat při každém vypsání kurzu

Zadáváním nových témat je možné zastavit koloběh prací předávaných od jednoho ročníku k dalšímu.³⁵ Zároveň se snižuje možnost nepovolené spolupráce s ostatními studenty.

Zadávání témat, která se zabývají aktuální tematikou, nebo témata úzce specializovaná

Zadáváním aktuálních a úzce specializovaných témat se výrazně snižuje pravděpodobnost, že práce na toto téma již byla zpracována a je k dispozici u starších ročníků nebo na serverech poskytujících studentské práce.

³⁵ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

Zadávání kreativní typy písemných prací (analýza, syntéza)³⁶

Je vhodné požadovat po studentech takové práce, u kterých se mohou realizovat, kde musí prokázat vlastní schopnosti.

Umožnit dostatek témat k výběru

Studenti by měli mít možnost zvolit si téma podle svých schopností a zájmů, samozřejmě pokud to charakter kurzu umožňuje.³⁷ Lze tím omezit možnost zvolení příliš obtížného tématu a zároveň redukovat recyklaci stejných písemných prací.

Zadávání témata, která mají návaznost na další kurzy

Zadáváním témat, na která se navazuje v některých pozdějších kurzech se zvýší motivace studentů k samostatnosti, jelikož získají dojem, že znalosti, které mohou získat, jistě upotřebí.³⁸

Zadávat témata s dostatečným časovým předstihem

Témata je vhodné zadávat nejlépe hned na začátku kurzu. Studenti si pak mohou lépe rozvrhnout čas.³⁹

Umožnit mírnou změnu tématu⁴⁰

Pokud student poté co si udělá předběžný koncept práce, usoudí, že ho něco zajímá více, bude v takovém případě jistě méně náchylný k plagiátorství. Samozřejmě tyto změny je vhodné povolovat pouze do určitého data.

Zpětná vazba

Pokud vyučující reaguje na odevzdané práce, student tak získá nejen důležitou zpětnou vazbu na kvalitu své práce, ale i vědomí, že ji nevypracovává zbytečně.

³⁶ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

³⁷ Podle „Tamtéž“

³⁸ Podle „Tamtéž“

³⁹ Podle „Tamtéž“

⁴⁰ Podle *Defining and Avoiding Plagiarism : The WPA Statement on Best Practices* [online]. 2003 [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <wpacouncil.org/files/WPAplagiarism.pdf>

3.1.2 Vzdělávání studentů v oblasti plagiátorství

Studenti na vysokou školu přicházejí z mnoha různých typů středních škol. Nemůžeme se tedy domnívat, že jsou s ohledem na problematiku na stejné startovní čáře. Tyto rozdíly by se měly srovnat při jejich nástupu na vysokou školu. Studenti by tedy měli znát definici plagiátu, korektní práci se zdroji, citační normy. To jakým způsobem se toho dosáhne, by mělo být zahrnuto již v koncepci politiky školy. S obsahem toho, co se studenti dozví, se musí seznámit v první řadě sami vyučující. Je nutné, aby ve vzdělávání v této oblasti postupovali jednotně. Studenti musí mít zaručeno, že požadavky jsou ve všech kurzech shodné.

FORMA POUČENÍ

Setkání studentů prvního ročníku před zahájením výuky

Škola může poučení o plagiátorství zařadit ještě před zahájením výuky, prostřednictvím zvláštního setkání studentů prvních ročníků.⁴¹ Zde je však žádoucí, aby tato setkání byla povinná. V České republice by se to dalo přirovnat k poučení o bezpečnosti práce, kdy každý student svým podpisem stvrdí, že byl poučen a bezpečnostních předpisech.

Samostatný předmět

Na podobném principu je postaveno vypsání samostatného předmětu, zaměřeného na poučení o plagiátorství, který by byl povinný pro všechny studenty v prvním semestru studia, jako například výuka jazyků. Nevýhodou však je, že kurz by probíhal během semestru. Může se tak stát, že jiné předměty vyžadují psaní esejů již v průběhu semestru, tudíž by k nim přistupoval student, ještě ne zcela poučen.

Poučení jako součást všech vyučovaných předmětů

Dalším způsobem je zařadit poučení o plagiátorství na začátek výuky každého předmětu. Výhodou je, že informace jsou studentovi podávány prakticky neustále a není prostor pro zapominání. Velkou nevýhodou naopak spatřují v časové náročnosti, přednášející musí věnovat tomuto poučení čas, který by jinak patřil již samotné výuce.

⁴¹ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

Online prezentace

Velkou výhodou online prezentací je možnost materiály studovat v jakémkoliv čase. Velmi důležitá je eventualita návratu při pochybnostech. Obsah webových prezentací by měl být v podstatě shodný jako u kurzů či vyučovaných předmětů. Za vhodné považují doplnění o online test, který prověří studentovy znalosti. Zároveň by však měl při nesprávné odpovědi poskytnout vysvětlení, z jakého důvodu byla zvolená možnost nesprávná.

Propagační materiály

Pak jsou tu samozřejmě možnosti různých příruček, rozprav či letáků.⁴² Bohužel zde nikdy nemůžeme na 100% zajistit, aby se k nim dostal každý student. Je zde velká potřeba propagace, která nemusí přinést očekávaný výsledek.

Ideální by samozřejmě bylo využít všechny tyto možnosti, což by však bylo časově a organizačně velice obtížné. Kompromisem by tedy mohlo podle mě být kombinace povinné přednášky před zahájením výuky, nebo samostatného předmětu a velmi stručného zopakování u jednotlivých kurzů. Na přednášce by se studenti dozvěděli vše podstatné a na začátku jednotlivých kurzů by si informace pouze osvěžili. Zároveň je žádoucí vystavit online prezentace, neboť ty mohou být pro studenty neustálým zdrojem informací při pochybnostech. Tím by se vyřešila potřeba opakování informací, aniž by se příliš zasahovalo do výuky.

OBSAH POUČENÍ

Co by se tedy studenti měli dozvědět? Tak v první řadě detailní vysvětlení co to vlastně plagiát je. Nestací pouhá definice, musí se vysvětlit, rozebrat. Nejlépe použít příklady. Dále pak korektní práce se zdroji. V neposlední řadě je poučení o správném používání citací. Vhodné je také informovat studenty, jak se postupuje při odhalování plagiátorství a jaké jim hrozí postihy.

⁴² Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

Definice plagiátu

Zde je důležité uvést definici, tu poté důkladně vysvětlit a analyzovat, aby nebyly žádné pochyby o jejím významu.⁴³ Nejvhodnější je použít definici vhodnou do akademického prostředí, nikoliv nějakou obecnější definici, která nemusí jednoznačně obsáhnout všechny formy plagiátorství na vysokých školách.

Jak správně parafrázovat

Rozlišení parafráze a plagiátu je velice těžké. Je potřebné naučit studenty rozpoznávat tenkou hranici mezi plagiátem a kompilací.⁴⁴ Zde je vhodné použití případových studií, kdy budou studentům ukázány dva texty vycházející z jednoho zdroje, z nichž pouze jeden je přípustný. Vysvětlit důvody proč tomu tak je. Studenti by měli na vlastní oči vidět, kde končí parafráze a kde začíná plagiát.

Jak správně citovat

V první řadě by se mělo studentům vysvětlit, proč je vlastně citování použitých zdrojů v akademickém prostředí tak důležité.⁴⁵ Připomenout jim, že je výhodné i pro ně samotné, jelikož tak mohou dokázat, jak hluboce se tématem zabývali.

Jakým způsobem se na škole kontroluje původnost prací

Studenti musí být nejen poučeni o tom jak správně pracovat s odbornou literaturou a zdroji, ale také si musí uvědomit, že nečestné jednání v této oblasti může být odhaleno. To znamená upozornění na používaný elektronický detekční nástroj a osoby, jež jsou za kontrolu původnosti zodpovědné. Jako příkladu je možné uvést postup, jakým byl konkrétní plagiát na škole odhalen.

Jaký je postup při podezření na plagiátorství

Studenti by měli vědět, jaké kroky následují při podezření na plagiát. To ovšem neznamená pouze zveřejnit výši trestů. Je nutné popsat přesný postup, který se od počátečního podezření odvíjí. Je také důležité, aby studenti znali svoje práva a věděli, jak se mohou případnému obvinění bránit a na koho se mohou obrátit. Jako odstrašujícího

⁴³ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>.

⁴⁴ Podle „Tamtéž“

⁴⁵ Podle „Tamtéž“

příkladu je možné využít již uzavřených případů plagiátorství, včetně popisu celého procesu a uděleného trestu.

Jaké jsou tresty u prokázaného plagiátorství

Studentům musí být známo již od počátku studia, jaké hrozí postihy za prokázané plagiátorství.

Na vysokých školách ve Velké Británii se objevuje ještě jedna možnost pro studenty, a sice zaměstnanci, kteří se plagiátorství věnují a jsou k dispozici na konzultaci, pokud má student nějaké pochybnosti o původnosti své práce. Adresář těchto zaměstnanců bývá dostupný na stránkách věnovaných prevenci plagiátorství.⁴⁶

3.3 DETEKCE PLAGIÁTŮ

Pokud podstoupíme veškeré kroky k vzdělávání studentů v oblasti plagiátorství, můžeme přistoupit k odhalování viníků. Pokud je ovšem odhalování jediným krokem v oblasti boji proti plagiátorství, je zřejmé, že odhalených případů bude více, než pokud se budeme vzděláváním studentů zabývat.

Co se týče diplomových prací, domnívám se, že elektronický detekční nástroj na odhalování plagiátů je sice dobrá věc, ale pokud má být problém opravdu řešen, je to jen pomůcka pro usnadnění práce učitele. Bohužel to nefunguje tak, že v okamžiku odevzdání práce do systému, systém sám nalezne, vyhodnotí a případně pošle studentovi oznámení o trestu za plagiátorství. Vždy za systémem bude stát osoba, která ke kontrole dá popud, výsledky vyhodnotí a případně předá dokumenty disciplinární komisi, která o osudu studenta rozhodne. Touto osobou by podle mého měl být logicky vedoucí diplomové práce, případně její oponent. To v případě, že vedoucí z nějakého důvodu není odborníkem na danou oblast. Pokud tedy vedoucí, oponent oblasti rozumí, zajímá se o ni, neměl by mít problém rozpoznat v práci studenta plagiát, pokud je oblast příliš široká má tedy k dispozici detekční nástroj, který mu usnadní orientaci v podezřelých pasážích.

⁴⁶ Např: *Prevention* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2-8.html>>.

3.3.1 Znaky textu vyvolávající podezření na plagiát

Rozpoznat plagiát nemusí být vždy těžké, existují i případy, které na první pohled vyvolávají důvodné podezření.

- V hlavičce stránky je ponechané URL, případně vodoznak odkazující na servery poskytující studentské práce.
- Dokument má nejednotný styl, vyznačuje se náhlými změnami řezu či velikosti fontu.
- Dokument je nejednotný po stylistické stránce. Odkazy jsou psány rozdílným způsobem, jenž naznačuje několik různých autorů.
- Zdroje jsou citovány bez lokace. Sice je citován autor, ale u webové stránky není uvedeno URL.⁴⁷
- U citací elektronických zdrojů nesouhlasí datum s citováním s datem zadání práce.
- Práce se zabývá aktuální problematikou, přesto jsou odkazy staršího data.
- Citace nejsou relevantní k tématu práce.
- Úvod a závěr je napsán gramaticky nesprávně, přestože zbytek dokumentu je gramaticky v pořádku.
- Text obsahuje příliš odborné výrazy na studenta v začátcích studia.⁴⁸
- Zadané téma je pojato jen okrajově, což ukazuje na možnost zakoupení odevzdané práce.
- Práce je na jiné odborné, stylistické úrovni než studentovy předešlé výkony.⁴⁹

⁴⁷ Podle MAREŠ, Jiří. *Elektronické podvádění ve škole* [online]. [2005] [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <www.osu.cz/icte/2005/31.doc>.

⁴⁸ Podle „Tamtéž“

- Dokument se nápadně se podobá pracím jiných studentů.
- V práci dochází ke střídání množného a jednotného čísla při projevu autora.
- Text obsahuje odkazy na grafy, tabulky, schémata, které nejsou v studentské práci zařazeny.⁵⁰
- Text obsahuje odkazy na jiné oddíly, kapitoly, které ve studentově práci chybějí.⁵¹

Tyto znaky sice vyvolávají odůvodněné podezření, že se u odevzdané práce jedná o plagiát. Přesto to však nelze tvrdit s jistotou. K některým těmto jevům může docházet i u čistě původní práce.

3.3.2 Elektronické detekční nástroje

Za nejjednodušší elektronické detekční nástroje můžeme považovat vyhledávací stroje, které indexují plné texty. Vyhledávače jsou vhodné při porovnávání dlouhých textů a také pro porovnávání s velkým množstvím textů v jednom okamžiku. Dlouhý odstavec převzatý z internetu může být odhalen okamžitě.⁵²

Používání elektronických detekčních nástrojů vyžaduje, aby studenti odevzdávali své práce elektronickou cestou. Zároveň také klade nároky na schopnosti lektorů, kteří musí být obeznámeni s jejich používáním.

Elektronický detekční nástroj může svádět k opomenutí snahy ve výuce, lze stále zadávat stejné úkoly a pak je jím kontrolovat. Používání detekčních nástrojů a povědomí o možných trestech může však mít na studenty i preventivní účinek. Je ovšem potřeba uvědomit si, že ani přílišný tlak není nejlepším řešením. Může se pak lehce stát, že student,

⁴⁹ Podle MAREŠ, Jiří. *Elektronické podvádění ve škole* [online]. [2005] [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <www.osu.cz/ictel/2005/31.doc>.

⁵⁰ Podle „Tamtéž“

⁵¹ Podle „Tamtéž“

⁵² Podle *Plagiarism detection tools* [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.

který chce ve své práci uvést, že mrkev je kořenová zelenina, což jistě můžeme zařadit pod obecné znalosti, se bude snažit vyhledat zdroj, který tuto informaci obsahuje, aby jej mohl posléze uvést do použitých zdrojů.

Kategorie detekčních nástrojů

- Pracují na principu jazykové analýzy, porovnávají gramatický styl z různých sekcí z jedné části práce.
- Doslovné (textové) srovnávání, porovnává obsah různých částí práce.
- Internetové vyhledávací stroje, pokoušejí se lokalizovat stejný či podobný dokument k předloženému na webu. Tato kategorie nejvíce ze všeho vyžaduje zapojení člověka do procesu. Osoba, která práci kontroluje, musí zadávat vhodná slovní spojení do vyhledávače.⁵³

Nesmíme zapomenout, že takový nástroj, ať již porovnává práce z databáze či na webu, porovnává pouze dokumenty v digitální podobě. To znamená, že plagiát v té podobě jak existuje již dlouho, tedy opsání z knih, touto cestou odhalen nebude. Firmy vyvíjející software na odhalování plagiátu si proto budují vlastní databáze zdigitalizovaných knih a časopisů. Musíme si tedy uvědomit, pokud pomineme porovnávání s obsahem internetu, o kvalitě služby rozhoduje kromě technických řešení i velikost vlastní databáze, kterou má software k dispozici.⁵⁴

Elektronický detekční nástroj není pouze konečným řešením na nepoctivé studenty, ale může zaujímat i roli preventivní, jako odstrašující prostředek, pro ty, kteří použití plagiátu zatím pouze zvažují. Některé jsou drahé či časově náročné na obsluhu, používání klade nároky i na samotné zaměstnance. Žádný elektronický detekční nástroj není schopen rozeznat vynechanou, či špatně vytvořenou citaci, nástroj pouze detekuje duplikaci, jakmile najde shodu s jiným textem v databázi či na webu. Což znamená, že jako plagiát vyhodnotí i řádně ocitovaný text, proto je důležité nespoléhat pouze na tyto nástroje a ihned při shodě ne zahajovat disciplinární řízení. Ještě stále je při procesu potřeba lidské práce.

⁵³ Podle CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>

⁵⁴ Podle *Plagiarism detection software: How effective is it?* [online]. 2002 [cit. 2008-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.cshe.unimelb.edu.au/assessinglearning/03/Plag2.html>>.

Některé firmy vyvíjející tyto nástroje vyžadují zaslání studentské práce firmě, ta pak pošle vyhodnocení univerzitě. V tomto případě je zapotřebí záložní kopie práce, jelikož po cestě se může změnit formátování. Není však dostačující, aby měl kopii pouze student, jelikož při podezření na plagiát, může předložit jinou práci a vydávat ji za originál.

Ještě jedna velká výhoda plyne z kontroly a odhalování plagiátů, studenti si mohou být jisti, že někoho jejich práce zajímá, ujistí se, že je bude někdo číst. Tedy alespoň ti studenti, u nichž systém vyhodnotí významnější shodu s jiným textem. Bohužel je však možné, že možnost detekčního nástroje využijí vyučující k tomu, aby se odevzdanými pracemi, které nevykazují shodu, nemuseli vůbec zabývat. Přesvědčení, že práce nakonec nebudou ani čteny, je podle mě jeden z hlavních důvodů plagiátorství.

KONKRÉTNÍ POUŽÍVANÉ ELEKTRONICKÉ DETEKČNÍ NÁSTROJE

EVE2 Plagiarism Detection system⁵⁵

Práce se přijímají v čistém textu Microsoft Word nebo Corel Word. Po zpřístupnění souboru, systém zkontroluje práci. Systém používá pokročilé vyhledávací nástroje k lokalizaci podezřelých stránek a přímo porovnává s předloženým esejem. Práci porovnává s dostupnými webovými stránkami. Při nalezení důkazu o plagiátorství zaznamená URL. Po ukončení hledání zaznamená na každý list, kde byl nalezen plagiát podrobnou zprávu včetně procent zabírajících plagiát a kopii listu, kde je plagiát zvýrazněn červeně.⁵⁶ Cena služby je \$29.99 za licenci, desetidenní záruka vrácení peněz.⁵⁷

⁵⁵ *EVE Plagiarism Detection System* [online]. Dostupný z WWW: <<http://canexus.com/index.shtml>>.

⁵⁶ Podle *What is EVE2?* [online]. [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://canexus.com/abouteve.shtml>>

⁵⁷ *EVE Plagiarism Detection System* [online]. [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://canexus.com/index.shtml>>.

Turnitin⁵⁸

Produkt je používán tisíci institucí ve více než 80 zemích. Systém nevyžaduje instalaci, dokumenty jsou předkládány skrze jednoduché online rozhraní, které je plně kompatibilní jak pro jednotlivé počítače, tak pro operační systémy. Každá práce je vrácena v podobě přizpůsobené podle přání konkrétního zákazníka, podezřelé fráze a oddíly jsou označeny.⁵⁹ Systém prohledává miliardy webových stránek, včetně archivovaného webu.⁶⁰ Ve vlastní databázi prohledává do systému již dříve vložených více než 10 miliónů studentských prací a komerční databáze článků a časopisů. Toto se je ovšem z hlediska autorských práv sporný postup, jelikož při podezření na plagiát si může vyučující vyžádat původní práci, se kterou se kontrolovaná práce shoduje. Společnost tedy poskytne práci studenta, který s takovým postupem nikdy nesouhlasil. Školní práce jsou vlastně předávány komerční firmě.⁶¹ Cena služby se pohybuje od \$1,000 to \$10,000 ročně, v závislosti na velikosti univerzity. Služba je poskytována i pro jednotlivé vyučující až pro 150 studentů.⁶²

Copyscate⁶³

Pracuje jako vyhledávací stroj s celým URL. Služba je určena spíše pro individuální ochranu publikovaných informací na webu, než jako nástroj kontroly studentů. Uživatel si může zvolit ze dvou možností. Služba zdarma umožňuje vložit adresu vaší stránky do systému a Copyscate lokalizuje místa, která kopírují obsah stránky bez povolení, ale také stránky, kde je její obsah citovaný. Systém pracuje pouze s HTML. Nabízí také umístění banneru, který varuje možné plagiátory před kopírováním obsahu stránek. Profesionální služba umožňuje prohledávání bez omezení, ale také kontrolu dokumentů, které nejsou zveřejněny na webu. Dále nabízí pokročilou ochranu webových stránek Copysentry, která monitoruje obsah webu a automaticky upozorní na kopie jeho obsahu.⁶⁴

⁵⁸ Turnitin [online]. 1998-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.turnitin.com/static/index.html>>.

⁵⁹ Plagiarism Prevention [online]. 1998-2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.turnitin.com/static/plagiarism.html>>.

⁶⁰ Plagiarism detection tools [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.

⁶¹ Podle Američtí studenti se soudí s antiplagiátorským webem [online]. 2007 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/amerika/americti-studenti-se-soudi-s-antiplagiatorskym-webem_8361.html>.

⁶² Plagiarism detection tools [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.

⁶³ Copyscate [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://copyscape.com/>>.

⁶⁴ About copyscate [online]. 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://copyscape.com/about.php>>.

Copycatch⁶⁵

Cílem copycatch detective je ochrana autorského práva a obchodního tajemství. Copycatch je soubor softwarových produktů navržených k nalezení podobnosti mezi dokumenty. Je schopný identifikovat podobnost i v případě změny slovosledu či vynechání a vložení textu.⁶⁶ Systém kontroluje práce oproti vnitřní databázi a webu. Na rozdíl od jiných služeb, práce může být odevzdána v různých textových formátech. Cena produktu je pro univerzity 10p ročně za jednoho studenta, pro oddělení £600 za rok.⁶⁷

WCopyfind⁶⁸

WCopyfind srovnává textové dokumenty mezi sebou a určuje jestli se ve frázích shodují. Při nálezů větší shody, vygeneruje zprávu. Zpráva obsahuje text se zvýrazněnými shodnými částmi. Produkt dokáže identifikovat dokumenty, které mají shodné velké množství textu. Wcopyfind neprohledává web, je nutné přesně určit, které dokumenty, jejich URL, jsou určeny k porovnávání. Stažení produktu je zdarma.⁶⁹)

MyDropBox⁷⁰

MyDropBox je online nástroj. Umožňuje kontrolu studentských prací pod dohledem lektora, nebo prostřednictvím účtu pouze pro studenty. Poskytuje vyhodnocení. Označí doslovné okopírování, i pozměněné pasáže. V prvním fázi kontroluje práci oproti aktuálnímu zaindexovanému obsahu internetu. Pouze 12-24 hodin je každý dokument kontrolován oproti 4.3 miliardám vlastních zdrojů z internetu. Služby provádí za méně než jeden den. V druhé fázi je dokument porovnáván oproti záznamům z běžně nedostupných databází. My Drop Box prohledává také noviny, časopisy, elektronické knihy, webové

⁶⁵ *What is CopyCatch?* [online]. 2007. Dostupný z WWW: <<http://www.copycatchgold.com/>>.

⁶⁶ „Tamtéž“

⁶⁷ *Plagiarism detection tools* [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.

⁶⁸ *Software to detect plagiarism: WCopyfind* [online]. 1997-2006 , April 4, 2008. Dostupný z WWW: <<http://www.plagiarism.phys.virginia.edu/Wsoftware.html>>.

⁶⁹ *Software to detect plagiarism: WCopyfind* [online]. 1997-2006 , April 4, 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.plagiarism.phys.virginia.edu/Wsoftware.html>>.

⁷⁰ *MyDropBox* [online]. 2002-2006. Dostupný z WWW: <<http://www.mydropbox.com/index.php>>.

stránky, které poskytují studentské práce (paper mills). Cena Individuální licence je \$89.90 za rok. Licence pro instituce je \$0.50 za každého zapsaného studenta.⁷¹

Ithenticate⁷²

Ithenticate umožňuje okamžitou kontrolu původnosti textu. Systém nevyžaduje instalaci nebo údržbu softwaru, jelikož pracuje na bázi webu.⁷³ Systém používá vlastního registrovaného algoritmu pro porovnávání souboru s databází a s webem. Cena je určena četností použití a jednotným ročním poplatkem.⁷⁴

CrossCheck

CrossCheck je program určený, pro boj proti plagiátorství. Program byl vyvinutý skupinou CrossRef. „Skupina CrossRef je nezávislá členská organizace, která sdružuje 2 046 odborných vydavatelství a jejím cílem je rozvíjet jejich spolupráci. Provozuje systém, který umožňuje propojení platforem různých vydavatelů a mj. je také registrační agenturou pro identifikátor DOI (Digital Object Identifier).“⁷⁵ Pilotní verze projektu byla spuštěna 1. srpna 2007. Software kontroluje články při jejich vstupu a je schopen upozornit na podezřelou shodu s článkem již publikovaným. CrossCeck porovnává nový příspěvek s databází zúčastněných vydavatelů. Při podezření na plagiát se zobrazí blízký text. Samotní vydavatelé se mohou na systému efektivně podílet, pokud poskytnou obsah své databáze.⁷⁶

⁷¹ Podle *Plagiarism detection tools* [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.

⁷² *Verify, Manage, & Protect* [online]. 1998-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.ithenticate.com/static/home.html>>.

⁷³ „Tamtéž“

⁷⁴ Podle *Plagiarism detection tools* [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.

⁷⁵ Podle VAVŘÍKOVÁ, Lucie. CrossCheck - nová služba v boji proti plagiátorství. *Ikaros* [online]. 2007, roč. 11, č. 9 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4293>>. ISSN 1212-5075.

⁷⁶ Podle CrossRef. *CrossCheck Pilot* [online]. 2003 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.crossref.org/crosscheck.html>>.

3.3.3 Náhodné hloubkové kontroly

Kontrola původnosti práce nemusí probíhat vždy plošně. Svůj účel mohou splnit také hloubkové kontroly náhodně vybraných předmětů. Povědomí o těchto kontrolách bude motivovat nejen studenty, ale i vyučující. Zároveň je možné při menším počtu prací zajistit skutečně důsledné prověření, které může mít na starosti poměrně malá skupina odborníků.

3.4 POSTIHY ZA PLAGIÁTORSTVÍ

Studenti se však prohřešku plagiátorství mohou dopustit i přes učiněná opatření v rámci prevence. Je důležité ujasnit jednoznačnou spravedlivou a jednotnou kázeňskou proceduru. Jak jsem popsala výše, ne každé plagiátorství je stejným prohřeškem. Na to by se mělo přihlížet v první řadě. Jistě není vhodné potrestat studenta, který celou práci zkopíruje z internetu stejně, jako studenta, který nesprávně citoval, či parafrázoval.

3.4.1 Postihy v rámci předmětu

Pokud neexistuje nařízení, které určuje vyučujícím jak postupovat při podezření na plagiát, ponechává univerzita v podstatě rozhodnutí na učitelích. Ten se může rozhodnout případ neřešit, sám potrestat nebo jej postoupit disciplinární komisi. Řešením může být domluva, přepracování práce, neuznání absolvování kurzu, nebo kombinace více možností.

3.4.2 Postihy u absolventských prací

Co se týče absolventských prací, nemyslím si, že je vhodné případ podezření na plagiát řešit pouze v rámci studovaného oboru. Absolventskou prací student studium ukončuje a je žádoucí, aby byla skutečně původní. Proto si myslím, že při podezření by měl být případ automaticky postoupen před disciplinární komisi. Komise záležitost prošetřuje, neznamená to, že student je ihned považován za vinného.

Pokud je student při podezření na plagiátorství předvolán před disciplinární komisi, musí se proces řídit také podle zákona č. 111/1998 Sb., **O vysokých školách**. Ten definuje disciplinární přestupek jako „zaviněné porušení povinností stanovených právními předpisy nebo vnitřními předpisy vysoké školy a jejich součástí.“⁷⁷ Plagiátorství tedy takovým porušením povinností jistě je. Zákon o vysokých školách také určuje možné sankce. Tou nejmírnější možností je napomenutí, dále pak podmíněčné vyloučení ze studia, jehož součástí je i stanovení lhůty a podmínek k osvědčení, nejpřísnějším trestem je vyloučení ze studia. Zákon nadále umožňuje v případě, že proces projednávání vedl k nápravě od trestu zcela upustit.⁷⁸ Při ukládání sankcí se „přihlíží k charakteru jednání, jímž byl disciplinární

⁷⁷ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

§ 64

⁷⁸ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) § 65

přestupek spáchán, k okolnostem, za nichž k němu došlo, ke způsobeným následkům, k míře zavinění, jakož i k dosavadnímu chování studenta, který se disciplinárního přestupku dopustil a k projevené snaze o nápravu jeho následků.⁷⁹

K vyloučení ze studia je možné přistoupit pouze v případě, že byl přestupek spáchán úmyslně.⁸⁰ I v případě disciplinárních prohrěšků platí promlčecí lhůta. Tato lhůta je stanovena na 1 rok od spáchání přestupku, do lhůty se započítává pouze doba, po které měl pachatel status studenta. Rozhodnutí o výsledku disciplinárního řízení musí být známo do 30 dnů a student musí být o výsledku prokazatelně uvědomen. Rozhodnutí o výsledku disciplinárního řízení musí „být vyhotoveno písemně, musí obsahovat odůvodnění a poučení o možnosti podat žádost o přezkoumání a musí být studentovi doručeno do vlastních rukou.“⁸¹ Disciplinární řízení se zahajuje na návrh rektora, nebo děkana vysoké školy. „Návrh obsahuje popis skutku, popřípadě navrhované důkazy, o které se opírá, jakož i zdůvodnění, proč je ve skutku spatřován disciplinární přestupek.“⁸²

Řízení je zahájeno v okamžiku, kdy se student seznámí s jeho návrhem. Jednání probíhá za přítomnosti studenta, pouze v případě, že se nedostaví bez omluvy, je možné projednávání bez jeho přítomnosti. Student má možnost do 30 dnů ode dne doručení požádat přezkoumání rozhodnutí, žádost podává na oddělení, které rozhodnutí vydalo. Pokud o rozhodnutí rozhodl děkan, je v jeho pravomoci původní rozhodnutí změnit nebo zrušit, pokud tak neučiní, žádost automaticky předává rektorovi. Rektor zruší rozhodnutí, které bylo v rozporu se zákonem či předpisy školy nebo pokud dodatečně vyšly najevo skutečnosti, které nebyly v průběhu řízení známy. Rektor či děkan však nemohou rozhodnutí změnit navýšením trestu. Následně musí být přijaty opatření ke zmírnění následků na studenta, pokud bylo původní rozhodnutí shledané nevyhovujícím.⁸³

⁷⁹ „Tamtéž“

⁸⁰ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

§ 65

⁸¹ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

§ 68

⁸² Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)

§ 69

⁸³ „Tamtéž“

4. KONKRÉTNÍ ZAHRANIČNÍ PROJEKTY ZAMĚŘENÉ NA POUČENÍ O PLAGIÁTORSTVÍ

Na vysokých školách ve Spojených státech amerických a ve Velké Británii je běžné poskytovat studentům vzdělávání v oblasti plagiátorství. Na těchto projektech se z větší části podílí i univerzitní knihovny. Výukové lekce z oblasti práce s odbornými zdroji a různé informace k této problematice, včetně antiplagiátorské politiky univerzity jsou většinou dostupné online, na hlavní stránce univerzity či univerzitní knihovny. Schopnosti, kterým se tímto způsobem mají studenti naučit, se zahrnují pod obecné akademické dovednosti. Vývoj těchto kurzů patří pod zvláštní univerzitní oddělení (academic writing centre, academic support services division, learning centre...). Ne každá vysoká škola však disponuje takovým oddělením, v těchto případech pak je pro studenty většinou k dispozici alespoň odkaz na projekt jiné univerzity.

Vybrala jsem 4 online dostupné zdroje pro studenty z USA a Velké Británie. Jednotlivé projekty se liší stylem prezentace i samotným obsahem.

4.1 PROJEKTY VE VELKÉ BRITÁNII

UNIVERSITY OF LEEDS

Plagiarism - university of leeds guide⁸⁴

Stránka, na které se shromažďují dostupné zdroje/materiály k problematice plagiátorství.

Na hlavní straně je přehled dostupných zdrojů pro studenty a pro zaměstnance

- pro studenty

Definice plagiátu

Co to je a proč je důležitý

Tresty a postupy při podezření na plagiát

Příklady

Jak se vyhnout plagiátorství krok po kroku

Test znalostí

⁸⁴ *Plagiarism - University of Leeds Guide* [online]. [cit. 2008-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.ldu.leeds.ac.uk/plagiarism/>>

- pro zaměstnance

Definice, postihy a procesy

Příklady

Nástroje na podporu detekce

Návrh ustanovení jak nedat plagiátu šanci

Učební zdroje pro podporu studia o plagiátu

Orientace je umožněna lištou s odkazy.

Pozadí (informace o nárůstu plagiátorství na britských vysokých školách)

Co je to plagiát (definice + její podrobné vysvětlení)

Studie studentského vnímání (přehled zjištění z dotazníkového průzkumu na vnímání studentů plagiátorství)

Jak se vyhnou plagiátorství (pro studenty)

Příklady (uvedené příklady, jak plagiátorství, tak vhodné práce z různých vědních oborů)

Detekce (proč je detekce důležitá, používaný elektronický detekční nástroj TurnitinUK)

Tresty a procedury (názorný pohled na cestu od podezření k vině či nevině studenta)

Nevhodné prostředí pro plagiátorství (rady pro učitele, jak studenty informovat a jak zadávat úkoly)

Učební zdroje

- 1) prezentace (prezentace určená pro nové studenty, stručný nástin plagiátorství, včetně příkladů citací)
- 2) hra zaměřená na lepší pochopení co je a co není plagiát (učení ve družstvu, pochopení plagiátu prostřednictvím spolupráce a diskuze) skupiny studentů nebo zaměstnanců mají za úkol přiřazovat kartičky popisující různé druhy akademické praxe:
 - a) plagiátorství
 - b) špatný postup (nikoliv plagiátorství)
 - c) dobrý postup
 - d) ostatní
- 3) Používání elektronického detekčního nástroje TurnitinUK jako výukové pomůcky, pokud to vyučující kurzu povolí, mohou si studenti své písemné práce kontrolovat sami
- 4) Hledání plagiátu na webu (aktivita pro skupinu studentů na lepší pochopení plagiátu s důrazem na okolnosti rozpoznávání plagiátů)
- 5) Kvíz na sebeohodnocování studentů, student zadává své jméno, výsledky se objevují i na finálním vysvědčení

6) Plagiát a odkazy (stručné jednostránkové letáky, obsahující informace pro studenty:

- 10 tipů jak se vyhnout se plagiátu (DOC)
- Parafrázování (DOC)
- Co je vhodné citovat a co ne (DOC) problematika obecných znalostí

7) Akademické interní směrnice (online průvodce pro studenty, obsahuje kviz)

8) Používání literárního průvodce (průvodce na používání literatury v odborných pracích)

Projekt je vyřešen vhodně, jelikož obsahuje veškeré potřebné zdroje pro studenty i zaměstnance, ale vše není v jednom dokumentu, což zvyšuje přehlednost. Zároveň se jedná asi o nejpoužívanější projekt u univerzit, které nemají žádné vlastní výukové lekce.

University of Sussex PLAGIARISM⁸⁵

Stránka spadající pod Academic support services division. Je dělena na oddíly: prevence, detekce, procedury/tresty, pracovní skupiny, pomocné zdroje, novinky a další informace.

prevence⁸⁶

Oddíl je nadále dělen na:

Co je to plagiát (obsahuje definice plagiátů)

Typy plagiátů (různé typy plagiátů)

Jak řádně citovat (odkaz na online tutor knihovny + další užitečné odkazy), univerzita vlastní licenci na citační software EndNote 7⁸⁷, umožňuje zaznamenávat odkazy během práce, k dispozici na univerzitních počítačích.

Seznam pro studenty (dostupné pouze pro studenty)

Příklady plagiátů (příklady kousků reálných studentských prací, kde je vysvětleno proč někteří z nich byli považováni za plagiátory)

Cvičení na plagiátorství (odkazy na online tutorie z jiných univerzit)

Timemanagement

Mitigating evidence (odkazy na zaměstnance, kteří pomáhají studentům při konzultacích jejich prací)

Studentská unie (rady pro studenty od studentů)

Studentská podpora (podpora pro studenty s učebními potížemi, pořádají workshopy přístupné pro všechny studenty)

Student Advisors (každá škola má několik poradců, kteří pomáhají studentům s různými záležitostmi-seznam)

⁸⁵ *Plagiarism* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1.html>>.

⁸⁶ *Prevention* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2.html>>.

⁸⁷ *EndNote Information* [online]. [cit. 2008-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.endnote.com/eninfo.asp>>.

Student Mentors (rádci studentů)

Rady pro mezinárodní studenty

Typy ukončení předmětu (obsahuje rady pro vyučující jak nastavovat požadavky pro studenty, aby nevznikalo vhodné prostředí pro plagiát, například u písemných prací preferovat argumenty před kompilací)

Literární středisko (zde mohou studenti konzultovat své práce)

Detekce⁸⁸

Část určená zejména pro zaměstnance, obsahuje rady pro vyučující. Výzvu, aby neignorovali podezření na plagiát. Záchytné body, které vyvolávají podezření, že se jedná o plagiát (nejednotná stylistická úprava).

Tresty/procedury⁸⁹

Rady pro zaměstnance jak postupovat, pokud mají podezření, že jim student odevzdal plagiát.

- 1) Okopírujte podezřelé části studentské práce a místa, odkud si myslíte, že student text převzal. Udělejte si kopii celého eseje.
- 2) Zvýrazněte podezřelé části
- 3) Předějte případ kompetentnímu oddělení, připojte jméno studenta, studijní program, jak velkou část zabírá vypracování práce z hodnocení celého kurzu.
- 4) Vraťte studentovi ohodnocenou esej

Pracovní skupiny

Pomocné zdroje

Novinky/události

Další informace

⁸⁸ *Detection* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-3.html>>

⁸⁹ *Penalties / procedures* [online]. 2000 [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-4.html>>.

4.2 PROJEKTY VE SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH

THE UNIVERSITY OF WEST ALABAMA - writing⁹⁰

Stránka, která spadá pod oficiální stránky Julia S. Tutwiler Library. Student se na ni dostane přes hlavní stránku univerzity⁹¹, kde je přímý odkaz na knihovnu. V knihovně poté následuje odkaz help pod, kterým se skrývá i writing.

Příručky pro různé používané citační styly.

Pomoc při psaní - příručky pro různé styly psaní.

Plagiátorství - prezentace v powerpointu⁹²

Prezentace obsahuje celkem 31 snímků. Obsahem je vysvětlení, co je plagiátorství, definice, včetně podrobného rozboru. Rady jak se vyhnout plagiátorství. Dále osvětluje proč je plagiátorství tak závažné a kdo má nad ním dohled. Upozornění, že se jedná o krádež duševního vlastnictví a podvod. Prezentace obsahuje také připomenutí, že plagiátorství může mít za následek nevyhovující hodnocení kurzu. V některých případech může být podezření řešeno i před disciplinární komisí. Následuje odkaz na příručku o akademické nečestnosti.

Proč je vlastně plagiátorství špatné: „nejdůležitější důvod, proč nepřístupovat k plagiátorství, je že takový student je ochuzen o zážitky spojené s výzkumem, myšlením a psaním, což je jeden z účelů vyššího vzdělávání.“⁹³

Poukazuje na nutnost citace při parafrázi a překladu. Rady jak správně parafrázovat: „Parafráze není jen prosté opakování původního textu. Parafráze by měla být téměř celá vlastními slovy, užívat jiná slova, fráze, větnou strukturu. Převzaty by měly být jen odborné termíny. Veškerá slova, která jsou přesně převzata, by měla být v uvozovkách.

⁹⁰ Julia S. Tutwiler Library [online]. 2005 [cit. 2008-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/writing.asp>>.

⁹¹ The university of west alabama [online]. 2005 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.uwa.edu/>>.

⁹² BRANNAN, Joyce A. *PLAGIARISM* [online]. [2005] [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/Plagiarism.ppt>>.

⁹³ Julia S. Tutwiler Library [online]. 2005 [cit. 2008-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/writing.asp>>.

Nepřidávejte myšlenky, vysvětlení, výklady nebo hodnocení.⁹⁴ Pro upřesnění je uveden příklad nesprávného parafrázování, včetně vysvětlení proč tomu tak je a uvedena korektní parafráze shodného textu.

Prezentace se zabývá i zásady citování tedy, že citována musí být každá cizí myšlenka, krátká fráze, dokonce i slovo, pokud je neobvyklé. Nelze užívat cizí práce, i když to autor povolil, upozornění na nutnost citování sama sebe. Prezentování cizího textu je plagiátorství, jestliže práci našel student, může ji nalézt i vyučující. Následuje odkaz na jednu z online poskytnoven studentských prací.

Nezaměňovat porušení autorského práva s plagiátorstvím, pokud používáte myšlenek pro komerční účely, potřebujete povolení, i když citujete. Přednášky jsou chráněné autorskými právy. Vysvětlení obecné znalosti: „lehce pozorovatelná informace, obloha je modrá, ne však už vysvětlení proč tomu tak je, obecně známá fakta, ustálená slovní rčení. Při pochybnostech se ptejte svého učitele nebo knihovníka“⁹⁵ Připomenutí, že se běžně užívají 3 citační styly a doporučení informovat se vždy u vyučujícího, jaký styl preferuje. Odkazy pro více informací. Prezentace je proložena pro odlehčení kreslenými vtipy.

Prezentace je vytvořena pro potřeby studentů knihovnou The University of Alabama, je však založena i na zdrojích z jiných univerzit, které mají nějaký projekt zaměřený na prevenci plagiátorství. Forma je specifická tím, že veškeré informace jsou obsaženy v jednom dokumentu.

⁹⁴ BRANNAN, Joyce A. *PLAGIARISM* [online]. [2005] [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/Plagiarism.ppt>>.

⁹⁵ „Tamtéž“

EASTERN CONNECTICUT STATE UNIVERSITY⁹⁶

Plagiátorství: průvodce pro studenty a zaměstnance

Stránka patří pod web J. Eugene Smith Library Eastern connecticut state university.

Na hlavní straně je uvedeno, co je plagiátorství, popsáno pomocí konkrétních postupů:

- koupě práce z poskytovny studentských prací
- použití práce jiného studenta
- kopírování z původního textu bez uvedení autora
- kopírování z původního textu s uvedením zdroje, ale bez použití uvozovek
- parafrázování bez řádné dokumentace⁹⁷

Politika špatného akademického chování⁹⁸

Všichni členové akademické komunity jsou zavázáni dodržovat vysoké standardy akademické poctivosti a toto předávat i svým studentům. Popisuje různé typy akademické nečestnosti. Například užití nepovolených pomůcek u zkoušky, ale také falzifikace vlastních studijních záznamů. Jeden z odstavců se zabývá i plagiátorstvím. Popisuje jej jako použití vět, frází, odstavců, tabulek, čísel anebo dat, ze zdrojů, které jsou pouze mírně nebo vůbec upravené. Nedostatečné označení přímé citace, parafráze. Zakoupení cizí zpracované práce, nebo naopak prodej, či podstoupení vlastní práce jinému studentovi. Použití jedné písemné práce na více kurzech. Citování zdroje, který student ve skutečnosti nečetl. Dokument nadále popisuje možné postihy u akademických prohřešků.

⁹⁶ HERZOG, Susan. *Plagiarism: A Guide for ECSU Students and Faculty* [online]. [2006], February 13, 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:

<<http://www.easternct.edu/smithlibrary/library1/plagiarism/plagiarism.htm>>.

⁹⁷ „Tamtéž“

⁹⁸ *POLICY ON ACADEMIC MISCONDUCT* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW:

<<http://www.easternct.edu/smithlibrary/library1/plagiarism/AcademicMisconduct.htm>>.

Sankce mohou udělit i samotní vyučující, případ zdokumentují a pohovoří o sankcích se studentem. Možné sankce jsou:

- 1) známka nevyhověl pro kurz
- 2) známka nevyhověl pro samotnou práci
- 3) snížená známka pro práci
- 4) určení dalších požadavků na ukončení kurzu

Učitel má dále povinnost do 3 pracovních dnů od setkání se studentem předat dokumentaci univerzitnímu soudnímu úředníkovi a na matriku.

Informační gramotnost jako nástroj prevence plagiátorství

Nabídka kurzů knihovny na podporu informační gramotnosti studentů

Zdroje pro studenty

Odkazy s užitečnými rady pro studenty. Jak správně psát, používat citace.

Zdroje pro zaměstnance

Velice rozmanité odkazy pro zaměstnance. Teorie o plagiátorství, elektronické detekční nástroje, odkazy na stránky poskytující vypracované studentské práce.

5. PLAGIÁTORSTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

5.1 LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Autorskoprávní aspekty plagiátorství

Plagiát není pouze intelektuální zločin. Přestože se v autorském zákoně vysloveně o plagiátorství nehovoří, je plagiátorství porušením tohoto zákona. Ochrana autorského práva je v informačním věku důležitá, neboť přístup k výsledkům duševní práce je jednoduchý a tím pádem je jednodušší i možnost jejich zneužití.

Ochranu autorské práva upravuje **zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů**. „Předmětem práva autorského je dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.“

Koncepce autorského práva je duální, rozlišuje osobnostní a majetková autorská práva. Osobnostní autorská práva jsou spojené pouze s osobou autora a s jeho smrtí zanikají. Autor se nemůže svých práv vzdát.⁹⁹ Naproti tomu majetková autorská práva nabývají hlavně ekonomického významu. Majetková práva jsou objektem dědického řízení, jejich trvání je určeno na dobu života autora a nadále 70 let po jeho smrti.

Autorské právo se vztahuje na dílo v jakémkoliv fázi procesu jeho vytváření, jedinou podmínkou stále je, aby bylo dílo v objektivně vnímatelné podobě. Logicky se tak nevztahuje na vizi, myšlenku autora, kterou nikde nezaznamenal. Autorem může být pouze fyzická osoba.¹⁰⁰

Autorská práva jsou vázána principem teritoriality, což znamená, že pokud autor nabyl autorská práva v jiné zemi, nemá na ně automaticky nárok i v jiných státech. Na

⁹⁹ 121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) Odstavec 11

¹⁰⁰ 121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) Odstavec 5

autorskoprávní ochranu má nárok pouze, pokud splňuje podmínky v konkrétním státě. Teritorialita je tak zčásti řešena předpisy mezinárodního práva veřejného, některé úmluvy zaručují autorskoprávní ochranu na některá díla a to bez ohledu na jejich původ.¹⁰¹

Podle předpisu *Ochrana práva autorského*¹⁰² § 40 se může autor dožadovat uznání svého autorství. Což je v případě plagiátorství v akademickém prostředí to nejdůležitější. Zároveň má právo požadovat zákaz ohrožení svého práva, včetně jeho opakování. To znamená, že může požadovat zákaz distribuce, propagace a zejména zákaz sdělování díla veřejnosti. Autor má také právo znát původ díla a kdo jeho dílo neoprávněně vydával za své. „Plagiát je jasným porušením autorského práva a jako takový je sankcionován. Sankce mohou spočívat v odpovědnosti civilní, a to podle § 40 autorského zákona, na základě uplatnění práva na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení podle občanského zákoníku, v odpovědnosti trestní podle § 152 trestního zákona, a v odpovědnosti správní podle § 32 zákona o přestupcích. Za určitých okolností nelze vyloučit ani odpovědnost podle obchodního zákoníku.“¹⁰³

Z hlediska plagiátorství je důležitý § 31 Citace, který upravuje podmínky, za kterých není při použití autorského díla do autorských práv zasahováno. Použití díla je přípustné, pokud „užije v odůvodněné míře výňatky ze zveřejněných děl jiných autorů ve svém díle“, dále pokud jsou výňatky použity pro účely kritiky nebo recenze. Povoleno je i užití díla pro vyučování, při výzkumu. Zde ovšem platí podmínka, že díla nesmí být využito k hospodářskému nebo obchodnímu prospěchu. Jakékoliv užití díla je ovšem přípustné pouze dojde-li k uvedení autora, názvu díla a pramenu.

Vzhledem k plagiátorství v akademickém prostředí je tedy nutné podotknout, že i přes souhlas autora je vydávání cizího díla za své, zásahem do autorských práv a to i v případě „zničení věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno“, toto je důležité zejména z hlediska paper mills, kdy se studenti mohou mylně domnívat, že pokud autor s použitím svého díla

¹⁰¹ Podle *Autorská práva : základní pojmy* [online]. [2007] [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.autorskaprava.cz/autorska_prava.htm#zakladni>.

¹⁰² 121/2000 Sb., *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)*

¹⁰³ TULÁČEK, Jan. Porušení autorského práva a plagiát. *BULLETIN ADVOKACIE* [online]. 2004, roč. 2004, č. 11-12 [cit. 2008-03-28], s. 24-31. Dostupný z WWW: <http://www.cak.cz/files/170/BA_04_11.pdf>. ISSN 1210-6348.

souhlasí, mohou je beztrestně vydávat za své duševní dílo. Dále je důležité, že s použitím citací a úryvků v odůvodněné míře nedochází k porušování autorských práv.

Zveřejňování vysokoškolských kvalifikačních prací

Novela vysokoškolského zákona platná od 1. ledna 2006 uvádí, že vysoká škola „nevýdělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.“¹⁰⁴ Problém je však ve znění autorského zákona, který uvádí, že „do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nevýdělečně ke své vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).“¹⁰⁵ Klíčová je zde poznámka o užití k vnitřní potřebě, tedy, že absolventské práce mohou být bez souhlasu autorů zpřístupněny prakticky pouze členům akademické obce. Bohužel díky nejednoznačnosti dvou právních norem, je tedy v podstatě na rozhodnutí každé vysoké školy, ke které z nich se přikloní.

Podle rektora Masarykovy univerzity je pro členy akademické obce směrodatný vysokoškolský zákon.¹⁰⁶ Kvalifikační práce studentů MU jsou volně stažitelné na internetu. Osobně se domnívám, že se jedná z hlediska plagiátorství o odvážný krok.

Bohužel není vyloučeno, že takto zveřejněné práce mohou nepřímo podporovat plagiátorství. Masarykova univerzita není úzce zaměřená, má množství fakult a student jiné školy si zde jistě vybere něco ke svému tématu. Je sice pravda, že dostupností na internetu je i jednodušší odhalení případných plagiátů, to však vyžaduje vůli ze strany škol. Zatím to tedy vypadá, že úroveň těch vysokých škol, které se odhalováním plagiátu

¹⁰⁴ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) § 47

¹⁰⁵ 121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) § 35

¹⁰⁶ DOUBRAVA, Lukáš. *Diplomka není jen individuálním dílem* [online]. 2003 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <http://www.ucitelskenoviny.cz/obsah_clanku.php?vydani=33&rok=06&odkaz=diplomka.htm>.

zabývají, bude stoupat, zatímco u ostatních se lehce může stát, že kvalifikační práce jejich studentů budou z velké části pouze plagiáty.

5.2 NÁRODNÍ REGISTR VŠKP A SYSTÉM NA ODHALOVÁNÍ PLAGIÁTŮ¹⁰⁷

Cílem projektu je vytvoření „celonárodního registru závěrečných prací spojeného s úložištěm prací včetně odhalování plagiátů“ a umožnění zpřístupnění vysokoškolských kvalifikačních prací a to podle rozhodnutí vysoké školy, ke které náleží.¹⁰⁸

Vedení a koordinace projektu se ujala Masarykova univerzita, využívá tak zkušeností s budováním vlastního úložiště elektronických závěrečných prací, které na MU funguje již od roku 2004. Zároveň od roku 2006 jsou veřejně přístupné závěrečné práce MU prostřednictvím Informačního systému, jehož obsahem je i systém pro odhalování plagiátů „Jako vejce vejci.“¹⁰⁹ Do projektu se v současné době připojilo 17 českých veřejných vysokých škol.

„Národní registr je financován z Centralizovaného rozvojového projektu MŠMT C1/2008“¹¹⁰ V současné době je projekt ve stádiu vývoje.

Úkolu vytvoření samotného úložiště a služby odhalování plagiátů se jako zpracovatel ujala MU. Přístup do systému bude umožněn každé spolupracující vysoké škole. Všichni studenti budou mít dispozici vlastní archiv, který může kromě samotné práce obsahovat také posudky vedoucího a oponenta. Je na rozhodnutí každé zúčastněné školy, jakým způsobem bude data do systému vkládat a kdo k nim bude mít přístup. Škola může zvolit vkládání prací samotným studentem, hromadně, nebo vkládání pověřenými osobami. Přístup k pracím je možné zvolit neomezený, přístup pouze pro studenty a zaměstnance konkrétní školy, ale škola se může také rozhodnout práce nezveřejňovat.¹¹¹

¹⁰⁷ BRANDEJSOVÁ, Jitka, MACH, Jan. *Projekt NR VŠKP a systém na odhalování plagiátů* [online]. 2007 [cit. 2008-03-21]. Pdf. Dostupný z WWW: <<http://www.evskp.cz/Seminar2/seminar2-brandejsova.pdf>>.

¹⁰⁸ „Tamtéž“

¹⁰⁹ BRANDEJS, Michal. *Detaily příspěvku konference* [online]. 2008 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/sbornik/36/>>.

¹¹⁰ *Vysokoškolské kvalifikační práce* [online]. [2007], 12. září 2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://theses.cz/>>.

¹¹¹ *Projekt Odhalování plagiátů v závěrečných pracích* [online]. [2007] [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <http://theses.cz/th_dok/popis1.pl>.

System dokumenty automaticky převádí do prostého textu, v případě dokumentu ve Wordu jej převádí do PDF. Pokud jsou data vložena v PDF, bude možné pomocí systému OCR rozpoznání textu.

System je obohacen o antivirovou ochranu, v případě nalezení viru je osoba, která dokument vložila informována.

System na odhalování plagiátů

Nové dokumenty jsou automaticky sledovány prostřednictvím informačního systému. Dokumenty jsou převáděny do prohledávací formy, systém je schopen porovnávat části dokumentů mezi sebou. System umožňuje vyučujícím nahrát do systému webové stránky, které si přejí ke srovnávání připojit.¹¹²

„System pro vyhledávání plagiátů je k dispozici pro české, slovenské, anglické, německé a francouzské texty.“ V případě nalezení shody u studentů různých škol, má zaměstnanec k dispozici označené podezřelý pasáže svého studenta. Má také možnost kontaktovat druhou stranu. „Podobné soubory (plagiáty) se budou vyhledávat i s procházením jiných zdrojů v Internetu.“¹¹³

„System nepracuje např. jenom nad jednotlivými slovy, větami apod. System navíc rozpozná jako shodné i ty texty, ve kterých došlo k prosté záměně slov.“¹¹⁴

V současné době se projektu účastní následující veřejné vysoké školy:

Akademie múzických umění v Praze (AMU)

Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)

Janáčkova akademie múzických umění v Brně (JAMU)

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)

Masarykova univerzita (MU)

Ostravská univerzita v Ostravě (OU)

Univerzita Hradec Králové (UHK)

¹¹² Podle *Jak učitel vyhledává plagiáty?* [online]. [2007] [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <http://theses.cz/th_dok/plagiaty_demo.pl>.

¹¹³ *Vysokoškolské kvalifikační práce* [online]. [2007] , 12. září 2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://theses.cz/>>.

¹¹⁴ *Projekt Odhalování plagiátů v závěrečných pracích* [online]. [2007] [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <http://theses.cz/th_dok/popis1.pl>.

Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)

Univerzita Palackého v Olomouci (UP)

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)

Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (VŠB-TU)

Vysoká škola ekonomická v Praze (VŠE)

Vysoká škola polytechnická Jihlava (VŠPJ).

Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích (VŠTE)

Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze (VŠUP)

Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

System by měl být plně funkční v květnu 2008, aby byla umožněna kontrola závěrečných prací odevzdaných letos.¹¹⁵

Pokud se v odborných nebo populárních člancích píše o národním registru, dozvíme se, že je do něj zapojena polovina vysokých škol v ČR. Toto ovšem není pravda, zdá se, že nikdo skutečně nepočítá se soukromými vysokými školami. Soukromých vysokých škol je v ČR v současné době 46. Možná není vysokoškolský titul tak ceněn zaměstnavateli, studenty či veřejností. Přesto by se s nimi mělo počítat, absolvent soukromé vysoké školy má právo psát si před jménem Mgr. Stejně jako absolvent Karlovy Univerzity. Podle přístupu se však zdá, že by někteří lidé upřednostnili například titul souk. Mgr.

Soukromé školy jsou brány jako vyloženě komerční záležitost, jako kdyby se za titul platilo, jistě soukromé vysoké školy požadují školné, ale toto může zanedlouho potkat i veřejné vysoké školy. Kvalita výuky je pravidelně kontrolována ministerstvem školství a tělovýchovy. Podle zákona č. 111/1998 Sb., O vysokých školách jsou soukromé vysoké školy povinny každý rok vypracovat a zveřejnit pro ministerstvo školství a tělovýchovy výroční zprávu o činnosti.¹¹⁶ To, že je výuka na soukromých školách pod dohledem ministerstva školství a tělovýchovy, dokazuje i skutečnost, že Ministerstvo školství zruší

¹¹⁵ *Vysokoškolské kvalifikační práce* [online]. [2007], 12. září 2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://theses.cz/>>.

¹¹⁶ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) § 42

první soukromou Vysokou školu a to Pražský polytechnický institut o.p.s. K tomuto kroku přistoupili, protože škola nedisponuje kvalitním pedagogickým sborem.¹¹⁷

Bohužel ani já nemohu podat kompletní informace o zúčastněných soukromých školách, pouze u Vysoké školy finančně správně a Brno International Business School, a.s., mi byla tato skutečnost sdělena v dotazníku pro praktickou část.

System na odhalování plagiátu - Jako vejce vejci IS MUNI

System funguje v rámci IS MUNI jako součást úložiště závěrečných prací od roku 2006, kdy vstoupila v platnost novela vysokoškolského zákona.¹¹⁸ System porovnává soubory do něj vložené. Umožňuje i volbu porovnávání souborů stejného uživatele. Pro porovnání práce stačí zaškrtnout soubor, který chceme porovnat a kliknout ikonu „vejce vejci“. Výsledkem jsou záznamy podobných dokumentů včetně procent shody. Při zvolení možnosti podobnosti system zobrazí podezřelé fráze. Je možné porovnávat nejen závěrečné práce, ale každý soubor vložený do systému, což umožní porovnávat seminární práce, ale také prezentace vložené učiteli.

Použití však není omezeno pouze pro zaměstnance. Každý student si může zkontrolovat vloženou práci. Lze tedy při nalezení shody dokument odstranit, sporné pasáže změnit a vložit novou verzi.¹¹⁹ Student má možnost kontrolovat veškeré dokumenty, ke kterým má přístup, tedy i cizí kvalifikační práce.

¹¹⁷ Ministerstvo školství poprvé zruší soukromou vysokou školu. *ČeskéNoviny.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER ČTK* [online]. 15.04.2008 [cit. 2008-04-22]. Dostupný z WWW: <http://www.ceskenoviny.cz/vyhledavani/index_view.php?id=307642>. ISSN 1213-5003.

¹¹⁸ BRANDEJS, Michal. *Detaily příspěvku konference* [online]. 2008 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/sbornik/36/>>.

¹¹⁹ Toto mohu zatím tvrdit, pouze u seminárních prací. Manipulaci s archivem závěrečné práce jsem doposud nezkoušela.

5.2 PŘÍPADOVÁ STUDIE ANTIPLAGIÁTORSKÉ POLITIKY NÁRODOHOSPODÁŘSKÉ FAKULTY VŠE

Co se týče situace na českých vysokých školách, rozhodla jsem se blíže popsat případ Národohospodářské fakulty Vysoké školy ekonomické. Případ je specifický nejen razantním postupem děkana doc. Ing. Jiřího Schwarze, CSc. proti plagiátům na fakultě, ale také vysokou medializací případu. Jedním z nejdiskutovanějších kroků, je děkanův příslib finanční odměny 5000 Kč k platu, pro učitele, který odhalí plagiát.¹²⁰

Děkan dne 25.7 2007 NF VŠE vydal závazné nařízení ohledně postupu ve věci odhalených plagiátů.¹²¹

K nařízení přistoupil kvůli velkému množství plagiátů v semestrálních pracích.

- 1) Veškeré práce vyhodnocené jako plagiáty budou mít za následek klasifikaci nevyhovující pro celý kurs.
- 2) Případ bude dále postoupen disciplinární komisi, která má v pravomoci rozhodnutí i o podmíněném, nepodmínečném vyloučení ze studia i v případě semestrálních prací
- 3) Veškeré semestrální práce musí být odevzdávány v elektronické podobě, následují tak diplomové práce
- 4) Na konci semestru děkan vylosuje jednoho vyučujícího a určí nejvýše dva předměty, kde budou přezkoumány veškeré semestrální práce. V pravomoci komise je i změna klasifikace na nevyhověl(a).

Vzhledem k závažnosti situace bylo vydáno ještě rozšiřující prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE.¹²²

¹²⁰ MACHÁLKOVÁ, Jana. Kdo odhalí mezi studenty plagiátora, získá pět tisíc. *Lidové noviny* [online]. 4. května 2007 [cit. 2008-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.lidovky.cz/ln_noviny.asp?c=A070504_000007_ln_noviny_sko&klic=219138&mes=070504_0>.

¹²¹ SCHWARZ, Jiří. *Nařízení děkana Národohospodářské fakulty VŠE* [online]. 23.5.2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/memo/narizeni_plagi.pdf>. Celý text nařízení děkana viz příloha č.1

¹²² SCHWARZ, Jiří. *Prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE* [online]. 23.5.2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/memo/pressrel_plagi.pdf>. Celý text prohlášení děkana viz příloha č.2

Rozšiřující Prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE

Děkan ve svém prohlášení poukazuje na to, že klade důraz na vzdělávání a není ochoten nadále přihlížet nárůstu plagiátorství. Za příčiny považuje nejen malé náklady při získávání informací na internetu, ale vinu dává i nedůslednosti vyučujících.

Vedení NF VŠE došlo k rozhodnutí uplatňovat i v případě seminárních prací platný disciplinární řád. Kvůli zjištění stavu u seminárních prací byl zvolen jeden předmět (5en305 Ekonomie trhů práce), kde byla ověřena původnost odevzdaných seminárních prací. Výsledkem bylo zjištění, že více než polovina prací tohoto kurzu má neoznačené pasáže převzaté z jiných zdrojů. Z důvodu velké medializace někteří studenti dodatečně své práce upravili, což znamená, že počet plagiátů mohl být ještě větší. Toto napovídá, že k plagiátorství nedošlo z nevědomosti, neboť studenti věděli co mají v pracích změnit. Disciplinární komise se rozhodla udělit 21 studentům napomenutí a 18 studentům podmínečné vyloučení ze studia.¹²³ Děkan NF VŠE na závěr uvádí, že „cílem těchto opatření není vyvolat strach z teroru, nýbrž vrátit se ke standardním akademickým podmínkám. Cílem univerzity je společně objevovat nová poznání, nikoli kopírovat již poznané“.¹²⁴

Co se týče medializace v tisku, média podávají poněkud zkreslený pohled na celou situaci. Například v článku “Kdo odhalí mezi studenty plagiátora, získá pět tisíc.”¹²⁵ se uvádí pouze, jaká represivní opatření byla učiněna.

Pravdou však je, že podle dopisu děkana ze dne 10.4 2007, který byl odeslán všem studentům prvních ročníků, došlo i ke snaze potlačit plagiátorství na samém počátku a to prostřednictvím vzdělávání studentů v oblasti korektní práce se zdroji.¹²⁶

Kromě všeobecných informací jako je počet studentů, kteří se ucházeli o studium na fakultě, datum imatrikulace, či oznámení o zvýšení počtu předmětů vyučovaných v anglickém jazyce, se v dopise vyskytuje i následující odstavec:

¹²³ Zázpis z jednání Disciplinární komise NF VŠE v Praze ze dne 13. listopadu 2007 [online]. 16. listopadu 2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW:

<http://nf.vse.cz/download/disciplinari_komise/zapisy/zapis071113.pdf>.

¹²⁴ SCHWARZ, Jiří. *Prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE* [online]. 23.5.2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/memo/pressrel_plagi.pdf>.

¹²⁵ MACHÁLKOVÁ, Jana. Kdo odhalí mezi studenty plagiátora, získá pět tisíc. *Lidové noviny* [online]. 4. května 2007 [cit. 2008-04-03]. Dostupný z WWW:

<http://www.lidovky.cz/ln_noviny.asp?c=A070504_000007_ln_noviny_sko&klic=219138&mes=070504_0>.

¹²⁶ SCHWARZ, Jiří. *Dopis studentům* [online]. 2. října 2007 [cit. 2008-04-04]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/aktuality/2007/dopis_studentum_01.pdf>. Celý je dopis viz příloha č.3

„abychom posílili prevenci proti **plagiátorství** na naší fakultě, zavádíme pro letošní první ročníky bakalářského studia povinný předmět psaní a obhajoba odborné práce (55f102), který bude od letního semestru tohoto akademického roku také k dispozici jako volitelný předmět pro studenty vyšších ročníků studia. Dále vás informujeme o závazné citační normě pro studenty NF VŠE (ČSN ISO 690). Tato státní norma je samozřejmě respektována v akreditaci výše zmíněného předmětu.“¹²⁷

Přílohou k tomuto dopisu je pdf verze pravidel citací podle normy ČSN ISO 690 ¹²⁸

Z mého pohledu je zařazení předmětu psaní a obhajoba odborné práce tím správným krokem pro potlačení plagiátorství. Samozřejmě, že i kontrola studentů je nutná, ale obávám se, že způsob jakým tak bylo učiněno v případě předmětu 5EN305 Ekonomie trhů práce nebyl příliš šťastný. Vzhledem k tomu, že prohlášení bylo učiněno, až v době, kdy byla většina prací odevzdána a studenti tak mohou mít dojem, že vedení fakulty nejde o potlačení plagiátorství, ale o trestání viníků. Co se týče dalších opatření, byly zvoleny velice vhodně s ohledem na časové omezení. Jelikož se budou kontrolovat pouze předměty jednoho vyučujícího a maximálně další dva libovolné kurzy, je v silách komise tyto práce zkontrolovat. Zároveň studenti nebudou tušit, zdá právě jejich předmět nebude mezi vyvolenými. Což však z pohledu studenta oceňuji, nejvíce, že toto opatření donutí vyučující, kteří seminární práce zadávají, tyto práce skutečně přečíst. Pokud se plagiát v jejich předmětu vyskytne a zjistí jej až komise, není to dobrá vizitka ani pro samotné vyučující. Z toho plyne další výhoda pro studenty. Není vyloučené, že učitel, který dříve zadával rozsáhlé písemné práce, aniž je četl, bude nyní požadovat podstatně menší rozsah, jelikož je přinucen práce kontrolovat.

¹²⁷ SCHWARZ, Jiří. *Dopis studentům* [online]. 2. října 2007 [cit. 2008-04-04]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/aktuality/2007/dopis_studentum_01.pdf>.

¹²⁸ BOLDIŠ, Petr. Bibliografické citace dokumentu podle CSN ISO 690 a CSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla. Verze 3.3. [online]. 1999-2004, poslední aktualizace 11.11. 2004. [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://nf.vse.cz/download/aktuality/2007/citace1-1.pdf>>.

5.3 WEBOVÉ STRÁNKY POSKYTUJÍCÍ JIŽ VYPRACOVANÉ STUDENTSKÉ PRÁCE

Specifickým typem plagiátorství, je využívání již vypracovaných studentských prací dostupných na internetu. V anglickém jazyce je běžně používaný termín „paper mills.“ Specifikum spočívá v tom, že zde se nejedná o použití cizího díla bez vědomí jeho skutečného autora. Princip je založen na „solidaritě“ mezi studenty. Student může vlastní vypracovanou seminární práci poskytnout provozovateli webové stránky, ten ji pak dále postupuje za úplatu či zdarma ostatním uživatelům. Zpracovatel nabízené práce tak získává mylný dojem, že prací, kterou již odevzdal, může pomoci jiným uživatelům. Ve skutečnosti pouze napomáhá k plagiátorství. Vystavené písemné práce sice nemusí být nutně využity k plagiátorství, přesto autor, který svoji práci poskytne, s touto možností musí počítat. Webové prezentace bývají rozděleny podle jednotlivých oborů, zřídka umožňují i vyhledávání. Níže uvádím některé české servery zaměřené na sdílení studentských prací.

Seminárky.cz¹²⁹

U nás pravděpodobně nejznámější server poskytující studentské práce. Obsahuje seminární práce rozdělené na celkem 7 oborů. Tyto obory jsou pak dále členěny.

Ekonomické obory

Finanční oblast

Technické obory

Humanitní vědy

Přírodní vědy

Umělecké obory

Jazyky

Server poskytuje i rozsáhlé práce jako jsou Disertační, diplomové a bakalářské práce, tato sekce již není dále členěna. Nabízí také ke stažení skripta a přednášky.

Stažení práce je umožněno několika způsoby:

¹²⁹ *Seminarky.cz* [online]. 2000-2007 [cit. 2008-03-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.seminarky.cz/>>.

Odeslání SMS ve tvaru SEM mezera a unikátní číslo, které bylo konkrétní práci přiděleno. Po odeslání je obratem poslán stahovací kód, který umožní stáhnutí práce. Cena je jedné SMS je 10 Kč včetně DPH.

Směnou kreditů, tato služba je určena pro autory, kteří na server nahráli své vlastní práce, nebo pro osoby, které mají vytvořený účet.

Částka za odeslání SMS se nevztahuje k samotným dokumentům, ale je prezentována jako dobrovolný příspěvek na provoz serveru. Existuje zde i možnost zaslat dokument zdarma prostřednictvím e-mailu. Limit je jedna žádost denně a dokument bude poslán do 14 dnů.

Před stažením je možné posoudit vhodnost každé práce za pomoci těchto kritérií:

Číslo práce:

Autor:

Další práce z kategorie:

Počet stran:

Úvod:

Závěr:

Obrázky/grafy/schéματα:

Použitá literatura:

Jazyk:

Rok výroby:

Počet stažení:

Velikost souboru:

Některé práce obsahují i anotaci, obsah a krátkou ukázkou.

Dokumenty jsou sice opatřeny záhlavím, které informuje, že text byl stažen ze serveru seminarky.cz, ale toto lze obejít jednoduchým zkopírováním textu a jeho vložením do jiného prázdného dokumentu. V současné době je poskytováno velké množství dokumentů, takže jejich vysledování je těžší.

referaty-seminarky.cz¹³⁰

Velký rozdíl oproti seminarky.cz spočívá v tom, že seminární práce je uložena přímo na web. Tímto způsobem je jednodušší odhalit studenta, který odtud čerpal, jelikož je možné originální dokument nalézt prostřednictvím vyhledávače.

Seminární práce jsou rozděleny na

Český jazyk a čeština

Angličtina

Ostatní cizí jazyky

Přírodní vědy

Společenské vědy

Ostatní

Vejska.cz – Vysoká škola efektivněji¹³¹

Tento server není primárně zaměřen na poskytování studentských prací. Poskytuje přípravné kurzy k přijetí na vysokou školu, studijní materiály, diskuze, poradnu. V sekci studijní materiály však můžeme nalézt seminární práce, eseje, referáty a diplomové práce. Vyhledávání probíhá prostřednictvím vyhledávacího formuláře. Stažení není ničím podmíněno.

Každá práce je popsána z těchto hledisek:

Vysoká škola:

Název materiálu:

Druh práce:

Vloženo:

Autor:

Poskytl:

Staženo:

¹³⁰ *Referáty-seminárky.cz* [online]. 2005-2007 [cit. 2008-03-17]. Dostupný z WWW: <<http://referaty-seminarky.cz/>>.

¹³¹ *Vejska.cz : vysoká škola efektivněji* [online]. 2004-2008 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.vejska.cz/>>.

Velikost souboru:

Popis:

Před stažením souboru se objeví hlášení:

„Stažením souboru souhlasím, že jej budu využívat výhradně pro osobní účely.“¹³²

Soubor je uložen v komprimovaném formátu zip, čímž se ztěžuje při hledání plagiátů nalezení originálu práce.

Studuj jinak¹³³

Stránka je určena k poskytování referátů z různých oborů. Dělení oborů je velice podrobné. Referát je možné stáhnout ve formátu zip, celý text je však také zveřejněn přímo na stránce. Stažení souboru není ničím podmíněno.

Superstudent.cz¹³⁴

Tato stránka také není určena primárně pro poskytování studentských prací. Umožňuje však i stažení referátů či seminárních prací.

Referáty jsou děleny na obory: Čeština, Společenské vědy, Ostatní, Umění, Cizí jazyky, Přírodní - technické vědy, Historie, Ekonomie, Sport, Jednoduché účetnictví

Seminární práce jsou děleny na obory: Ekonomie, Biologie, Fyzika, Andragogika, Historie, Umění, Humanitní vědy, Žurnalistika, Latina, Čeština, Zeměpis.

Referáty a seminární práce jsou zobrazeny přímo na stránce.

¹³² *Vejska.cz : vysoká škola efektivněji* [online]. 2004-2008 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.vejska.cz/>>.

¹³³ *Studuj jinak* [online]. 2000-2008 [cit. 2008-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://studuj.jinak.cz/referaty/>>.

¹³⁴ *Superstudent.cz* [online]. 2003-2006 [cit. 2008-03-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.superstudent.cz/>>.

Na stránce je v každém oboru pod odkazem originální studijní materiály vložena i reklama a objednávací formulář patřící k webové stránce referatyababku.cz/¹³⁵

„Jste na správném místě! Tým především **vysokoškolsky vzdělaných pracovníků** je tady pro vás a pomůže vám s vypracováním dle vašeho zadání a požadavků a to v co nejkratším čase. Jsme zde pro všechny střední a vysoké školy na území ČR. Naším cílem je studentům co nejvíce ušetřit čas a úsilí při vyhledávání potřebných informací. Tímto ale prohlašujeme, že nechceme nikoho nabádat k zanedbávání studia. Záleží pouze na vás, k jakému studijnímu účelu vytvořenou práci použijete.“¹³⁶

referatyababku.cz/¹³⁷

Jedná se o nabídku na vypracování školní, vědecké nebo jiné práci. Zde se nejedná o poskytování již zpracovaných studentských prací, ale o nabídku vypracování práce na „míru.“ Server provozuje Petr Lukáč, který má živnostenský list na zásilkový prodej a prodej prostřednictvím Internetu.¹³⁸

„Již více než rok se snažíme poskytovat řešení při tvorbě referátu, fiktivního podnikatelského záměru, seminární, absolventské, bakalářské, diplomové či rigorózní práce a to v podobě potřebných podkladů a informací.“¹³⁹

„Ceník našich služeb

Podklady na úrovni střední školy a gymnázia:

1. Podklady pro Referáty (eseje, úvahy, slohové práce, čtenářské deníky) 150,-Kč / strana
2. Podklady pro Seminární práce 170,-Kč / strana

¹³⁵ *Referatyababku.cz* [online]. [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://referatyababku.cz/>>.

¹³⁶ *Originální studijní materiály* [online]. 2003-2006 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://seminarky.superstudent.cz/index.html>>.

¹³⁷ *Referatyababku.cz* [online]. [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://referatyababku.cz/>>.

¹³⁸ *Výpis z veřejné části Živnostenského rejstříku* [online]. 2006, Platnost k 12.04.2008 21:49:53 [cit. 2008-04-12]. Dostupný z WWW: <http://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&IDICO=28de5e1908319e52de8d&historie=1>.

¹³⁹ *Referatyababku.cz* [online]. [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://referatyababku.cz/>>.

Podklady na úrovni vyšší odborné a vysoké školy:

1. Podklady pro Referáty 180,-Kč / strana
2. Podklady pro Seminární práce (zápočtové, semestrální, ročníkové) 200,-Kč / strana
3. Podklady pro Bakalářské a absolventské práce 260,-Kč / strana
4. Podklady pro Diplomové práce 280,-Kč / strana
5. Podklady pro Rigorózní práce 350,-Kč / strana

Příplatky za expresní zpracování:

1. Zpracování do 72 hodin + 30%
2. Zpracování do 48 hodin + 50%
3. Zpracování do 24 hodin + 80%

Vztahuje se pouze na práce v rozsahu do 10 stran.

Uvedené ceny platí při standardním formátu :

1. Velikost písma : 12
2. Písmo : Times New Roman
3. Řádkování : 1,5

U jiných požadavků bude cena odlišná dle odchylky od standardní úpravy. Ceny platné od 1.1.2007¹⁴⁰

Ceník sice uvádí, že cena je požadována za podklady k práci. O jaké podklady se konkrétně jedná, již neuvádí. Pravděpodobně se tedy jedná o vypracování celé práce. Tento systém prakticky znemožňuje odhalení plagiátů, neboť každá práce je originál a není k nalezení nikde na internetu. Prakticky pak zůstává jediná možnost odhalení, a sice podle rozdílného předchozího stylu psaní studenta. To je však bez původního dokumentu velice těžce dokázat.

Redaktoři Hospodářských novin se rozhodli službu vyzkoušet. Objednali si diplomovou práci z oboru speciální pedagogika. Hotová práce o obsahu 64 stran byla doručena za 4 měsíce za cenu 12600 Kč.

¹⁴⁰ *Ceník našich služeb* [online]. [2007] [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://referatybabku.cz/clanky/cenik-nasich-sluzeb>>.

Zákazník uzavírá s firmou smlouvu na dílo. Majitel firmy pro *Hospodářské noviny* uvedl, že „Zpracovatelé se vzdávají autorských práv k vytvořeným pracím,“.¹⁴¹ Autorský zákon 398/2006 Sb. však nic takového jako je vzdávání se osobnostních autorských práv neumožňuje, ty jsou totiž nepřevoditelná a zanikají až smrtí autora. Zpracovatel práce je stále jejím autorem, student, který dílo vydává za své, tedy porušuje autorský zákon. Dokonce ani zničením originálu, který zpracovatel vytvořil, není jeho právo k autorskému dílu dotčeno.¹⁴²

Podle autorky článku Petry Benešové služby využilo již více než 3 000 zákazníků.¹⁴³ Tento systém prakticky znemožňuje odhalení plagiátů, prostřednictvím elektronických detekčních nástrojů, neboť každá práce je originál a není možné dohledat původní práci. Samozřejmě u diplomových prací, kdy je student během zpracování pod dohledem vedoucího práce, by bylo velice podezřelé, kdyby student přinesl již hotovou práci. Nehledě na to, že stačí naprosto nevinná připomínka u obhajoby a student, který práci nezpracoval, i přestože se s obsahem seznámil, může lehce zaváháním vyvolat podezření. Bohužel v těchto případech zřejmě zůstane pouze u podezření, neboť prokázat plagiátorství bez původního textu lze jen těžce. Diplomovou práci student nenapiše za týden a může se hájit dlouhou dobou zpracovávání a rozsáhlostí práce.

¹⁴¹ BENEŠOVÁ, petra. Koupili jsme diplomovou práci. Cena 12600 korun. *IHNed.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN* [online]. 10. 4. 2008, aktualizováno: 10. 4. 2008 21:43 [cit. 2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-23937630-koupili-jsme-diplomovou-praci-cena-12600-korun>>.

¹⁴² 121/2000 Sb., *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* [online]. 2000 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/x00-121.htm>.

§ 11

¹⁴³ BENEŠOVÁ, petra. Koupili jsme diplomovou práci. Cena 12600 korun. *IHNed.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN* [online]. 10. 4. 2008, aktualizováno: 10. 4. 2008 21:43 [cit. 2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-23937630-koupili-jsme-diplomovou-praci-cena-12600-korun>>.

5.4 PODEZŘENÍ NA PLAGIÁTORSTVÍ U AKADEMICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Česká média se zcela pochopitelně zabývají hlavně podezřením na plagiátorství u vysokoškolských učitelů. Problém plagiátorství se totiž netýká jenom samotných studentů. Nezřídka tím, kdo vydával cizí myšlenky za své vlastní, byl samotný vyučující. V České republice se takových případů objevilo hned několik. Provázela je veliká medializace. Je s podivem, že pokud vedení vysokých škol hovoří o plagiátorství studentů, nejčastěji se objevují slova jako odhalit, podvod a vyloučit. Pokud ovšem je z plagiátorství obviněn akademický pracovník, slova jsou podezření, pochybení a prošetření.

Nemůžeme se potom divit, že studenti pracují se zdroji tak nedbale, když sami lektoři dávají studentům takový vzor. Vyučující by měl být na danou oblast odborník. Pokud ovšem sám vyučující získal titul s pomocí plagiátorství, vyvstává nám několik otázek:

- 1) Bude akademický pracovník, který si k titulu sám dopomohl opisováním, mít dostatečné znalosti o dané oblasti?
- 2) Bude mít taková osoba vůli ke kontrole studenta?
- 3) A v neposlední řadě, pokud opravdu něco objeví, ohlásí své podezření?

Co se týče první otázky, zde je důležité, z jakého důvodu k opisování přistoupil, zda například kvůli nedostatku času nebo nedostatku schopností. Nedostatek vůle ke kontrole se však bohužel může projevit i u těch poctivých.

Myslím, že šance, že podezření nahlásí je menší a to určitě ne z důvodu nějaké sounáležitosti s kolegou plagiátorem. Ale spíše ze strachu z vlastního odhalení. Takový člověk na sebe nebude chtít upozorňovat v souvislosti s kauzou plagiátorství. Také se může obávat odvety ze strany nařčeného studenta, neboť ten se bude bránit, jak bude moci a je možnost, že pokud se tématem zabýval, o prohřešku svého učitele ví a nyní mu nic nebrání na něj poukázat.

Ve své práci se sice zabývám plagiátorstvím studentů, bohužel z výše popsaných důvodů se domnívám, že s ním úzce souvisí i plagiátorství učitelů. Původně jsem měla v úmyslu tento oddíl věnovat kauzám studentského plagiátorství. Pokud však jsou takové kauzy zveřejněny, jedná se většinou o zápis z disciplinárního řízení, kde bylo plagiátorství potvrzeno a student potrestán. Naproti tomu v případě akademických pracovníků nedošlo vždy k prošetření a pouze v některých vyšetřovaných případech k potrestání.

JUDr. Ilona Schelleová, Dr. Masarykova Univerzita (1997)

JUDr. Ilona Schelleová, Dr. působí na Katedře občanského práva Právnické fakulty MU. Doktorka Schelleová v roce 1997 v pražském nakladatelství Linde vydala vysokoškolskou učebnici „*Český civilní proces*“.¹⁴⁴

V Právních rozhledech č. 11/1997 vyšla na její publikaci kritika tří akademických pracovníků: Prof. JUDr. Aleny Winterové, Doc. JUDr. Petra Hlavsy, Doc. JUDr. Františka Zoulíka. Autoři recenze poukazují na to, že práce je kompilačního charakteru a některé pasáže dokonce plagiáty. V recenzi jsou zveřejněné původní prameny a text doktorky Schelleové u 8 odstavců. Tyto byly vybrány z celé publikace, aby bylo jasné, že pochybení nebylo ojedinělé. Poukazují na zcela nedostatečné odkazování v textu a naprostou absenci označení doslova převzatého textu. Za další nedostatek autoři recenze považují převzaté členění kapitol.¹⁴⁵

Prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc., děkanka Právnické fakulty MU k případu uvedla „Takovýto člověk je prakticky vyřazen z vědecké komunity v dané oblasti. To se ostatně stalo dr. Schelleové. Pedagogy a vědce před disciplinární komisí nestavíme“¹⁴⁶

Doktorka Schelleová případ odmítá komentovat a pro *ihned* uvedla, že podala na autory recenze žalobu a proběhlo mimosoudní vyrovnání.¹⁴⁷

Na toto prohlášení reagovala jedna z autorek recenze Prof. JUDr. Alena Winterová, která popřela jakékoliv mimosoudní jednání, nicméně se nehodlá případem již dále zabývat.¹⁴⁸

Případ se tedy vlastně nijak neřešil, nedošlo dokonce ani k prošetření, zda se doktorka Schelleová prohřešku plagiátorství skutečně dopustila.

¹⁴⁴ NĚMEČEK, Tomáš. Kdo chce opisovat, musí být aspoň právník. *Hospodářské noviny : prestižní deník s důrazem na ekonomiku* [online]. 19. 9. 2007 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW: <http://hn.ihned.cz/2-22052440-500000_d-97>. ISSN 1213-7693

¹⁴⁵ WINTEROVÁ, Alena, HLAVSA, Petr, ZOULÍK, František. Recenze : český civilní proces. *Právní rozhledy*. 1997, č. 11, s. 581-585. Dostupný z WWW: <<http://users.ox.ac.uk/~some2134/Schelleova.pdf>>.

¹⁴⁶ NĚMEČEK, Tomáš. Kdo chce opisovat, musí být aspoň právník. *Hospodářské noviny : prestižní deník s důrazem na ekonomiku* [online]. 19. 9. 2007 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW: <http://hn.ihned.cz/2-22052440-500000_d-97>. ISSN 1213-7693

¹⁴⁷ „Tamtéž“

¹⁴⁸ Dopisy a e-maily. *Hospodářské noviny : prestižní deník s důrazem na ekonomiku* [online]. 26. 9. 2007 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW: <http://hn.ihned.cz/2-22103920-500000_d-47>. ISSN 1213-7693.

Doc. PhDr. Libor Pavera, CSc, Slezská univerzita v Opavě (2003 – 2005)

Libor Pavera, držitel Ceny rektora Slezské univerzity v Opavě za významné vědecké výsledky dosažené v roce 2000 „v současnosti působí ve Vzdělávacím centru Slezské univerzity v Krnově, koordinuje jazykové kurzy pro cizince a přednáší o staré české literatuře pedagogickým pracovníkům.“¹⁴⁹ Pro rok 2005 je Pavera uveden jako řešitel výzkumného záměru „Žánrové metamorfózy v středoevropských souvislostech.“¹⁵⁰

V letech 2003 až 2004 byl Libor Pavera obviněn, že velká část jeho habilitační práce „*Kazatel Daniel Nitsch – kapitola z barokní homiletiky*“ je tvořena převzatými myšlenkami z práce Františka Němce „*Tematický a stylový rozbor Nitschovy Berly královské*“. Práce zesnulého Němce je uložena v Literárním archívu Památníku národního písemnictví (fond Josef Vašica, inv. č. 2663) jako fotokopie rukopisu.¹⁵¹ Pavera dostal na zpracování habilitační práce částku 35 000 Kč z grantu Ministerstva školství a tělovýchovy.¹⁵² Na základě kladných posudků na habilitační práci získal Libor Pavera na Univerzitě Palackého v Olomouci v roce 2003 titul docenta české literatury.¹⁵³

První obvinění vznesla Hana Kusáková ve své kritice „*Nad knihou Libora Pavery kazatel Daniel Nitsch*“¹⁵⁴ V kritice uvádí, že více než polovina habilitační práce se nedovoleným způsobem opírá o Němcův rukopis, uvádí také, že Patera přebírá užívané termíny, citace a překlady z italského jazyka. Autorka představuje několik příkladů z obou textů, přičemž Paterova verze je vůbec, či velmi málo pozměněna oproti originálu. Libor Pavera Němce uvádí pouze jako vědecký pramen, nikoliv tedy v seznamu literatury. Kusáková na závěr zdůrazňuje, že u publikace, která se vydává za původní a průkopnické dílo je opisování neodpustitelné.

¹⁴⁹ KAISEROVÁ, Ida. *Pro trochu zlé krve* [online]. 2007 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.biograf.org/budil/wikka.php?wakka=KauzaPavera>>.

¹⁵⁰ JAKUBCOVÁ, Eva. *Vědecko-výzkumné projekty v r. 2005* [online]. 2007 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.slu.cz/filozoficko-prirodovedecka-fakulta/veda-a-zahranicni-styky/veda/vedecko-vyzkumne-projekty/vedecko-vyzkumne-projekty-resene-v-r-2005>>.

¹⁵¹ KUSÁKOVÁ, Hana. *Nad knihou Libora Pavery kazatel Daniel Nitsch. Tvar. 2003, č. 20*, Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2003/20/6.pdf>>.

¹⁵² JAKUBCOVÁ, Eva. *Projekty IGS v r. 2003* [online]. 2007 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.fpf.slu.cz/veda-a-zahranicni-styky/veda/vedecko-vyzkumne-projekty/projekty-igs-resene-v-r-2003>>.

¹⁵³ KAISEROVÁ, Ida. *Pro trochu zlé krve* [online]. 2007 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.biograf.org/budil/wikka.php?wakka=KauzaPavera>>.

¹⁵⁴ KUSÁKOVÁ, Hana. *Nad knihou Libora Pavery kazatel Daniel Nitsch. Tvar. 2003, č. 20*, Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2003/20/6.pdf>>.

V lednu 2004 vyšel v časopise Tvar komentář Jiřího Trávníčka a Ondřeje Horáka „*Ještě k Liboru Paverovi*“¹⁵⁵, autoři se v něm pozastavují hlavně nad skutečností, že Libor Pavera byl na základě své habilitační práce jmenován docentem české literatury a vyjadřují politování nad nemožností zpětného odebrání akademického titulu. Článek je doplněn výňatky z posudků členů habilitační komise. Jako jeden z důvodů pro tento krok uvádí, že „posudky by měly být zveřejněny už také proto, že jsou všechny příznivé; tím se vzdává posmrtný hold Františku Němcovi (1911–1945), autoru, z něhož Pavera opisoval.“¹⁵⁶

Na kritiky Libor Pavera reagoval článkem „*Poslední slova před popravou*“¹⁵⁷, kde tvrdí, že Němcův text řádně cituje, což je jedna z mála zmínek a samotné práci. Svoje kritiky označuje za spiklence, kteří mu jeho úspěchy závidí. Celý text je víceméně obvinění každého mimo sebe. Styl jakým se vyjadřuje, je velice nevybíravý: „Dokonce jedna postklimakteriální dáma bez vědeckých hodností a bez publikační činnosti (nepočítáme-li články o tom, jak má chodit upraven šéf pracoviště a jak má vypadat jeho pracovna) poté, co ji vyhazovali kolegové z pracoven a sekretářky ze sekretariátů, uspořádala o mé hanebné osobě mítink mezi uklízečkami a vrátnými. Co mám na to říci?“¹⁵⁸

Polemika Martina Svatoše pracovníka Ústavu klasických studií Akademie věd. „*Mají se plagiátoři čeho bát*“¹⁵⁹ nahlíží na kauzu hlavně jako na hrubé porušení autorské etiky. Svatoš provedl vlastní srovnání obou textů a jeho závěrem je, že Pavera se plagiátorství jednoznačně dopustil. „Tím, že dr. Pavera nepřiznal využití podstatných částí Němcova rukopisu, hrubě porušil etiku vědecké práce, nehledě na to, že ohrozil prestiž univerzity, na níž se na základě tohoto spisu habilitoval.“¹⁶⁰

Libor Pavera 18. dubna 2004 zveřejnil v časopise Tvar svoji druhou reakci na obvinění pod názvem „*Obrana spisu mého proti zlobivým jeho utrhačům*.“¹⁶¹ V polemice se brání tím, že k pochybení došlo jeho velmi dobrou znalostí Němcovy práce a také shodnými

¹⁵⁵ HORÁK, Ondřej, TRÁVNÍČEK, Jiří. Ještě k Liboru Paverovi. *Tvar*. 2004, č. 2, s. 1-2, Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/2/6.pdf>>. a <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/2/7.pdf>>

¹⁵⁶ „Tamtéž“

¹⁵⁷ PAVERA, Libor. Poslední slova před popravou. *Tvar*. 2004, č. 3, s. 18-19. Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/3/19.pdf>>.

¹⁵⁸ „Tamtéž“

¹⁵⁹ SVATOŠ, Martin. Mají se plagiátoři čeho bát?. *Tvar*. 2004, č. 5, s. 14-15. Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/5/15.pdf>>.

¹⁶⁰ „Tamtéž“

¹⁶¹ PAVERA, Libor. „Obrana spisu mého : K recenzím na knihu Kazatel Daniel Nitsch. *Tvar*. 2004, č. Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/6/2.pdf>>.

výchovními zdroji. Uznává, že u některých parafrází citace uvést měl, vysvětluje: „chápu, že jde o metodické pochybení.“¹⁶² Zároveň se však dovolává většího uznání za zjišťování některých skutečností. Nadále však Pavera odmítá, že se dopustil plagiátorství, dokládá to tím, že Němcův rukopis uvedl v autorské poznámce, jeho absenci v použitých zdrojích vysvětluje, tím že do nich zapsal pouze tištěné publikace.

Případ údajného plagiátorství byl řešen na zasedání Vědecké rady FPF SU dne 16. 3. 2004. K jednání byl pozván i Libor Pavera, ten potvrdil, že pracoval s kopiemi rukopisu Františka Němce. Děkan FPF a SU Prof. Stuhlík jmenoval odbornou komisi, jejíž účelem bylo porovnání Paterovy habilitační práce a textu Františka Němce.¹⁶³ Dne 23.4 2004 děkan „Prof. Stuhlík informoval VR radu o tom, že k 1. 6. 2004 vyřadil doc. Pavera z pedagogického procesu. Předseda AS FPF Ing. Šťastný informoval o tom, že se doc. Pavera vzdal působení v Akademickém senátu FPF.“¹⁶⁴

Pavera na to reagoval: „já bych samozřejmě rád dál pokračoval, protože si myslím, že jsem prokázal, že jsem odborník a i pokud nastalo tady toto drobné pochybení, tak to neznamená, že člověk přestane být odborníkem na danou oblast.“¹⁶⁵

Univerzita Palackého v Olomouci, kde se konalo habilitační řízení navrhla Paterovi, aby se titulu, který získal neoprávněně získal vzdal. Patera se však titulu nehodlá vzdát. Český právní systém neumožňuje zpětné odebrání titulu byť by byl získán podvodem.

¹⁶² PAVERA, Libor. „Obrana spisu mého: K recenzím na knihu Kazatel Daniel Nitsch. *Tvar*. 2004, č. Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/6/2.pdf>>.

¹⁶³ *Zápis ze zasedání Vědecké rady FPF SU dne 16. 3. 2004* [online]. 2004 [cit. 2008-04-15]. Zapsala: Mgr. Marcela Čekalová. Dostupný z WWW: <<http://www.fpf.slu.cz/veda-a-zahranicni-styky/vedecka-rada/zapis-vr-16-3-2003.doc>>.

¹⁶⁴ *Zápis ze zasedání Vědecké rady FPF SU dne 10. 6. 2004* [online]. 2004 [cit. 2008-04-15]. Zapsala: Mgr. Marcela Čekalová. Dostupný z WWW: <<http://www.fpf.slu.cz/veda-a-zahranicni-styky/vedecka-rada/zapis-vr-10-6-2004.doc>>.

¹⁶⁵ BOHUŠOVÁ, Jana. *Docent Slezské univerzity má zákaz zkoušení* [online]. 2004 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <http://www.rozhlas.cz/ostrava/aktualne/_zprava/119878>.

Prof. RNDr. Ivo BUDIL Ph.D. DSc. (2007)

Ivo Budil byl v době počátku kauzy prorektorem pro výzkum a vývoj Západočeské univerzity v Plzni. V současné době je prof. Ivo Budil vedoucím katedry antropologických a historických věd na Filozofické fakultě Západočeské univerzity v Plzni.¹⁶⁶

David Scheffel, „kanadský sociální antropolog českého původu“ v roce 2007 v „Sociologickém časopise“, upozornil ve svém příspěvku „*Minulost a budoucnost antropologie ve střední a východní Evropě: poznámky k vizi Chrise Hanna*“¹⁶⁷, že Ivo Budil v článku „*Teaching and Learning Anthropology in the Czech Republic*“¹⁶⁸ pro britský sborník použil pasáže z textu, který napsal Scheffel s českým spoluautorem.¹⁶⁹ Ve své práci píše: „Nacházejí se zde celé pasáže převzaté z našeho příspěvku, včetně doslova opsaných anglických překladů přímých citátů z české etnografické literatury.“ Scheffel uvádí, že Budil udělal v textu pouze drobné změny, jako je vynechání některých vět, slov. Budil na článek na uvedený článek ve svém textu neokazoval.

V stejném čísle časopisu dostal prostor k vyjádření i Ivo Budil, ten ve svém příspěvku „*Odpověď na příspěvek Davida Z. Scheffela Minulost a budoucnost antropologie ve střední a východní Evropě: poznámky k vizi Chrise Hanna*“¹⁷⁰, uvádí, že článek byl vyhotoven na objednávku editorů, neměl žádné vědecké ambice a jeho funkce je čistě informativní. Dále píše, že dopustil chyb a sice: „mylně jsem uvedl rok 1992 a ve finální verzi jsem si nevšiml, že editoři nezařadili (nevím, čí vinou) rozsáhlejší poznámkový aparát uvedený v rukopise za vlastním textem.“ Autorům, kteří se cítili jeho článkem poškozeni, se omluvil.

¹⁶⁶ Katedra antropologických a historických věd [online]. [2008] [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.ksa.zcu.cz/struktura.php>>.

¹⁶⁷ SCHEFFEL, David Z. *Minulost a budoucnost antropologie ve střední a východní Evropě : poznámky k vizi Chrise Hanna*. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 1, s. 183-186. Dostupný z WWW: <http://www.biograf.org/budil/wikka.php?wakka=MediaShrnuti/files.xml&action=download&file=Scheffel_soc_cas.pdf>.

¹⁶⁸ BUDIL, Ivo. *Teaching and Learning Anthropology in the Czech Republic*. In DRACKLÉ, Dorle, EDGAR, Iain, SCHIPPERS, Thomas k. *Educational Histories of European Social Anthropology*. 2003th edition. [s.l.]. Oxford:Berghahn Books., 2003. s.94-101.

¹⁶⁹ SCHEFFEL, David, KANDERT, Josef. *Politics and Culture in Czech Ethnography*. *Anthropological Quarterly*. 1994, no. 67, s. 15-23.

¹⁷⁰ BUDIL, Ivo. *Odpověď na příspěvek Davida Z. Scheffela Minulost a budoucnost antropologie ve střední a východní Evropě: poznámky k vizi Chrise Hanna*. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 1, s. 273-274. Dostupný z WWW: <<http://www.ceeol.com/aspx/getdocument.aspx?logid=5&id=7d507aea-6e86-4534-9761-c844d97e8522>>

Pod tímto textem je uveřejněn ještě jeden Scheffelův komentář, kde upozorňuje, že opsané pasáže tvoří 7 odstavců z 18 celkových a že ke zpochybnování vědeckosti článku na seznamu Budilovy výběrové publikace došlo až po jeho upozornění.¹⁷¹

Doc. Ladislav Cabada, děkan fakulty filozofické Západočeské univerzity se Budila zastává, podle něj Budilovo vysvětlení o chybném nezařazení poznámkového aparátu je pro fakultu dostačující. Zároveň je však rozhořčen články v tisku a podle něj nepodloženými útoky na Budilovy dřívější odborné texty. „Proti nepravdivým a tendenčním útokům na prof. Budila a fakultu filozofickou se však musíme ohradit a v případě, že to bude nutné, rovněž bránit všemi dostupnými cestami.“¹⁷²

Na prošetření údajného plagiátorství byla stanovena etická komise. Závěrem komise bylo, že se Budil plagiátorství nedopustil, přesto shledala v jeho pracích závažná pochybení.¹⁷³ Budil rezignoval na post prorektora pro výzkum a vývoj, nadále však působí jako vedoucí katedry antropologických a historických věd.¹⁷⁴

¹⁷¹ SCHEFFEL, David z. Komentář. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 1, s. 274. Dostupný z WWW: <<http://www.cceol.com/aspx/getdocument.aspx?logid=5&id=7d507aea-6e86-4534-9761-c844d97e8522>>.

¹⁷² CABADA, Ladislav. Prof. Budil pochybil, ale podvodník to není. *Lidovky.cz* [online]. 12. června 2007 [cit. 2008-04-18]. Dostupný z WWW: <http://www.lidovky.cz/prof-budil-pochybil-ale-podvodnik-to-neni-f11-/ln_dopisy.asp?c=A070612_192319_ln_dopisy_gab>. ISSN 1213-1385.

¹⁷³ ŠRÁMKOVÁ, Jitka. Prorektor Budil hodlá opustit svůj post. *Plzeňský deník.cz* [online]. 11.10.2007 [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW: <http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/budil_opusti_misto_20071010.html>.

¹⁷⁴ NOVÁK, František. Prorektor Budil rezignoval na funkci prorektora. *IHNed.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN* [online]. 10. 10. 2007 [cit. 2008-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-22192370-prorektor-budil-rezignoval-na-funkci-prorektora>>. ISSN 1213-7693

doc. Ing. Jaroslav Světlík, Ph.D

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (2008)

Nejnovějším případem podezření z plagiátorství je kauza děkana Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně Jaroslava Světlíka. Na situaci upozornil Anonym, který zaslal v lednu 2008 vedení školy a akademickému senátu e-mail, ve kterém píše, že "pan Světlík pro svou habilitační práci použil a opsal velkou část textu práce doktorské".¹⁷⁵

E-mail se stejným textem doplněný i o úryvky z habilitační a doktorské práce pana Světlíka anonym zaslal koncem března i studentům univerzity. K tomuto kroku se údajně uchýlil, jelikož získal dojem, že ve věci nedošlo k žádnému posunu. Autor požaduje okamžité odvolání Světlíka z funkce děkana. Rektor Honza však namítá, že pro šetření tak závažného případu je potřeba spousta času k zajištění podkladů.¹⁷⁶

K zveřejnění podezření na plagiátorství u docenta Světlíka došlo začátkem dubna 2008, proto zatím není známo, jak bude univerzita Tomáše Bati ve Zlíně v případě postupovat.

Případů podezření na plagiátorství vysokoškolských učitelů se objevilo samozřejmě více. Vybrala jsem pouze buď dobře zdokumentované, nebo něčím se odlišující kauzy.

¹⁷⁵ DVOŘÁK, Zdeněk. Zlínská univerzita řeší plagiátorství, anonym obvinil děkana. *IDNES.cz* [online]. 1. dubna 2008 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW: <http://zpravy.idnes.cz/zlinska-univerzita-resi-plagiatorstvi-anonym-obvinil-dekana-pum-/studium.asp?c=A080331_135842_studium_bar>.

¹⁷⁶ „Tamtéž“

6. PRŮZKUM AKTUÁLNÍHO STAVU ANTIPLAGIÁTORSKÉ POLITIKY NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH V ČR

Výsledky průzkumu z března/dubna 2008

6.1 ÚVOD

Cílem průzkumu bylo zjistit, zda české vysoké školy mají jasnou antiplagiátorskou politiku, zda podporují vzdělávání studentů v této oblasti a jakým způsobem ověřují původnost kvalifikačních absolventských prací.

Pro zjištění aktuálního stavu antiplagiátorské politiky na vysokých školách v ČR jsem použila dotazník. Sběr dat proběhl ve třech kolech. Dotazník jsem rozeslala prostřednictvím elektronické pošty. Dotazník byl směřován v první fázi k vedoucím univerzitních knihoven, pokud konkrétní vysoká škola nedisponuje takovým oddělením, dotazníkem bylo osloveno studijní popřípadě právní oddělení jednotlivých škol. V druhém a třetím kole jsem oslovila studijní oddělení, sekretariát rektora/ prorektorů, prorektory pro pedagogiku/studium. Situace u soukromých vysokých škol byla tomto ohledu specifická, jelikož nejen, že většina nemá univerzitní knihovnu, mnoho z nich neuvádí kontakt ani na jiná oddělení. V těchto případech jsem dotazník zaslala na jakékoliv uvedené celouniverzitní pracoviště/pracovníka, či na uvedený základní kontakt. Návratnost dotazníků byla v případě veřejných i soukromých vysokých škol 37%.

6.2 POLOŽENÉ DOTAZY

- 1) Existuje na škole jednotná antiplagiátorská politika (příp.směrnice, řád s celouniverzitní/fakultní působností).
- 2) Podporuje škola prevenci plagiátorství a nabízí některou z forem vzdělávání v této oblasti, jaké je garantní pracoviště.
- 3) Podílí se na vzdělávacích aktivitách prevence plagiátorství univerzitní/fakultní knihovna.
- 4) Disponuje vysoká škola nástroji na ověřování původnosti kvalifikačních absolventských prací (jaký konkrétní SW nástroj používá), kdo je za kontrolu prací odpovědný.
- 5) Má vysoká škola specifikované postihy za plagiátorství.
- 6) Objevil se na vysoké škole případ plagiátorství.

Dotazník byl vytvořen kombinací uzavřených a otevřených otázek. Kde to bylo možné byly položeny uzavřené otázky pro zjednodušení a zvýšení šance návratnosti dotazníku. Dotazník je k dispozici v příloze č.4.

Respondenti

Osloveno bylo 24 veřejných vysokých škol a 35 soukromých vysokých škol. Z průzkumu jsem vyřadila vysoké školy, u nichž byla akreditace udělena po roce 2004.¹⁷⁷ Seznamy vysokých škol pochází z webových stránek ministerstva školství a tělovýchovy.¹⁷⁸

Celkem bylo získáno a vyhodnoceno 22 odpovědí, z toho 9 veřejné vysoké školy a 13 soukromé. Rozhodla jsem se dotazníky ze soukromých a veřejných VŠ vyhodnotit i nezávisle na sobě.

Vyhodnocení bylo provedeno

- 1) na úrovni soukromých a veřejných vysokých škol - započteno bylo 22 škol
- 2) na úrovni soukromých vysokých škol- započteno bylo 13 škol
- 3) na úrovni veřejných vysokých škol- započteno bylo 9 škol

Celkem bylo osloveno 35 soukromých vysokých škol. Získáno bylo 13 vyplněných dotazníků, což znamená návratnost dotazníků 37%. V příloze je č. 5 je dispozici tabulka veškerých zodpovězených dotazů od soukromých vysokých škol, ve tvaru, v jakém mi byly poskytnuty.

Celkem bylo osloveno 24 veřejných vysokých škol. Získáno bylo 9 vyplněných dotazníků, což znamená návratnost dotazníků 37%. V příloze je č. 6 je dispozici tabulka veškerých zodpovězených dotazů od veřejných vysokých škol, ve tvaru, v jakém mi byly poskytnuty.

¹⁷⁷ Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích (akreditace 2006), Soukromá vysoká škola Znojmo, s.r.o. (akreditace 2005), Moravská vysoká škola Olomouc, o.p.s. (akreditace 2005), Vysoká škola obchodní a hotelová, s.r.o. – Brno (akreditace 2006), CEVRO Institut, o.p.s. (akreditace 2006), Unicorn College s.r.o. (akreditace 2006), Vysoká škola aplikovaných ekonomických studií v Českých Budějovicích, s.r.o. (akreditace 2007), Vzdělávací institut Franka Dysona, s.r.o. (akreditace 2007), Vysoká škola sociálně-správní, Institut celoživotního vzdělávání Havířov, o.p.s. (akreditace 2007), Vysoká škola cestovního ruchu a teritoriálních studií v Praze, spol. s.r.o. (akreditace 2007). Z průzkumu jsem dále vyřadila Pražský technologický institut, o.p.s – Praha, kde nebyla akreditace obnovena.

¹⁷⁸ *Jmenný seznam veřejných vysokých škol* [online]. 2006 , pátek, 18. duben 2008 [cit. 2008-04-20].

Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>>. a NEZVAL, Jiří. *Přehled soukromých vysokých škol* [online]. 2006 , úterý, 1. květen 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-verejnych-soukromych-skol>>.

6.3 VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH DOTAZŮ

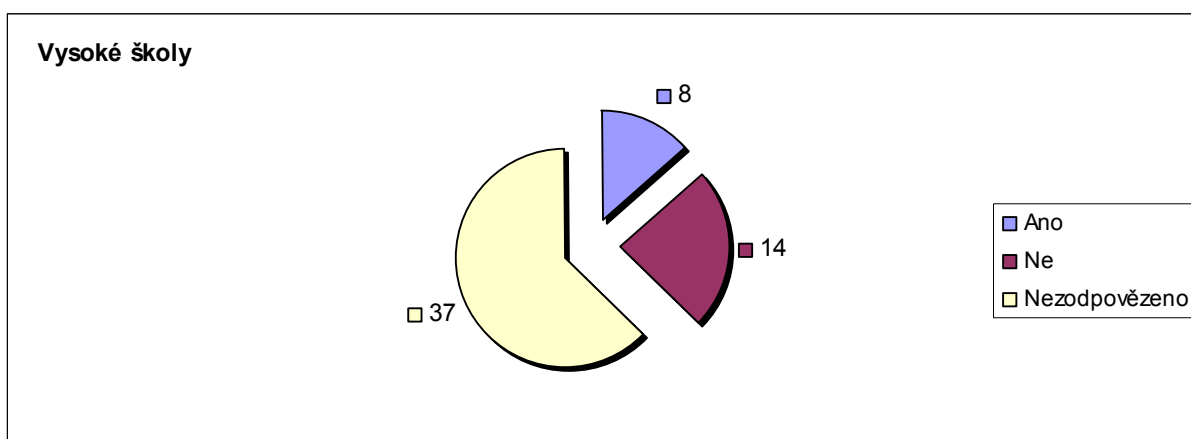
1) Existuje na škole jednotná antiplagiátorská politika (příp. směrnice, řád s celouniverzitní/fakultní působností)

Pouze 1 z 9 veřejných vysokých škol, která zodpověděla dotazník, uvedla, že má jednotnou antiplagiátorskou politiku, v tomto případě se jedná o směrnici rektora, která upravuje zveřejňování absolventských prací a jejíž součástí je i boj proti plagiátorům. Vypadá to tedy, že ve srovnání se soukromými vysokými školami, kde antiplagiátorskou politiku deklaruje 7 ze 13 škol, veřejné školy značně zaostávají. Podle mého názoru je to však dáno zejména tím, že většina veřejných vysokých škol je tvořena fakultami, které mohou mít vlastní směrnice, jež nemusí nutně záviset na politice celé univerzity.

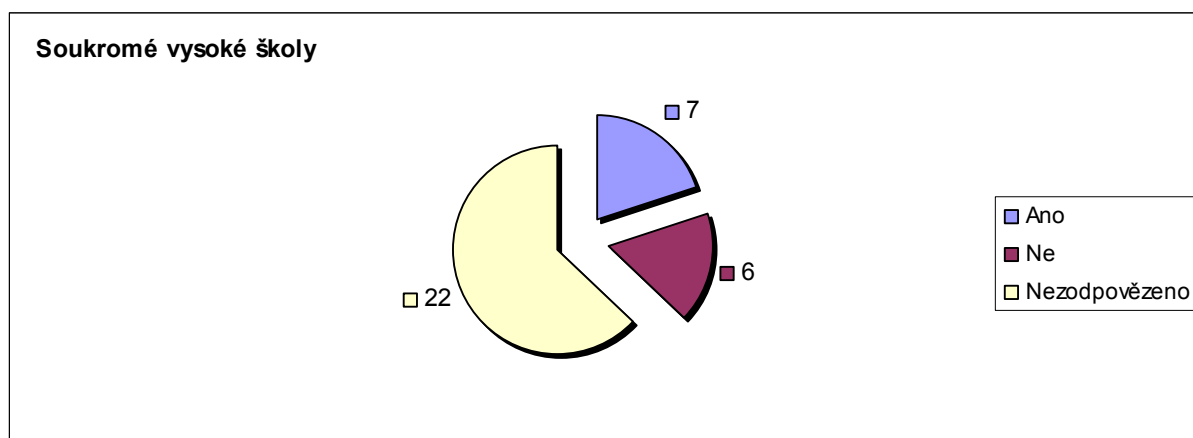
Jednotnou antiplagiátorskou politiku u soukromých škol představuje nejčastěji nařízení rektora, nebo je součástí metodiky k vypracování diplomových prací.

Zajímavá byla odpověď z Veterinární a farmaceutické univerzity, kde není vypracování diplomové práce z hlediska studia povinné, vyjma jedné fakulty. Přičemž zadávaná témata jsou natolik specifická, že student nemá příliš možností odkud opisovat.

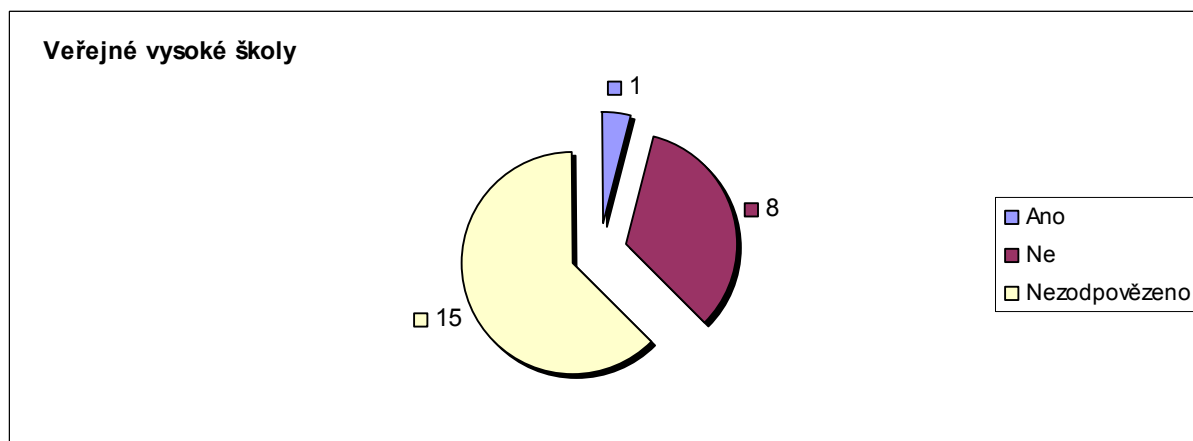
Graf č. 1 – Vyhodnocení otázky č.1 pro veřejné i soukromé vysoké školy.

Graf č.2 - Vyhodnocení otázky č.1 pro soukromé vysoké školy.

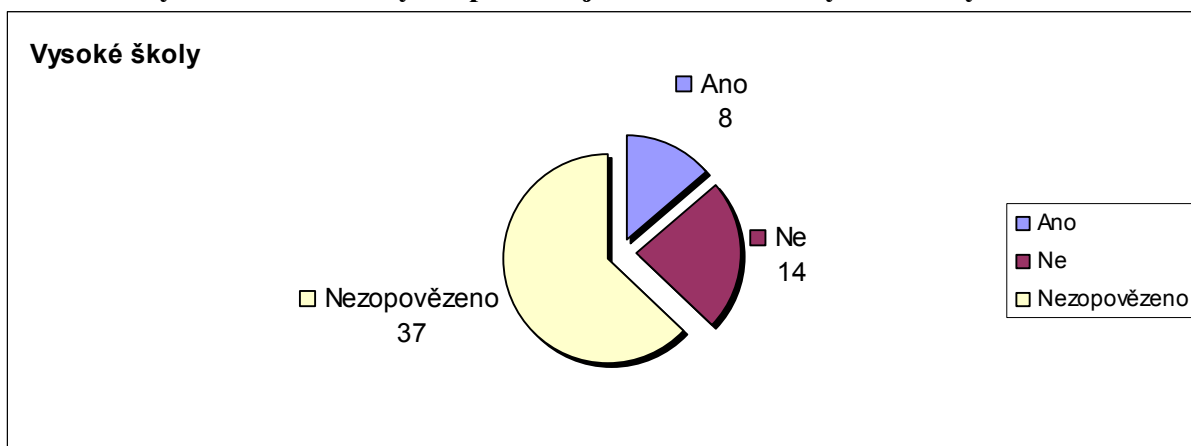
Graf č.3 - Vyhodnocení otázky č.1 pro veřejné vysoké školy.

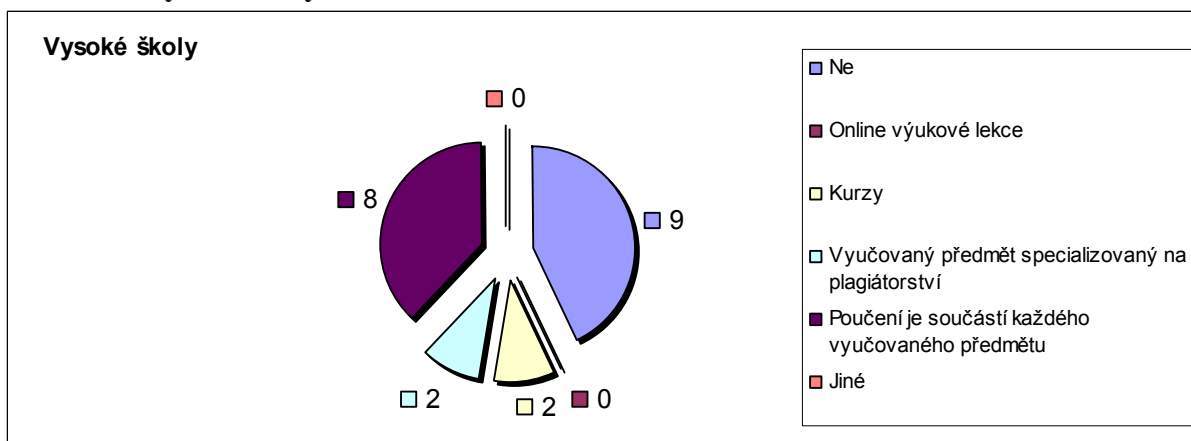
2) Podporuje škola prevenci plagiátorství a nabízí některou z forem vzdělávání v této oblasti, jaké je garantní pracoviště

U otázky č. 2 se opět zdá, že výrazněji vepředu jsou soukromé vysoké školy. Toto je zřejmě způsobeno absencí celouniverzitní antiplagiátorské politiky, kdy je možné, že na úrovni fakult taková výuka probíhá, nejedná se však o jednotné nařízení, ale o nezávislou aktivitu vedení jednotlivých fakult. Celkově se tedy vysoké školy prevencí plagiátorství spíše nezabývají, pouze 8 škol z 22 uvedlo nějakou formu vzdělávání studentů v této oblasti. Nejvýrazněji je zastoupena možnost poučení o plagiátorství jako součást každého vyučovaného předmětu. Dále za zmínku stojí možnost specializovaného předmětu, který uvedly jako formu prevence 2 soukromé vysoké školy. Dvě vysoké školy také uvedly jako podporu prevence obsah diplomových seminářů.

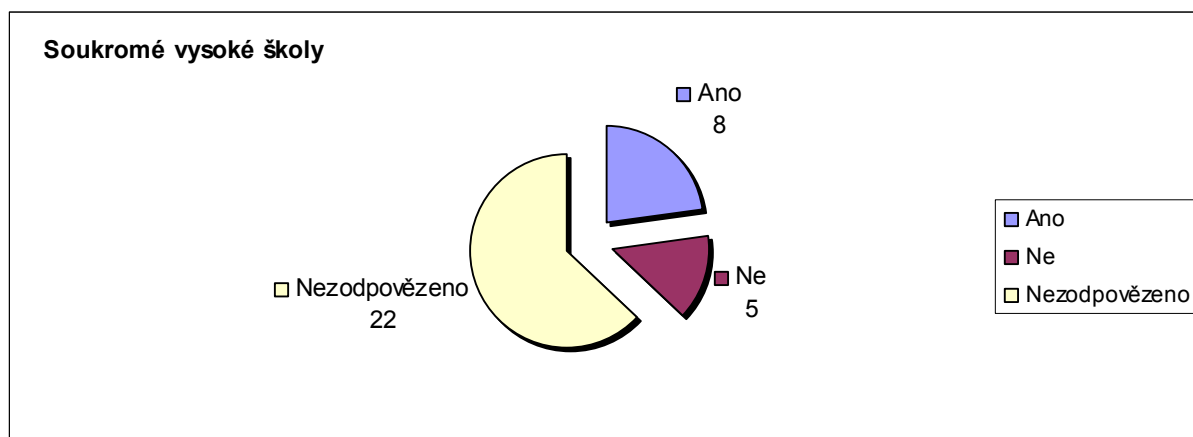
Graf č.4 - Vyhodnocení otázky č.2 pro veřejné a soukromé vysoké školy.

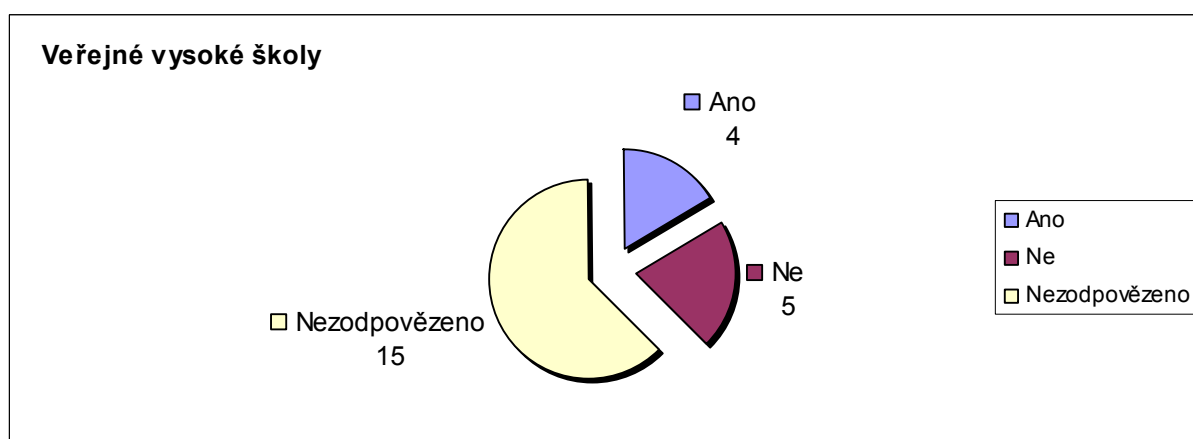
Graf č.5 - Vyhodnocení otázky č.2 (zastoupené možnosti prevence) pro veřejné a soukromé vysoké školy.

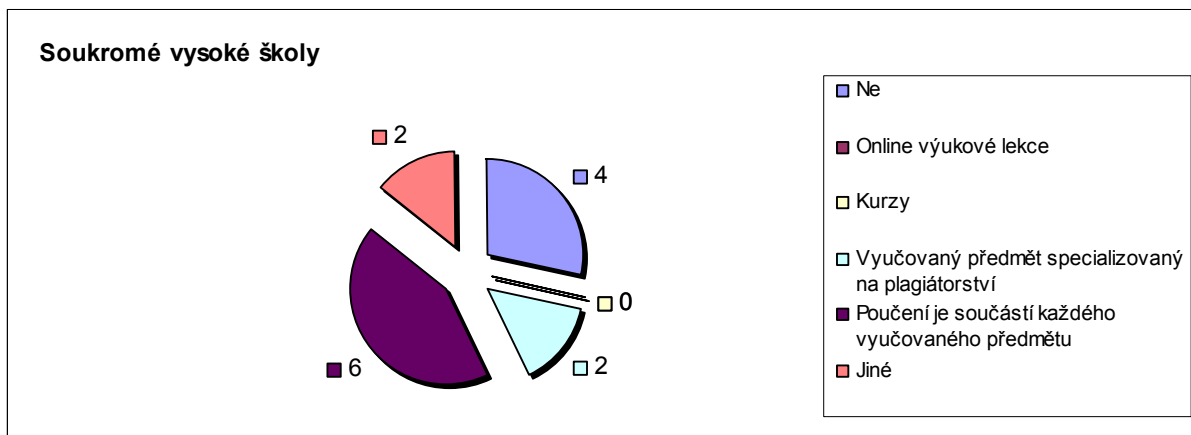
Graf č.6 - Vyhodnocení otázky č.2 pro soukromé vysoké školy

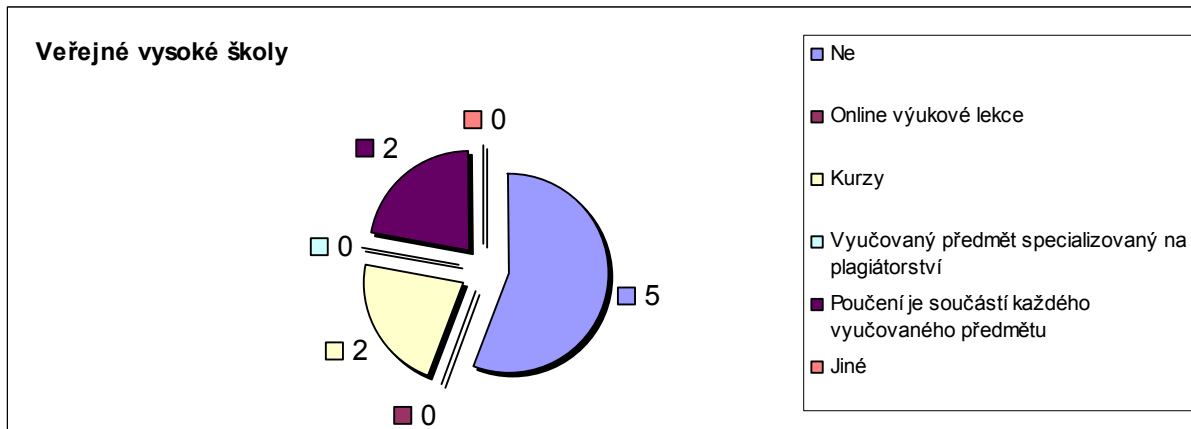
Graf č.7 - Vyhodnocení otázky č.2 pro veřejné vysoké školy.

Graf č.8 - Vyhodnocení otázky č.2 (zastoupené možnosti prevence) pro soukromé vysoké školy.

Graf č.9 - Vyhodnocení otázky č.2 (zastoupené možnosti prevence) pro veřejné vysoké školy.

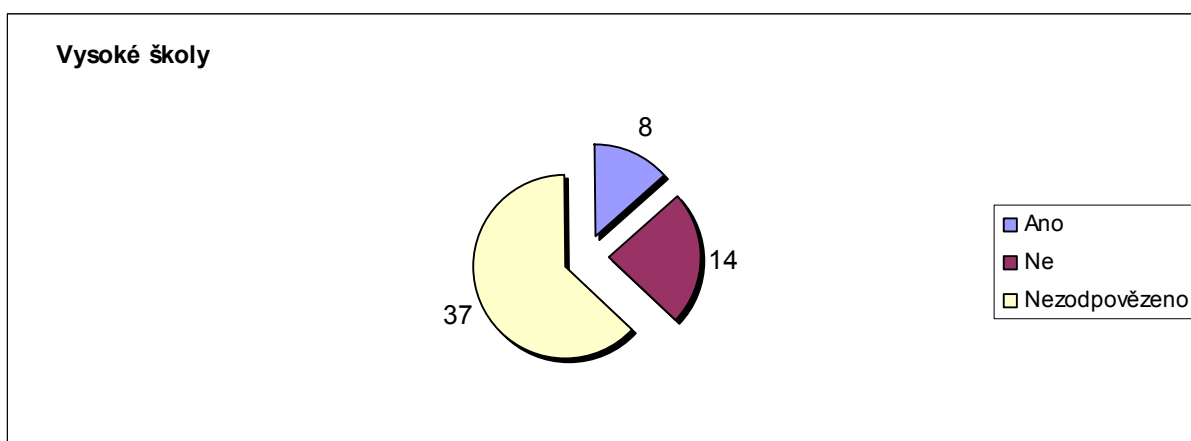

3) Podílí se na vzdělávacích aktivitách prevence plagiátorství univerzitní/fakultní knihovna

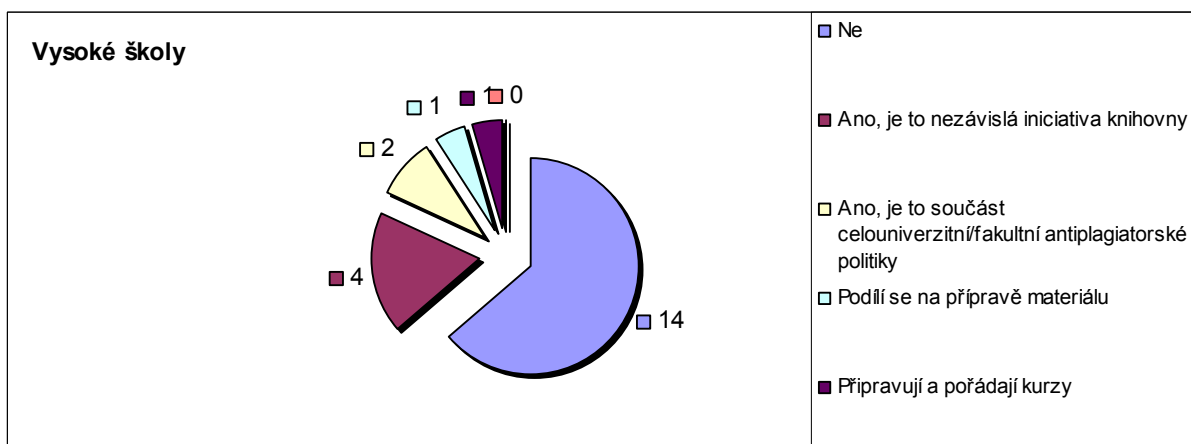
Podíl univerzitní knihovny na prevenci plagiátorství uvádí pouze 5 soukromých a 3 veřejné vysoké školy. Z nich pouze 2 soukromé školy tuto činnost uvádí jako součást celouniverzitní antiplagiátorské politiky školy. Prevence plagiátorství je nezávislá aktivita u 3 soukromých a u 1 veřejné vysoké školy.

Ukazuje se, že oproti vysokým školám ve Velké Británii není v České republice působení v oblasti prevence univerzitních knihoven, jako součást antiplagiátorské politiky univerzit plagiátorství běžným jevem.

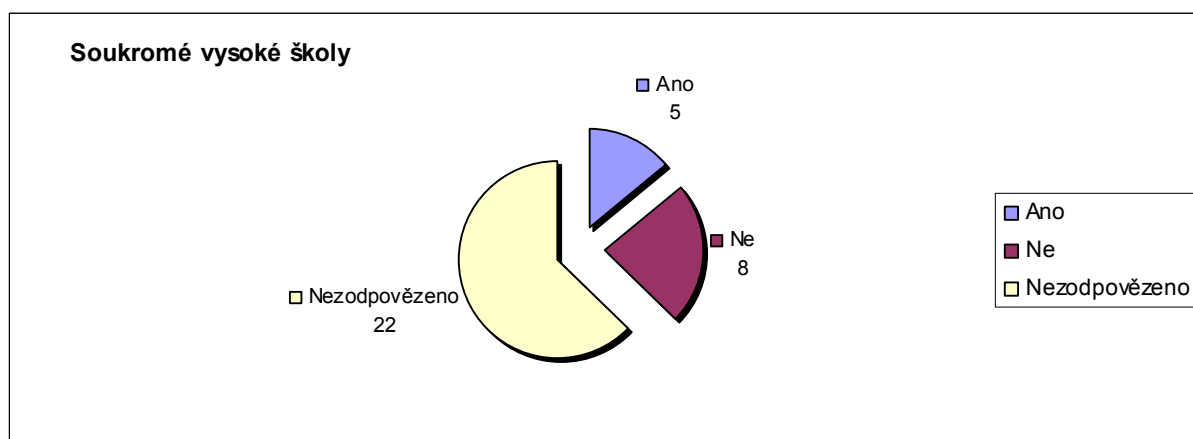
Graf č.10 - Vyhodnocení otázky č.3 pro veřejné a soukromé vysoké školy.

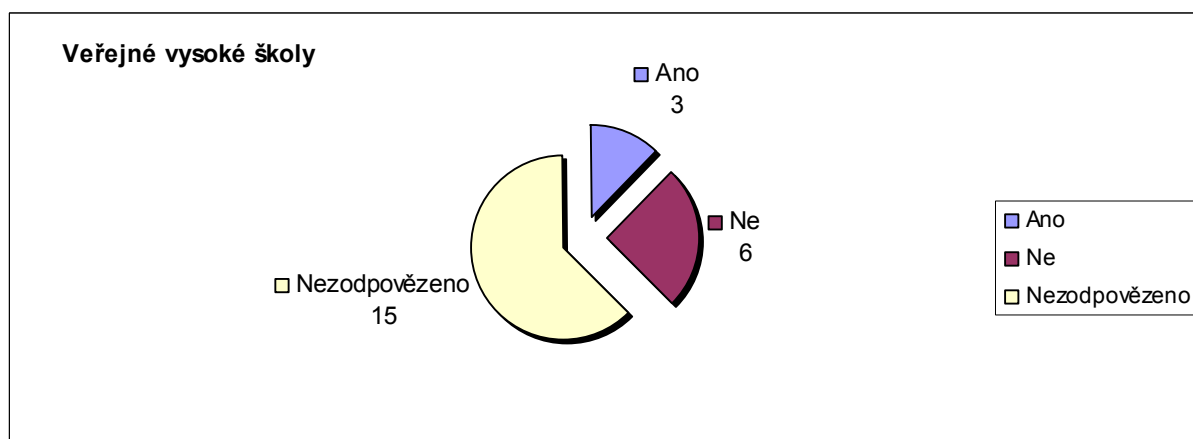
Graf č.11 - Vyhodnocení otázky č.3 (zastoupený podíl univerzitní knihovny) pro veřejné a soukromé vysoké školy.

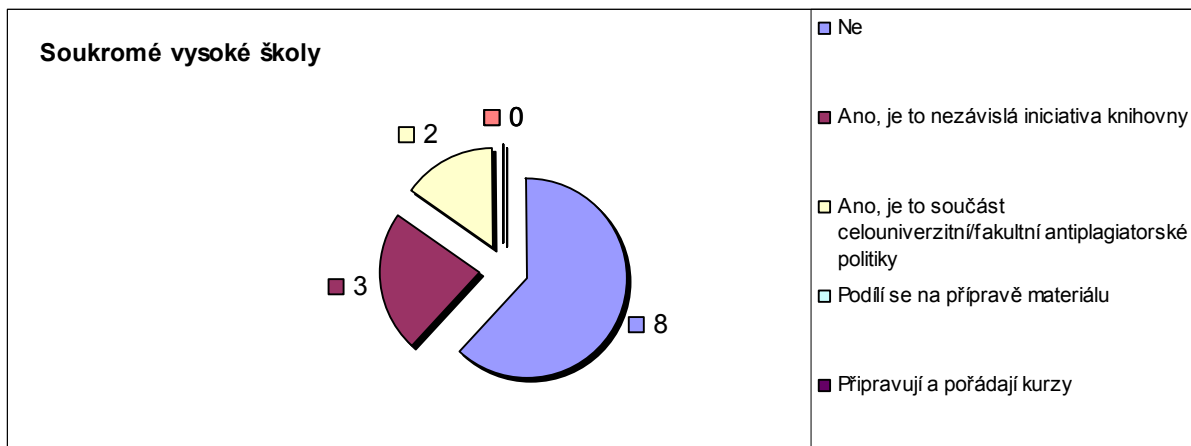
Graf č.12 - Vyhodnocení otázky č.3 pro soukromé vysoké školy.

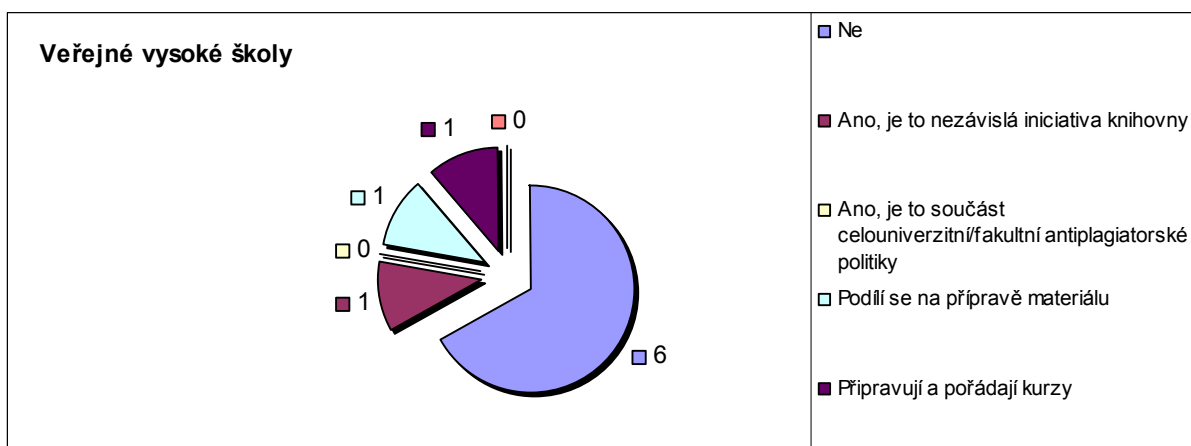
Graf č.13 - Vyhodnocení otázky č.3 pro veřejné vysoké školy.

Graf č.14 - Vyhodnocení otázky č.3 (zastoupený podíl univerzitní knihovny) pro soukromé vysoké školy.

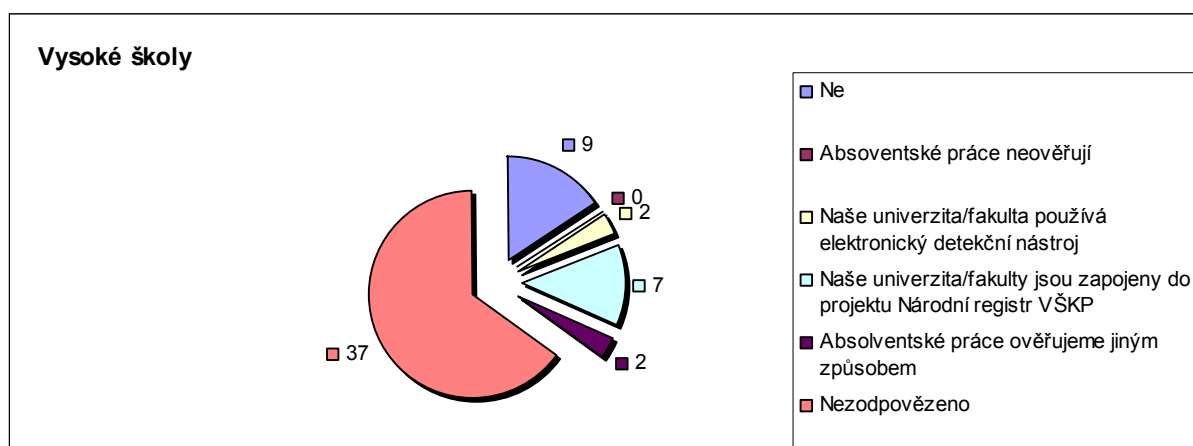
Graf č.15 - Vyhodnocení otázky č.3 (zastoupený podíl univerzitní knihovny) pro veřejné a soukromé vysoké školy.

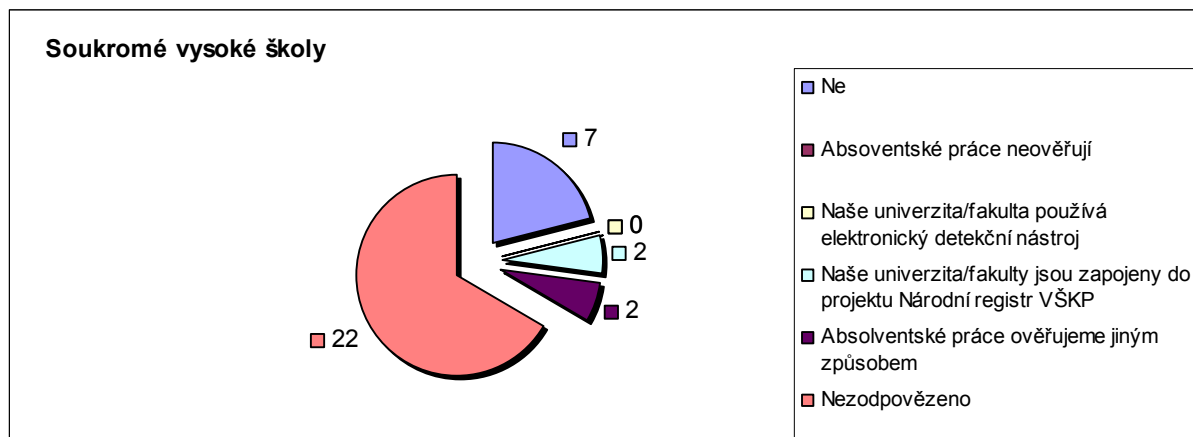
4) Disponuje vysoká škola nástroji na ověřování původnosti kvalifikačních absolventských prací (jaký konkrétní SW nástroj používá), kdo je za kontrolu prací odpovědný

Z dotazníků vyplývá, že žádná ze soukromých škol, které dotaz zodpověděly, nedisponuje elektronickým detekčním nástrojem, vyjma škol, které se účastní na projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátů. Situace u veřejných vysokých škol je o něco lepší, dvě školy disponují elektronickým detekčním nástrojem. U obou se jedná o vlastní vyvíjený program.

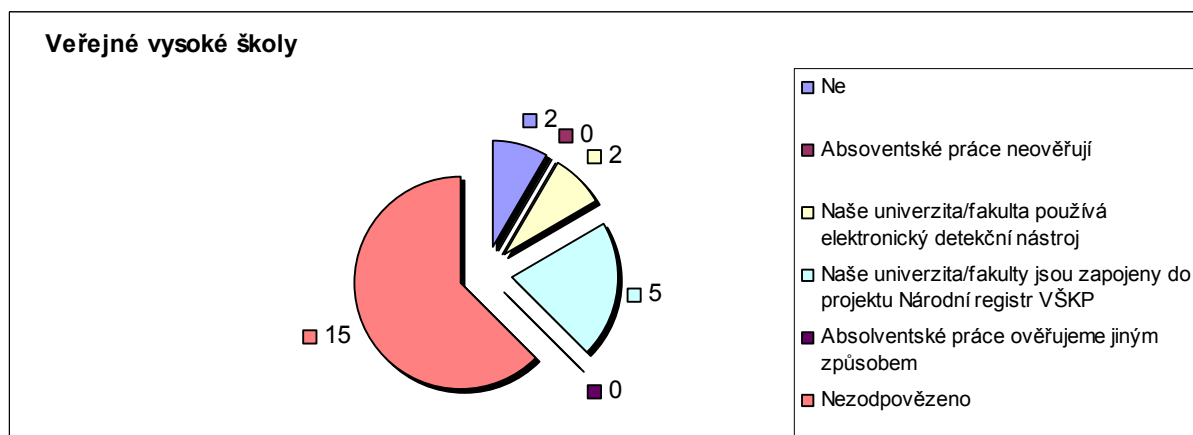
Graf č.16 - Vyhodnocení otázky č.4 pro soukromé a veřejné vysoké školy.

Graf č.17 - Vyhodnocení otázky č.4 pro soukromé vysoké školy.

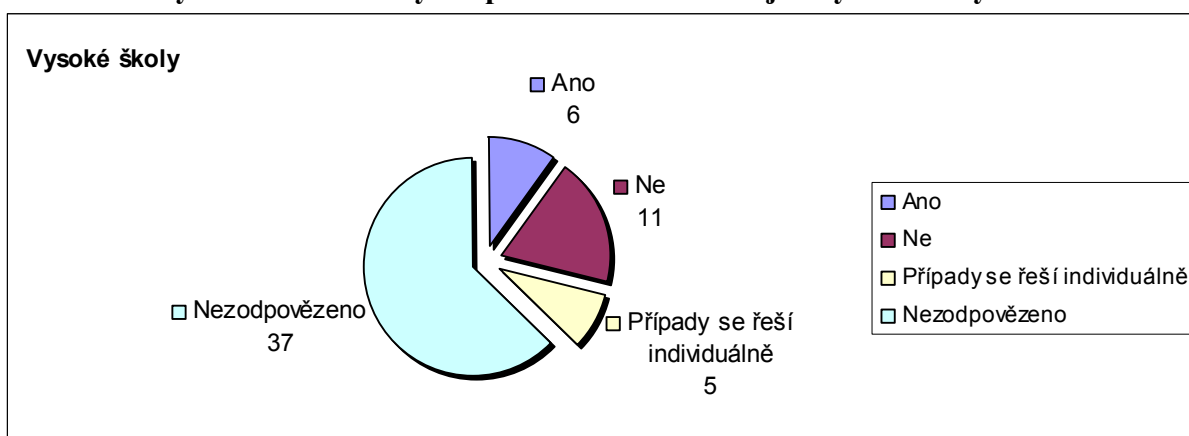
Graf č.18 - Vyhodnocení otázky č.4 pro veřejné vysoké školy.

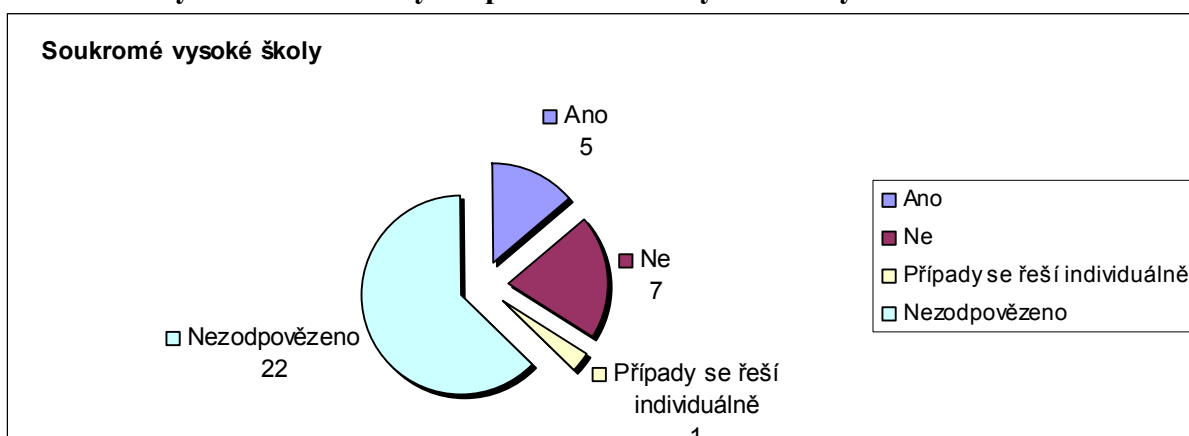
5) Má vysoká škola specifikované postihy za plagiátorství

Z výsledků vyplývá, že školy nemají zvláštní postihy za plagiátorství. Řeší se společně s jinými prohřešky proti vnitřnímu řádu školy u disciplinárního řízení. U 6 škol jsou sice stanovené postihy za plagiátorství, jsou však shodné jako v případě disciplinárního řízení.

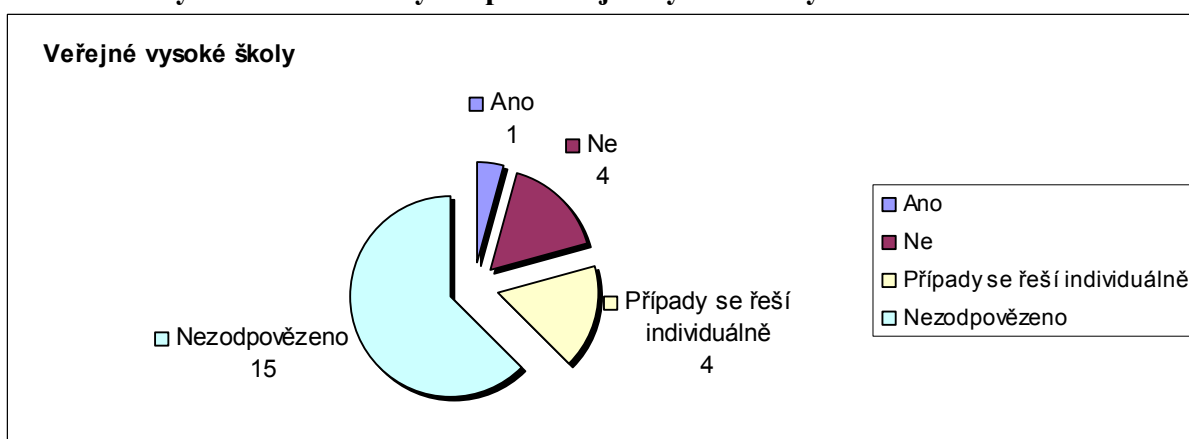
Graf č.19 - Vyhodnocení otázky č.5 pro soukromé a veřejné vysoké školy.

Graf č.20 - Vyhodnocení otázky č.5 pro soukromé vysoké školy.

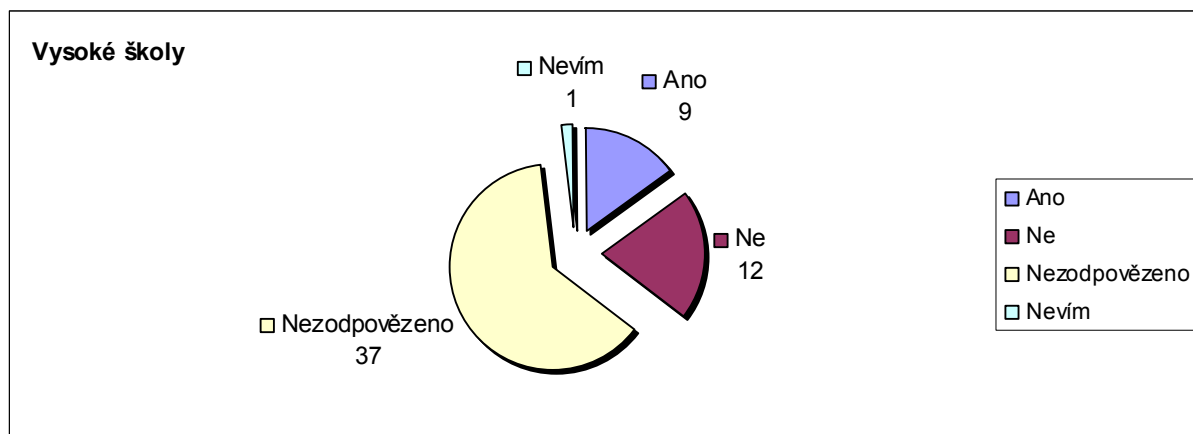
Graf č.21 - Vyhodnocení otázky č.5 pro veřejné vysoké školy.

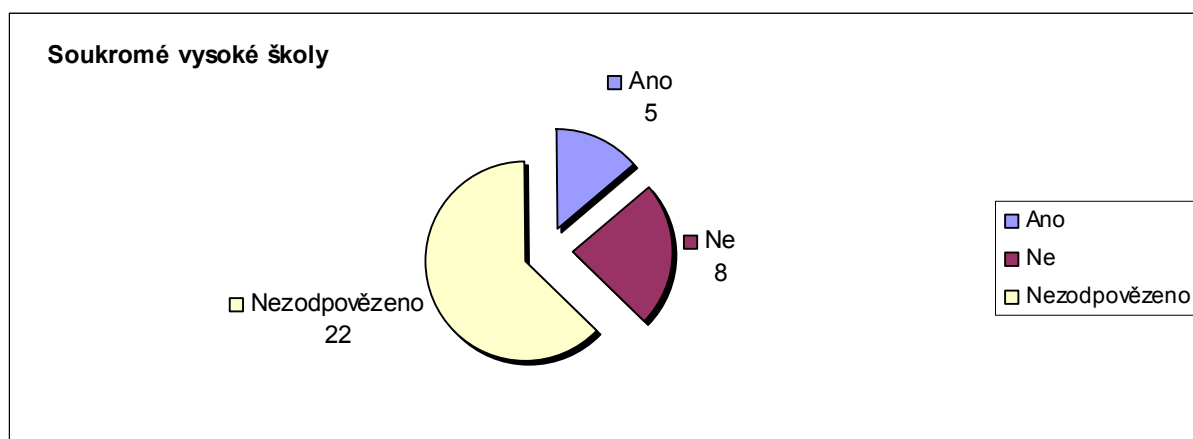
6) Objevil se na vysoké škole případ plagiátorství

Otázka č. 6, zda se na vysoké škole objevil případ plagiátorství, samozřejmě úzce souvisí s dotazem na kontrolu původnosti prací. Pravděpodobnost odhalení plagiátů se zvyšuje s úsilím, jakého bylo k tomuto odhalení vynaloženo. Pokud se tedy na vysoké škole původnost neověřuje, těžko může být práce posouzena z tohoto hlediska jako nevyhovující. Přesto 5 soukromých škol a 4 veřejné uvádí nalezené plagiáty. Pozoruhodná je odpověď z Mendlovy lesnické a zemědělské univerzity, kdy detekční systém našel plagiáty, práce byly učiteli vyhodnoceny jako přípustné, což je jistě pravděpodobné, neboť se mohlo jednat o řádně citovaný text. Zajímavá je však poznámka: „od té doby se další šetření raději neprovádělo.“ Z odpovědi bohužel není jasné, zda se dále nezkoumaly uvedené případy, nebo se již neprovádí kontroly ostatních prací.

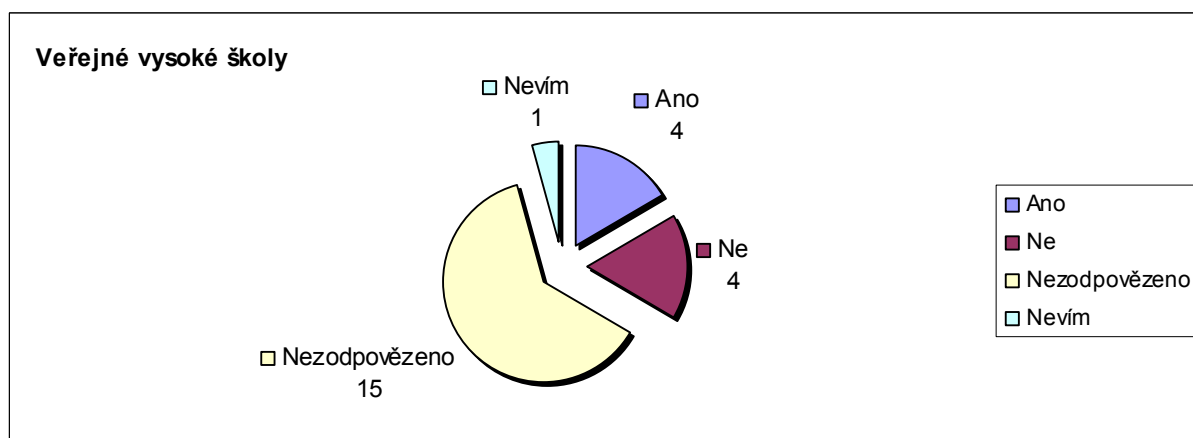
Graf č.22 - Vyhodnocení otázky č.6 pro soukromé a veřejné vysoké školy.

Graf č.23 - Vyhodnocení otázky č.6 pro soukromé vysoké školy.

Graf č.24 - Vyhodnocení otázky č.6 pro veřejné vysoké školy.

6.4 SHRNU TÍ

Jedním z překvapivých výsledků průzkumu je naprosto shodná procentuální návratnost u soukromých i veřejných vysokých škol. Velký vliv na výsledky má skutečnost, že většina veřejných vysokých škol nemá jednotnou směrnici, která by upravovala boj proti plagiátorství. Dále samozřejmě skutečnost, že návratnost dotazníků byla poměrně nízká. Ještě jedna věc vyplynula z mého průzkumu. Během elektronické konverzace mi bylo v několika případech sděleno, že v současné době na univerzitě probíhá příprava antiplagiátorské politiky, preventivních opatření či debata o možnostech detekce. Dotazník však směřoval k aktuální situaci a toto nemohlo být zohledněno. Průzkum by proto bylo vhodné zopakovat během příštího roku, i protože v květnu 2008 by měla být spuštěna první veřejná verze projektu Národní registr VŠKP a systém odhalování plagiátů.

ZÁVĚR

Některá doporučení, zejména ty ohledně poučování studentů se mohou jevit jako zbytečné, vzhledem k tomu, že na vysokou školu v podstatě docházejí dospělí lidé. Je však třeba si uvědomit, že vysoká škola je stále hlavně o vzdělávání a to bez ohledu na věk studenta. Není možné předpokládat, že každý je dopředu vybaven schopností pracovat s odbornými zdroji. Pokud bychom to považovali za samozřejmé, můžeme postupně vynechávat takové předměty jako jsou cizí jazyky či počítačová gramotnost. Nakonec můžeme skončit u toho, že do školy se bude pouze docházet na zkoušky z vědomostí, protože budeme předpokládat, že takové vědomosti již student musí mít. Na druhé straně i detekce je důležitá, vždy se může najít nepoctivý jedinec a zároveň umožňuje ověřit, jaká měla preventivní opatření účinek. Představitelé univerzity, kteří nepřipouští problém s plagiátorstvím svých studentů a odmítají tedy používání elektronických detekčních nástrojů, jsou buď velmi naivní, nebo kladou pověst univerzity nad kvalitu vzdělávání. Přestože nepovažuji detekci plagiátů za dostačující řešení, domnívám se, že projekt Národní registr VŠKP a odhalování plagiátů, kromě možnosti detekce otevřel také debatu na téma plagiátorství. Vytvořil tak prostor k diskuzi, která také v případě nezúčastněných škol může vést k nalezení řešení i v jiných oblastech, jako je prevence plagiátorství.

Předložená práce definuje plagiátorství při psaní odborných studentských prací, představuje různé typy plagiátorství. Popisuje možné důvody, které vedou studenty k plagiování, pomáhá tak nejen pochopení motivací, ale také ukazuje, co je potřeba změnit v principu zadávání odborných písemných prací. Poukazuje na souvislosti s citační etikou. Jako možné řešení problému plagiátorství jsem navrhla základní rámec antiplagiátorské politiky. Rámec obsahuje základní kostru: prevence, detekce a postihy. Předlohou mi byla obsahová analýza zahraničních projektů zaměřených na boj proti plagiátorství. V práci se zabývám možnostmi, ale poukazuji také na omezení elektronických detekčních nástrojů.

Práce se zabývá stavem plagiátorství v České republice; představuje z pohledu plagiátorství nejdůležitější zákony, a sice zákon autorský a zákon vysokoškolský. Jako příkladu a také možného postupu při boji s plagiátory na vysokých školách jsem popsala postup děkana Národohospodářské fakulty VŠE.

Práce představuje i projekt Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu, jako asi nejvýraznější počin v boji proti plagiátorství na národní úrovni.

Abych ukázala, jaké mají studenti možnosti, provedla jsem analýzu některých webových stránek zaměřených na sdílení studentských prací, která zároveň ukazuje, jaké jsou možnosti elektronických detekčních nástrojů je odhalit. Popisuji i konkrétní kauzy akademických pracovníků, kteří byli obviněni z plagiátorství.

Praktická část se zabývá aktuálním stavem antiplagiátorské politiky na českých vysokých školách. Pomocí dotazníku jsem zjistila, jakým způsobem se české školy s plagiátorstvím vyrovnávají, zda řeší problém na úrovni vedení, zda poskytují studentům vzdělávání v oblasti práce se zdroji, jakým způsobem se plagiátorství detekuje a trestá.

POUŽITÉ ZDROJE

- 1 *121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)* [online]. 2000 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/x00-121.htm>.
- 2 *About copyscape* [online]. 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://copyscape.com/about.php>>.
- 3 *Američtí studenti se soudí s antiplagiátorským webem* [online]. 2007 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/amerika/americti-studenti-se-soudi-s-antiplagiatorskym-webem_8361.html>.
- 4 *Autorská práva : základní pojmy* [online]. [2007] [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.autorskaprava.cz/autorska_prava.htm#zakladni>.
- 5 *Avoiding Plagiarism* [online]. [1999] , November 16, 2006 [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.lehigh.edu/library/infolit/students/plagiarism.html>>.
- 6 BENEŠOVÁ, Petra. Koupili jsme diplomovou práci. Cena 12600 korun. *IHNed.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN* [online]. 10. 4. 2008, aktualizováno: 10. 4. 2008 21:43 [cit. 2008-04-12]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-23937630-koupili-jsme-diplomovou-praci-cena-12600-korun>>.
- 7 *Bibliografické citace* [online]. 1996-2008 , 12. 3. 2007 [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://knihovny.cvut.cz/vychova/vyuka-fs/diplomka.html>>.

- 8 BOHUŠOVÁ, Jana. *Docent Slezské univerzity má zákaz zkoušení* [online]. 2004 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <http://www.rozhlas.cz/ostrava/aktualne/_zprava/119878>.
- 9 BOLDIŠ, Petr. Bibliografické citace dokumentu podle CSN ISO 690 a CSN ISO 690-2: Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla. Verze 3.3. [online]. 1999-2004 , poslední aktualizace 11.11. 2004. [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://nf.vse.cz/download/aktuality/2007/citace1-1.pdf>>.
- 10 BOLDIŠ, Petr. Bibliographix: nejen citační manažer. *Ikaros* [online]. 2005, roč. 9, č. 3 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1863>>. ISSN 1212-5075.
- 11 BRANDEJS, Michal. *Detaily příspěvku konference* [online]. 2008 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.inforum.cz/sbornik/36/>>.
- 12 BRANDEJSOVÁ, Jitka, MACH, Jan. *Projekt NR VŠKP a systém na odhalování plagiátů* [online]. 2007 [cit. 2008-03-21]. Pdf. Dostupný z WWW: <<http://www.evskp.cz/Seminar2/seminar2-brandejsova.pdf>>.
- 13 BRANDEJSOVÁ, Jitka. Odhalování plagiátů na Masarykově univerzitě. *Ikaros* [online]. 2006, roč. 10, č. 11 [cit. 2008-04-11]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/3676>>. ISSN 1212-5075.
- 14 BRANNAN, Joyce A. *PLAGIARISM* [online]. [2005] [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/Plagiarism.ppt>>.
- 15 BUDIL, Ivo. Odpověď na příspěvek Davida Z. Scheffela Minulost a budoucnost antropologie ve střední a východní Evropě: poznámky k vizi Chrise Hanna. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 1, s. 273-274. Dostupný z WWW: <http://www.ceeol.com/asp/getdocument.aspx?logid=5&id=7d507aea-6e86-4534-9761-c844d97e8522>

- 16 BUDIL, Ivo. Teaching and Learning Anthropology in the Czech Republic. In DRACKLÉ, Dorle, EDGAR, Iain, SCHIPPERS, Thomas k. *Educational Histories of European Social Anthropology*. 2003th edition. [s.l.]. Oxford:Berghahn Books., 2003. p.94-101.
- 17 CABADA, Ladislav. Prof. Budil pochybil, ale podvodník to není. *Lidovky.cz* [online]. 12.června 2007 [cit. 2008-04-18]. Dostupný z WWW: <http://www.lidovky.cz/prof-budil-pochybil-ale-podvodnik-to-neni-f11-ln_dopisy.asp?c=A070612_192319_ln_dopisy_gab>. ISSN 1213-1385>.
- 18 CARROLL, Jude. APPLETON, Jon. Plagiarism, A Good practice Guide. 2001 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.jisc.ac.uk/uploaded_documents/brookes.pdf>
- 19 *Ceník našich služeb* [online]. [2007] [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://referatyzababku.cz/clanky/cenik-nasich-sluzeb>>.
- 20 *Copyscate* [online]. 2008. Dostupný z WWW: <<http://copyscape.com/>>.
- 21 CrossRef. *CrossCheck Pilot* [online]. 2003 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.crossref.org/crosscheck.html>>.
- 22 DE JAGER, Karin. *HANDBOOK ON CITATION AND RELATED MATTERS* [online]. 2003 [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://web.uct.ac.za/depts/hum/citation.pdf>>.
- 23 *Defining and Avoiding Plagiarism : The WPA Statement on Best Practices* [online]. 2003 [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <wpacouncil.org/files/WPAplagiarism.pdf>.
- 24 *Definitions of Library and Information Terminology* [online]. 2003-2006 , 5/18/06 [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.cgcc.cc.or.us/Library/lib-instruction/define-terms.htm>>.

- 25 *Detection* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW:
<<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-3.html>>
- 26 DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 3. vyd. Praha : Karolinum. 2000. 374 s. ISBN 80-246-0139-7.
- 27 Dopisy a e-maily. *Hospodářské noviny : prestižní deník s důrazem na ekonomiku* [online]. 26. 9. 2007 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW: <http://hn.ihned.cz/2-22103920-500000_d-47>. ISSN 1213-7693.
- 28 DOUBRAVA, Lukáš. *Diplomka není jen individuálním dílem* [online]. 2003 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW:
<http://www.ucitelskenoviny.cz/obsah_clanku.php?vydani=33&rok=06&odkaz=diplomka.htm>.
- 29 DVOŘÁK, Zdeněk. Zlínská univerzita řeší plagiátorství, anonym obvinil děkana. *IDNES.cz* [online]. 1. dubna 2008 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW:
<http://zpravy.idnes.cz/zlinska-univerzita-resi-plagiatorstvi-anonym-obvinil-dekana-pum-/studium.asp?c=A080331_135842_studium_bar>.
- 30 *EndNote Information* [online]. [cit. 2008-04-09]. Dostupný z WWW:
<<http://www.endnote.com/eninfo.asp>>.
- 31 *EVE Plagiarism Detection System* [online]. [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW:
<<http://canexus.com/index.shtml>>.
- 32 FARKAŠOVÁ, Blanka, KRČÁL, Martin. *CITACE : projekt Bibliografické citace* [online]. verze 1.1. Brno : BB Group, 2004-2008 [cit. 2008-03-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.citace.com/index.php>>.
- 33 FARKAŠOVÁ, Blanka, KRČÁL, Martin.. Projekt Bibliografické citace. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 12 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW:
<<http://www.ikaros.cz/node/1813>>. ISSN 1212-5075.

- 34 HARRIS, Robert. *Anti-Plagiarism Strategies for Research Papers*. 2004 [online]. Dostupný z: <<http://www.virtualsalt.com/antiplag.htm>>.
- 35 HERZOG, Susan. *Plagiarism: A Guide for ECSU Students and Faculty* [online]. [2006] , February 13, 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.easternct.edu/smithlibrary/library1/plagiarism/plagiarism.htm>>.
- 36 HORÁK, Ondřej, TRÁVNÍČEK, Jiří. Ještě k Liboru Paverovi. *Tvar*. 2004, č. 2, s. 1-2, Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/2/6.pdf>>. a <http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/2/7.pdf>
- 37 *Jak učitel vyhledává plagiáty?* [online]. [2007] [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <http://theses.cz/th_dok/plagiaty_demo.pl>.
- 38 JAKUBCOVÁ , Eva. *Vědecko-výzkumné projekty v r. 2005* [online]. 2007 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.slu.cz/filozoficko-prirodovedecka-fakulta/veda-a-zahranicni-styky/veda/vedecko-vyzkumne-projekty/vedecko-vyzkumne-projekty-resene-v-r-2005>>.
- 39 JAKUBCOVÁ, Eva. *Projekty IGS v r. 2003* [online]. 2007 [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.fpf.slu.cz/veda-a-zahranicni-styky/veda/vedecko-vyzkumne-projekty/projekty-igs-resene-v-r-2003>>.
- 40 *Jmenný seznam veřejných vysokých škol* [online]. 2006 , pátek, 18. duben 2008 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-vysokych-skol>>.
- 41 JONES, Ida M. Cyber-plagiarism : different method-same song. *Academy of Educational Leadership* [online]. 2007, vol. 12, no. 2 [cit. 2008-04-03], s. 17-21. Dostupný z WWW: <<http://www.sbaer.uca.edu/research/allied/2007-reno/Educational%20Leadership/7.pdf>>.
- 42 *Julia S. Tutwiler Library* [online]. 2005 [cit. 2008-03-25]. Dostupný z WWW: <<http://library.uwa.edu/Help/writing.asp>>.

- 43 KAISEROVÁ, Ida. *Pro trochu zlé krve* [online]. 2007 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.biograf.org/budil/wikka.php?wakka=KauzaPavera>>.
- 44 *Katedra antropologických a historických věd* [online]. [2008] [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW: <<http://www.ksa.zcu.cz/struktura.php>>.
- 45 KIECKHAFFER, Roger. *Unintentional Plagiarism : And How to Avoid It* [online]. 1998 , 9/5/2001 [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW: <www.cse.unl.edu/~sscott/teach/Classes/cse488F01/slides/plagiarism.ppt>.
- 46 KUSÁKOVÁ, Hana. Nad knihou Libora Pavery kazatel Daniel Nitsch. *Tvar*. 2003, č. 20, Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2003/20/6.pdf>>.
- 47 MACHÁLKOVÁ, Jana. Kdo odhalí mezi studenty plagiátora, získá pět tisíc. *Lidové noviny* [online]. 4. května 2007 [cit. 2008-04-03]. Dostupný z WWW: <http://www.lidovky.cz/ln_noviny.asp?c=A070504_000007_ln_noviny_sko&klic=219138&mes=070504_0>.
- 48 MAREŠ, Jiří. *Elektronické podvádění ve škole* [online]. [2005] [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <www.osu.cz/icte/2005/31.doc>.
- 49 *Merriam-Webster Online Dictionary* [online]. 2007-2008 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.merriam-webster.com/dictionary/plagiarizing>>.
- 50 Ministerstvo školství poprvé zruší soukromou vysokou školu. *ČeskéNoviny.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER ČTK* [online]. 15.04.2008 [cit. 2008-04-22]. Dostupný z WWW: <http://www.ceskenoviny.cz/vyhledavani/index_view.php?id=307642>. ISSN 1213-5003.
- 51 *Ministerstvo zruší první soukromou vysokou školu* [online]. 1999-2008 , 15.4.2008 [cit. 2008-04-17]. Dostupný z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/domaci/zivot-v-cesku/clanek.phtml?id=602595>>.

- 52 *MyDropBox* [online]. 2002-2006. Dostupný z WWW:
<<http://www.mydropbox.com/index.php>>.
- 53 NĚMEČEK, Tomáš. Kdo chce opisovat, musí být aspoň právník. *Hospodářské noviny : prestižní deník s důrazem na ekonomiku* [online]. 19. 9. 2007 [cit. 2008-04-07]. Dostupný z WWW: <http://hn.ihned.cz/2-22052440-500000_d-97>. ISSN 1213-7693
- 54 NEZVAL, Jiří. *Přehled soukromých vysokých škol* [online]. 2006 , úterý, 1. květen 2007 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW:
<<http://www.msmt.cz/vzdelavani/prehled-verejnych-soukromych-skol>>.
- 55 NOVÁK, František. Prorektor Budil rezignoval na funkci prorektora. *IHNed.cz : ZPRAVODAJSKÝ SERVER HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN* [online]. 10. 10. 2007 [cit. 2008-04-18]. Dostupný z WWW: <<http://domaci.ihned.cz/c1-22192370-prorektor-budil-rezignoval-na-funkci-prorektora>>. ISSN 1213-7693.
- 56 *Originální studijní materiály* [online]. 2003-2006 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://seminarky.superstudent.cz/index.html>>.
- 57 PAVERA, Libor. „Obrana spisu mého : K recenzím na knihu Kazatel Daniel Nitsch. *Tvar*. 2004, Dostupný z WWW:
<<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/6/2.pdf>>.
- 58 PAVERA, Libor. Poslední slova před popravou. *Tvar*. 2004, č. 3, s. 18-19.
Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/3/19.pdf>>.
- 59 *Penalties / procedures* [online]. 2000 [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW:
<<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-4.html>>.
- 60 *Plagiarism - University of Leeds Guide* [online]. [cit. 2008-02-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.ldu.leeds.ac.uk/plagiarism/>>

- 61 Plagiarism - University of Leeds Guide. [online]. Dostupný z:
<<http://www.ldu.leeds.ac.uk/plagiarism>>.
- 62 *Plagiarism* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW:
<<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1.html>>.
- 63 Plagiarism advisory service. [online]. [cit. 2008-03-22]. Dostupný z:<
<http://www.jiscpas.ac.uk>>.
- 64 *Plagiarism detection software: How effective is it?* [online]. 2002 [cit. 2008-03-25].
Dostupný z WWW:
<<http://www.cshe.unimelb.edu.au/assessinglearning/03/Plag2.html>>.
- 65 *Plagiarism detection tools* [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z WWW:
<<http://synonymizer.com.ar/detectiontools.htm>>.
- 66 *POLICY ON ACADEMIC MISCONDUCT* [online]. [cit. 2008-04-01]. Dostupný z
WWW:<[http://www.easternct.edu/smithlibrary/library1/plagiarism/AcademicMisc
onduct.htm](http://www.easternct.edu/smithlibrary/library1/plagiarism/AcademicMisc
onduct.htm)>.
- 67 *Prevention* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <
<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2.html>>.
- 68 *Prevention* [online]. [cit. 2008-03-19]. Dostupný z WWW: <
<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2-8.html>>.
- 69 *Projekt Odhalování plagiátů v závěrečných pracích* [online]. [2007] [cit. 2008-04-
23]. Dostupný z WWW: <http://theses.cz/th_dok/popis1.pl>.
- 70 *Referáty-seminárky.cz* [online]. 2005-2007 [cit. 2008-03-17]. Dostupný z WWW:
<<http://referaty-seminarky.cz/>>.
- 71 *Referatyzababku.cz* [online]. [cit. 2008-04-15]. Dostupný z WWW:
<<http://referatyzababku.cz/>>.

- 72 *Reference Management Software* [online]. [cit. 2008-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.is.bham.ac.uk/lrs/subject/dbid04reference.pdf>>.
- 73 RODGERS, John. *How to Cite Skillfully and avoid plagiarizing* [online]. 1998 [cit. 2008-04-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.ece.mtu.edu/faculty/rmkieckh/cla/3970/Rodgers-how-to-cite.pdf>>.
- 74 Self-plagiátorství & Akademická nečestnost a internet. 2005 [online]. [cit. 2008-03-28]. Dostupný z: <http://www.fit.vutbr.cz/research/pubs/TR/2005/sem_uifs/s051114slidy1.pdf>.
- 75 *Seminarky.cz* [online]. 2000-2007 [cit. 2008-03-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.seminarky.cz/>>.
- 76 SCHEFFEL, David z. Komentář. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 1, s. 274. Dostupný z WWW: <<http://www.cceol.com/asp/getdocument.aspx?logid=5&id=7d507aea-6e86-4534-9761-c844d97e8522>>.
- 77 SCHEFFEL, David Z. Minulost a budoucnost antropologie ve střední a východní Evropě : poznámky k vizi Chrise Hanna. *Sociologický časopis*. 2007, roč. 43, č. 1, s. 183-186. Dostupný z WWW: <http://www.biograf.org/budil/wikka.php?wakka=MediaShrnuti/files.xml&action=download&file=Scheffel_soc_cas.pdf>.
- 78 SCHEFFEL, David, KANDERT, Josef. Politics and Culture in Czech Ethnography.\". *Anthropological Quarterly*. 1994, no. 67, s. 15-23.
- 79 SCHWARZ, Jiří. *Dopis studentům* [online]. 2. října 2007 [cit. 2008-04-04]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/aktuality/2007/dopis_studentum_01.pdf>.

- 80 SCHWARZ, Jiří. *Narřízení děkana Národohospodářské fakulty VŠE* [online]. 23.5.2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/memo/narizeni_plagi.pdf>.
- 81 SCHWARZ, Jiří. *Prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE* [online]. 23.5.2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/memo/pressrel_plagi.pdf>.
- 82 *Software to detect plagiarism: WCopyfind* [online]. 1997-2006 , April 4, 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.plagiarism.phys.virginia.edu/Wsoftware.html>>.
- 83 *Studuj jinak* [online]. 2000-2008 [cit. 2008-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://studuj.jinak.cz/referaty/>>.
- 84 *Superstudent.cz* [online]. 2003-2006 [cit. 2008-03-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.superstudent.cz/>>.
- 85 SVATOŠ, Martin. Mají se plagiátoři čeho bát?. *Tvar*. 2004, č. 5, s. 14-15. Dostupný z WWW: <<http://archiv.ucl.cas.cz/getpdf?path=Tvar/2004/5/15.pdf>>.
- 86 ŠIMRAL, Břetislav. Citační software. *Ikaros* [online]. 2004, roč. 8, č. 11 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/1808>>. ISSN 1212-5075.
- 87 ŠRÁMKOVÁ, Jitka. Prorektor Budil hodlá opustit svůj post. *Plzeňský deník.cz* [online]. 11.10.2007 [cit. 2008-04-19]. Dostupný z WWW: <http://plzensky.denik.cz/zpravy_region/budil_opusti_misto_20071010.html>.

- 88 *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH3101896?func=finda&find_code=WTR&request=plagi%C3%A1t&request_op=AND&find_code=WAU&request=&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>.
- 89 *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH31-01188?func=find-autbib&find_request=kompilace&find_code=TR&find_base=KTD>.
- 90 *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH3102272?func=finda&find_code=WTR&request=cita%C4%8Dn%C3%AD+etika&request_op=AND&find_code=WAU&request=&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>.
- 91 *TDKIV* - Česká terminologická databáze z oblasti knihovnictví a informační vědy [online]. [cit. 2008-03-15]. Dostupné z WWW: <
http://sigma.nkp.cz/F/12MPGTDD2NGBJHM4HPQ147HE2SXJF73E34F2TU1XYSNEI6HH31-00425?func=finda&find_code=WTR&request=bibliografick%C3%A1+citace&request_op=AND&find_code=WAU&request=&request_op=AND&find_code=WTD&request=&request_op=AND&find_code=WLK&request=&request_op=AND&find_code=TK&request=&x=0&y=0>.
- 92 *Term Papers Monthly* [online]. 2007 [cit. 2008-03-20]. Dostupný z WWW: <
<http://www.termpapersmonthly.com/>>.

- 93 *The university of west alabama* [online]. 2005 [cit. 2008-04-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.uwa.edu/>>.
- 94 TULÁČEK, Jan. Porušení autorského práva a plagiát. *BULLETIN ADVOKACIE* [online]. 2004, roč. 2004, č. 11-12 [cit. 2008-03-28], s. 24-31. Dostupný z WWW: <http://www.cak.cz/files/170/BA_04_11.pdf>. ISSN 1210-6348.
- 95 *Turnitin* [online]. 1998-2008. Dostupný z WWW: <<http://www.turnitin.com/static/index.html>>.
- 96 *Types of Plagiarism* [online]. 2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <http://www.plagiarism.org/learning_center/types_of_plagiarism.html>.
- 97 VAVŘÍKOVÁ, Lucie. CrossCheck - nová služba v boji proti plagiátorství. *Ikaros* [online]. 2007, roč. 11, č. 9 [cit. 2008-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/4293>>. ISSN 1212-5075.
- 98 *Vejska.cz : vysoká škola efektivněji* [online]. 2004-2008 [cit. 2008-03-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.vejska.cz/>>.
- 99 *Verify, Manage, & Protect* [online]. 1998-2008 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.ithenticate.com/static/home.html>>.
- 100 *Výpis z veřejné části Živnostenského rejstříku* [online]. 2006 , Platnost k 12.04.2008 21:49:53 [cit. 2008-04-12]. Dostupný z WWW: <http://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&IDICO=28de5e1908319e52de8d&historie=1>.
- 101 *Vysokoškolské kvalifikační práce* [online]. [2007] , 12. září 2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://theses.cz/>>.
- 102 *What is CopyCatch?* [online]. 2007 [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.copycatchgold.com/>>.

- 103 *What is EVE2?* [online]. [cit. 2008-04-06]. Dostupný z WWW: <<http://canexus.com/abouteve.shtml>>.
- 104 *What is plagiarism* [online]. [1999] [cit. 2008-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.sussex.ac.uk/academicoffice/1-4-1-2-1.html>>.
- 105 WINTEROVÁ, Alena, HLAVSA, Petr, ZOULÍK, František. Recenze : český civilní proces. *Právní rozhledy*. 1997, č. 11, s. 581-585. Dostupný z WWW: <<http://users.ox.ac.uk/~some2134/Schelleova.pdf>>.
- 106 Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
- 107 *Zápis z jednání Disciplinární komise NF VŠE v Praze ze dne 13. listopadu 2007* [online]. 16. listopadu 2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://nf.vse.cz/download/disciplinari_komise/zapisy/zapis071113.pdf>.
- 108 *Zápis ze zasedání Vědecké rady FPF SU dne 10. 6. 2004* [online]. 2004 [cit. 2008-04-15]. Zapsala: Mgr. Marcela Čekalová. Dostupný z WWW: <<http://www.fpf.slu.cz/veda-a-zahranicni-styky/vedecka-rada/zapis-vr-10-6-2004.doc>>.
- 109 *Zápis ze zasedání Vědecké rady FPF SU dne 16. 3. 2004* [online]. 2004 [cit. 2008-04-15]. Zapsala: Mgr. Marcela Čekalová. Dostupný z WWW: <<http://www.fpf.slu.cz/veda-a-zahranicni-styky/vedecka-rada/zapis-vr-16-3-2003.doc>>.

SEZNAM GRAFŮ

- Graf č.1** – Vyhodnocení otázky č.1 pro veřejné i soukromé vysoké školy.
- Graf č. 2** - Vyhodnocení otázky č.1 pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 3** - Vyhodnocení otázky č.1 pro veřejné vysoké školy.
- Graf č. 4** - Vyhodnocení otázky č.2 pro veřejné a soukromé vysoké školy.
- Graf č. 5** - Vyhodnocení otázky č.2 (zastoupené možnosti prevence) pro veřejné a soukromé vysoké školy.
- Graf č.6** - Vyhodnocení otázky č.2 pro soukromé vysoké školy
- Graf č. 7** - Vyhodnocení otázky č.2 pro veřejné vysoké školy.
- Graf č. 8** - Vyhodnocení otázky č.2 (zastoupené možnosti prevence) pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 9** - Vyhodnocení otázky č.2 (zastoupené možnosti prevence) pro veřejné vysoké školy.
- Graf č. 10** - Vyhodnocení otázky č.3 pro veřejné a soukromé vysoké školy.
- Graf č. 11** - Vyhodnocení otázky č.3 (zastoupený podíl univerzitní knihovny) pro veřejné a soukromé vysoké školy.
- Graf č. 12** - Vyhodnocení otázky č.3 pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 13** - Vyhodnocení otázky č.3 pro veřejné vysoké školy.
- Graf č. 14** - Vyhodnocení otázky č.3 (zastoupený podíl univerzitní knihovny) pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 15** - Vyhodnocení otázky č.3 (zastoupený podíl univerzitní knihovny) pro veřejné a soukromé vysoké školy.
- Graf č. 16** - Vyhodnocení otázky č.4 pro soukromé a veřejné vysoké školy.
- Graf č. 17** - Vyhodnocení otázky č.4 pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 18** - Vyhodnocení otázky č.4 pro veřejné vysoké školy.
- Graf č. 19** - Vyhodnocení otázky č.5 pro soukromé a veřejné vysoké školy.
- Graf č. 20** - Vyhodnocení otázky č.5 pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 21** - Vyhodnocení otázky č.5 pro veřejné vysoké školy.
- Graf č. 22** - Vyhodnocení otázky č.6 pro soukromé a veřejné vysoké školy.
- Graf č. 23** - Vyhodnocení otázky č.6 pro soukromé vysoké školy.
- Graf č. 24** - Vyhodnocení otázky č.6 pro veřejné vysoké školy.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Nařízení děkana Národohospodářské fakulty VŠE

Příloha č. 2: Prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE

Příloha č. 3: Dopis děkana Národohospodářské fakulty VŠE nově přijatým studentům

Příloha č. 4: Dotazník k antiplagiátorské politice

Příloha č. 5: Vyplněný text dotazníku od soukromých vysokých školy (tabulka)

Příloha č. 6: Vyplněný text dotazníku od veřejných vysokých škol (tabulka)

Příloha č. 1: Nařízení děkana Národohospodářské fakulty VŠE

Z důvodu výskytu velkého množství plagiátů v semestrálních pracích na NF VŠE ustanovují s okamžitou platností následující závazná pravidla:

- 1) Práce, které budou vyučující(m) fakulty v jeho/jejím kursu vyhodnoceny jako plagiáty (v jakékoli míře), ať už se jedná o neoznačené citace *přímé* či *nepřímé*, automaticky povedou ke klasifikaci „nevyhověl(a)“ z daného předmětu.
- 2) Následně budou prostřednictvím děkanátu NF VŠE předány k přezkoumání disciplinární komisí NF VŠE nebo k rozhodnutí děkanovi studentovy příslušné fakulty. Podmínečné či nepodmínečné vyloučení patří na NF VŠE mezi možné sankce i v případech semestrální práce.
- 3) Všechny semestrální práce pro kursy na NF VŠE budou vyučujícím od akademického roku 2007/8 odevzdávány i v elektronické podobě (podobné opatření pro bakalářské a diplomové práce je již v platnosti).
- 4) Ke konci každého semestru děkan NF VŠE vylosuje jednoho vyučujícího a dále libovolně určí až dva předměty, u nichž budou všechny semestrální práce přezkoumány kontrolní skupinou NF VŠE. I proti takto objeveným plagiátům bude postupováno tak, jak je popsáno v bodech 1) a 2) tohoto nařízení. V případě, že student(ka) je již klasifikován(a) jinak než „nevyhověl(a)“, bude tato klasifikace změněna.

doc. Ing. Jiří Schwarz, CSc.
V Praze dne 23.5.2007

Příloha č. 2: Prohlášení děkana Národohospodářské fakulty VŠE

Národohospodářská fakulta VŠE klade velký důraz na kvalitu vzdělávacího procesu, který studentům poskytuje, a to ve všech formách. V souvislosti s přechodem VŠE na ECTS (systém evropských kreditů) byl posílen podíl samostatné domácí přípravy ve studiu, a s ní související význam semestrálních prací v jednotlivých kursech.

Národohospodářská fakulta VŠE nehodlá nadále přehlížet skutečnost, že sepsání seminární práce je pro některé příslušníky „internetové generace“ často otázkou několika desítek minut.

K tomuto stavu napomáhají nejen nulové náklady získávání zdrojů informací na internetu, ale také nedůslednost některých vyučujících, kteří často nečtou odevzdané práce.

Vedení NF VŠE se proto rozhodlo proti plagiátorům důsledně uplatňovat platný disciplinární

řád i v případě seminárních/semestrálních prací. Studenti byli v průběhu posledních semestrů opakovaně upozorňováni na důležitost správného citování. Ve snaze zefektivnit boj

proti plagiátorství v bakalářských a diplomových pracích již fakulta před více než rokem zavedla povinnost odevzdávat i elektronickou kopii práce. Skutečná situace v seminárních pracích doposud zůstávala nezmapovaná. Byl proto vybrán jeden předmět (5en305 Ekonomie trhů práce), jehož seminární práce byly důkladně prověřeny oproti existujícím textům.

Výsledky jsou vskutku alarmující, a vypovídají o hloubce problému s podvodným autorstvím.

Více než polovina odevzdaných prací v zatím jednom zkontrolovaném paralelním kursu má neoznačené pasáže převzaté z jiných zdrojů. Původní procento plagiovaných prací bylo ještě vyšší, ale nedávná medializace vedla některé studenty k samovolné dodatečné opravě původně odevzdaných prací. To samo dokazuje, že problém nespočívá v nevědomosti *jak* správně citovat.

V reakci na toto zjištění budou od nynějška všichni plagiátoři nejen automaticky kvalifikováni

známkou „nevyhověl(a)“ z daného kursu, ale všechny odhalené plagiáty budou předávány k posouzení disciplinární komisi, která posoudí závažnost prohřešku a navrhne adekvátní sankci, včetně možnosti vyloučení ze studia.

Na konci každého semestru bude vylosován 1 vyučující a vybrány až 2 další předměty, u kterých vyučující předloží ke kontrole práce všech svých studentů v uplynulém semestru. Také při takto následně objeveném plagiátorství bude případná klasifikace anulována a případy předány disciplinární komisi.

Cílem těchto opatření není vyvolat strach z teroru, nýbrž vrátit se ke standardním akademickým podmínkám. Cílem univerzity je společně objevovat nová poznání, nikoli kopírovat již poznané.

doc. Ing. Jiří Schwarz, CSc.

V Praze dne 23.5.2007

Příloha č. 3: Dopis děkana Národohospodářské fakulty VŠE nově přijatým studentům

Studenti Národohospodářské fakulty, po prázdninách se opět budeme pravidelně setkávat ve výuce, na konzultacích a dalších aktivitách zajišťovaných pro vás vaší fakultou. Pedagogický sbor fakulty si přeje, aby tato setkání byla vzájemně přínosná a obohacující. Vzájemná důvěra a dobrá studijní atmosféra na fakultě jsou významnými podmínkami stoupající kvality pedagogické a vědecké práce, růstu prestiže Národohospodářské fakulty, a tím i hodnoty vašeho vzdělání.

Jsme velmi rádi, že noví **studenti 1. ročníku bakalářského stupně** si pro své univerzitní studium vybrali právě nás, Národohospodářskou fakultu. Uděláme vše, aby své volby nelitovali. Studenti našeho 1. ročníku byli vybráni z dosud největšího počtu uchazečů (3278) o studium u nás, kteří se účastnili přijímacího řízení. Způsob jejich výběru se lišil od praxe VŠE, kterou jsme používali v minulých letech. Přijímací řízení v letošním roce proběhlo ve spolupráci se specializovanou společností Scio, která testuje schopnosti studentů a provádí výběr v souladu s osvědčenými metodami výběru (GRE – General Record Examination) na přední americké a západoevropské univerzity. Doufáme, že nový způsob selekce k nám přivádí studenty, kteří se stanou velkým přínosem pro akademickou obec Národohospodářské fakulty, jejíž součástí se stanou imatrikulací.

Imatrikulace se uskuteční ve čtvrtek 18. října v Národním domě na Vinohradech (Náměstí Míru č. 9). Imatrikulace je součástí **IV. Společenského večera**

Národohospodářské fakulty, který bude slavnostně zahájen v 19.30 v Majakovského sále. V tomto a přilehlých sálech bude v rámci bohatého programu také hudba k tanci. V pozdějších večerních hodinách proběhne beanie, což je tradiční (středověké) přijímání nováčků do univerzitního studentského cechu. Společenský večer je vhodnou příležitostí nejen k vzájemnému seznámení studentů vyšších a nižších ročníků, ale také k navázání neformálních vztahů s přítomnými pedagogy.

Těsně před prázdninami schválil Akademický senát VŠE **nový Studijní a zkouškový řád VŠE**, který vstupuje v platnost od počátku akademického roku 2007/ 2008. Díky iniciativě vedení Národohospodářské fakulty nejsou od tohoto akademického roku povinné indexy ani zápočtové listy a snižuje se administrativní zátěž pro studenty. Věříme, že v důsledku toho už nebudou vznikat dlouhé fronty před studijním oddělením naší fakulty. Ke Studijnímu a zkouškovému řádu VŠE vydává Národohospodářská fakulta pro své studenty **Studijní vyhlášku NF VŠE** (viz úřední deska), která upravuje specifické podmínky studia na ní. Doufám, že příjemnou novinkou pro vás bude možnost získání další rezervní kreditové poukázky. Bude to opět za získání zápočtu z tělesné výchovy. To znamená, že za 2 zápočty z tělesné výchovy můžete získat 2 rezervní kreditové poukázky (dosud bylo možné získat jen 1). Vedení fakulty se domnívá, že správná chůze, správné držení těla, vytrvalost, ale také sebevědomí, vyplývající ze sportovních dovedností, jakož i schopnost prohrávat jsou významnými vlastnostmi dobrého ekonomy, tj. profese, pro niž se připravujete.

Pokračovat budou pozitivní změny ve výuce. Více kurzů bude vyučováno v **anglickém jazyce** a jejich počet bude ustavičně narůstat. Navíc jsou v průběhu zimního semestru vypsány následující intenzivní mimosemestrální kurzy, které budou probíhat v angličtině:

KIE: Doc. Dr. Judit Kapas - *Theory of the Firm* (8 -19. 10. 2007)

KHP: Prof. Dr. Edwin Dolan - *Selected Issues in Economic Policy* (22.10 - 7.12. 2007)

KHD: Prof. Dr. John R. Davis - *Economic Liberalism and Free Trade - an Historical Evaluation* (22. 10.- 26. 10. a 29. 10. - 2. 11. 2007)

Opakovaně zdůrazňuji, že **studenti a absolventi NF budou muset angličtinu aktivně**

ovládat. To platí především pro současné studenty 1. ročníku, kteří neprošli přijímací zkouškou z cizího jazyka. Ve 3. ročníku budou muset složit nejméně 2 zkoušky z odborné ekonomické disciplíny v anglickém jazyce. Proto vyzývám ty studenty a studentky, jejichž znalost angličtiny není na úrovni, v níž by byli schopni složit zkoušku, necht' se neprodleně zapíší do kurzů angličtiny! Pokud VŠE nebude schopná uspokojit vaše potřeby vhodnou nabídkou kurzů, budete se muset jazyk doučit sami nebo na vlastní náklady v nějakém jiném zařízení.

Při **přijímání do navazujícího magisterského studia na Národohospodářskou fakultu** počítáme do budoucna s přijímacími zkouškami. Vede nás k tomu neustále rostoucí počet uchazečů. Letos budou ještě absolventi bakalářského studia na VŠE přijímání do magisterského studia bez přijímacích zkoušek v případě, že bakalářské studium ukončí do 8 semestrů od jeho zahájení. Za přijímací řízení do navazujícího magisterského studia na NF VŠE budou platit jen polovinu částky, kterou platí uchazeči mimo VŠE (tj. nikoli 500 Kč, nýbrž jen 250 Kč).

Včera jsem předal **Disciplinární komisi NF VŠE** další případ opsané diplomové práce a dnes se mi na stole objevil další plagiát. Vzhledem k závažnosti provinění a způsobu rozhodování naší disciplinární komise lze očekávat nejpřísnější tresty – vyloučení ze studia. Věřte, že toto je vůbec nejhorší práce, kterou musí děkan vykonávat. Po pěti a více letech studia na Národohospodářské fakultě VŠE, když všichni očekávají úspěšné ukončení a promoci ... přijde vyloučení a nic! Opětovně proto vyzývám všechny studenty, aby si krátkodobě nezjednodušovali život opsáním cizího textu, protože si jej zároveň mohou dlouhodobě nenávratně zkomplikovat! Pozor, Antiplagiátorská komise NF nespí! Naopak, přes neustálá varování odhaluje další a další případy! Překvapuje mě, jak rozsáhlá je plagiátorská epidemie, že ani bezpodmínečné vylučování ze studia se jí zatím výrazněji nedotklo. Přesvědčte se, prosím v zápisech Disciplinární komise NF VŠE na fakultní webové stránce, že nepřeháním. Abychom posílili prevenci proti **plagiátorství** na naší fakultě, zavádíme pro letošní první ročníky bakalářského studia povinný předmět Psaní a obhajoba odborné práce (55F102), který bude od letního semestru tohoto akademického roku také k dispozici jako volitelný předmět pro studenty vyšších ročníků studia. Dále Vás informujeme o závazné citační normě pro studenty NF VŠE (ČSN ISO 690). Tato státní norma je samozřejmě respektována v akreditaci výše zmíněného předmětu ([viz další příloha](#)).

Středa 24. října bude Děkanským dnem pro studenty Národohospodářské fakulty! To znamená, že se ruší fakultní výuka. Vedení fakulty pro vás připravuje zajímavý sportovní program, o němž budete včas informováni na webové stránce fakulty. Využijte této příležitosti k lepšímu vzájemnému poznání, jakož i poznání vašich vyučujících, kteří se tohoto programu každoročně účastní.

Na milá setkávání s vámi se těší a příjemné univerzitní studium na Národohospodářské fakultě VŠE vám přeje

váš děkan

Jiří Schwarz

V Praze 2. října 2007

Příloha č. 4: Dotazník k antiplagiátorské politice

Otázka č.1

Název vysoké školy:

Otázka č.2

Existuje na vaší univerzitě jednoznačná antiplagiátorská politika (příp.směrnice, řád s celouniverzitní/fakultní působností)

Ne

Ano (blíže popište)

Otázka č.3

Podporuje vaše univerzita/fakulta prevenci plagiátorství a nabízí některou z forem vzdělávání v této oblasti? Pokud ano, uveďte garantní pracoviště.

Nenabízí

Online výukové lekce

Kurzy

Vyučovaný předmět specializovaný na plagiátorství (práci s odbornými zdroji)

Poučení je součástí každého vyučovaného předmětu

Jiné (prosím uveďte)

Otázka č.4

Podílí se na vzdělávacích aktivitách prevence plagiátorství univerzitní/fakultní knihovny?

Nepodílí

Ano, je to nezávislá iniciativa knihovny

Ano, je to součást celouniverzitní/fakultní antiplagiátorské politiky

Podílí se na přípravě materiálu

Připravují a pořádají kurzy

Jiným způsobem (prosím uveďte)

Otázka č.5

Disponuje vaše univerzita/fakulty nástroji na ověřování původnosti kvalifikačních absolventských prací? Pokud ano, uveďte pracoviště nebo funkci odpovědného pracovníka, kteří kontrolu provádějí.

Nedisponuje

Absolventské práce neověřujeme

Naše univerzita/fakulta používá elektronický detekční nástroj (uveďte prosím konkrétní používaný SW nástroj)

Naše univerzita/fakulty jsou zapojeny do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu

Absolventské práce ověřujeme jiným způsobem (prosím uveďte)

Otázka č.6

Má vaše univerzita/fakulty specifikované postihy za plagiátorství?

Ano

Ne

Případy se řeší individuálně

Otázka č.7

Objevil se na vaší univerzitě případ plagiátorství?

Ne

Ano (prosím popište)

Příloha č. 5: Vyplněný text dotazníku od soukromých vysokých školy (tabulka)

Vysoká škola	Existuje na škole antiplagiátorská politika	Podporuje škola prevenci plagiátorství	Podílí se na prevenci univerzitní knihovny	Jak se ověřuje původnost prací	Jsou specifikované postihy plagiátorství	Objevil se na škole případ plagiátorství
Západomoravská vysoká škola Třebíč, o. p. s.	Ne	Ano, poučení je součástí každého vyučovaného předmětu	Ne	Ne	Ne	Ne
Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra, s.r.o.	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Pražská vysoká škola psychosociálních studií, Praha	Ne	Ano, poučení je součástí každého vyučovaného předmětu	Ne	Ne	Ne	Ne
Vysoká škola logistiky o.p.s.	Ne	Ano, poučení je součástí každého vyučovaného předmětu	Ano, je to nezávislá iniciativa knihovny	Jiné - Absolventské práce si ověřuje vedoucí práce a vedoucí katedry.	Ne	Ne
Vysoká škola finanční a správní, o.p.s.	Ano- Problematika plagiátů je součástí Metodiky pro vypracování BP/DP	Ano, problematika plagiátorství je řešena na bakalářských/ diplomových seminářích.	Ano, je to součást celouniverzitní/ fakultní antiplagiátorské politiky	Vysoká škola je zapojena do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátů	Řeší se individuálně na disciplinární komisi	Ne Projekt odhalování je v provozu od 1.1. 2008
Academia rerum civilium – vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o.	Ano- Prostřednictvím nařízení rektora	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano- Plagiátorství v bakalářské práci
Bankovní institut vysoká škola, a. s. Praha	Ne	Nenabízí, ale učitelé jsou o této skutečnosti informováni.	Ne	Absolventské práce neověřujeme, pouze někteří učitelé toto zajišťují, zejména to uplatňuje katedra IT.	Ne, ale pokud je to zjištěno, je to považováno za hrubé porušení studijního řádu a student může být až vyloučen ze studia.	Nejsem si vědom, pokud se to např. v bakalářských nebo diplomových pracích objevilo, bylo to zachyceno v době přípravy práce a učitel zasáhl domluvou, takže práce nebyla přeložena jako dílo studenta, ale byla přepracována (tedy ta část.....).

Metropolitní univerzita Praha, o.p.s.	Ano - Na MUP existuje rozhodnutí rektora, které definuje, co je plagiátorství, jak se postupuje v případě jeho odhalení (disciplinární řízení) a také obsahuje citační normu MUP	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano - Případů bylo několik. Většinu je možno charakterizovat tak, že studenti do svých seminárních prací zkopírovali určité pasáže z prací či textů, stažených z internetu.
Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.	Ano - Studenti mají dodržovat „Etický kodex studenta“, který vydal rektor a kde se o plagiátorství mluví.	V tuto chvíli nenabízí, ale je to naše myšlenka do budoucna	Ano, je to nezávislá iniciativa knihovny	Ne - ale, v tuto chvíli jednáme o software, který by to umožnil	Ne	Ne
Název vysoké školy: Rašínova vysoká škola s.r.o.	Ne	Vyučovaný předmět specializovaný na plagiátorství (práci s odbornými zdroji) Poučení je součástí každého vyučovaného předmětu	ano, je to nezávislá iniciativa knihovny	Ne	Ne	Ne

<p>Brno International Business School, a.s.</p>	<p>Ano - naše antiplagiátorská politika se řídí Disciplinárním řádem pro studenty naší vysoké školy</p>	<p>Vyučovaný předmět specializovaný na plagiátorství (práci s odbornými zdroji) Poučení je součástí každého vyučovaného předmětu</p> <p>- studenti jsou poučeni na zač. akademického roku v rámci speciálního semináře zaměřeného na tuto problematiku + varování před plagiátorstvím je samozřejmou součástí každého vyučovaného předmětu</p>	<p>Ne</p>	<p>Naše vysoká škola je zapojena do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu</p>	<p>Ano</p>	<p>Ano – čas od času je odhaleno několik případů plagiátorství, které jsou následně řešeny v rámci disciplinární komise, studentům hrozí postih od napomenutí rektora, přes podmíněné vyloučení až po vyloučení ze studia v případě opakovaného provinění.</p>
--	---	--	-----------	---	------------	--

Vysoká škola v Plzni, o.p.s.	Ano - manuál k tvorbě Bakalářské práce	Jiné Seminář k Bc. Práci (katedry jednotlivých oborů)	Ne	Ne	Ano	Ano práce musí být přepracována, v opačném případě není práce doporučena k obhajobě.
Mezinárodní Baptistický Teologický Seminar, Evropské Baptistické Federace, o.p.s.	Ano - Mame smernici, která vysvetluje, co to plagatorstvi je a jak se mu vyvarovat. Dale upozornuje studenty, jake postihy je cekaji v pripade detekce plagiatorstvi.	Ano, poučení je součástí každého vyučovaného předmětu	Ano, je to součást celouniverz itní/ fakultní antiplagiato rské politiky	Ano, za kontrolu je zodpovedny courseleader kazdeho oboru	Ano	Ano - Plagiatorstvi jsme objevili v magisterske dizertaci jednoho studenta, cela vec byla predana komisi, zabzvajici se plagiatorstvim, ze ktereho byl usvedcen a penalizovan.

Příloha č. 6: Vyplněný text dotazníku od veřejných vysokých škol (tabulka)

Vysoká škola	Existuje celouniverzitní antiplagiátorská politika	Podporuje vysoká škola prevenci plagiátorství	Podílí se na prevenci univerzitní knihovny	Jak se ověřuje původnost prací	Jsou specifikované postihy plagiátorství	Objevil se na škole případ plagiátorství
Česká zemědělská univerzita v Praze	Ne	Kurzy, semináře Studijní a informační centrum (SIC)	Ano, je to nezávislá iniciativa knihovny (SIC) Připravují a pořádají kurzy	Naše univerzita/fakulty jsou zapojeny do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu	Případy se řeší individuálně	Ne
Akademie výtvarných umění v Praze	Ne, ale připravujeme v rámci eVŠKP	Ne	Ne, ale od letošního roku zařadí knihovna edukační blok v rámci prosemináře 1. roč	Nedisponuje: podstatou naší školy jsou výtvarná díla klasická a na nových médiích	Ne, ale budeme působit preventivně v rámci našeho prosemináře	Ne, pokud vím, za posledních 10 let
Janáčková akademie múzických umění v Brně	Ne	Ne	Ne - Knihovna se v současné době nepodílí na vzdělávacích aktivitách, ale bude určitě spolupracovat na přípravě materiálu	Naše univerzita/fakulty jsou zapojeny do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu	Ne	Ne
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	Ne, je v pravomoci a působnosti fakult a kateder	Ne - Studenti jsou informováni o účasti univerzity v projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátů	Ne	Naše univerzita/fakulty jsou zapojeny do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu	Případy se řeší individuálně	Ano – V seminářích pracích studentů se objevují pasáže získané z Internetu (naposled v semináři kombinovaného studia zabývajícím se výkladem Bible).
Západočeská univerzita v Plzni	Ne	Prevence plagiátorství je obsažena v kurzech a předmětech vyučovaných Univerzitní knihovnou.	Ano	Absolventské práce se zatím neověřují. Naše univerzita je zapojena do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu	Ne	Nevím

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	Ano - <i>Směrnice č. 8/2007 Zveřejňování informací o kvalifikačních pracích, čj. 1811/2007-981 ze dne 21. 5. 2007, obsahuje i pravidla pro boj s plagiáty.</i>	Poučení je součástí každého vyučovaného předmětu	Nepodílí	Naše univerzita/fakulta používá elektronický detekční nástroj <i>Nástroje pro odhalování plagiátů jsou součástí Univerzitního IS, který naše univerzita vyvíjí a prodává ostatním univerzitám.</i> <i>Univerzita je zapojena do projektu Národní registr VŠKP na úrovni komise eVŠKP AKVŠ, avšak neplánuje užívat produkt vyvinutý Masarykovou univerzitou ani se nezapojuje do aktivit centrálního rozvojového projektu, naopak připravuje alternativní Národní registr pro univerzity nepřipojené do uvedeného rozvojového projektu.</i>	Případy se řeší individuálně	Software našel plagiáty, student vše popřel a učitelé vysvětlili, že za určitých okolností mohou existovat práce, které vypadají jako plagiáty. Případy zůstaly nevyjasněny, od té doby se další šetření raději neprovádělo.
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	Ne, není to potřeba, jelikož diplomové práce nejsou povinné, pouze na farmaceutické fakultě a i tam jsou témata tak specifická, že studenti prakticky nemají odkud opisovat (na internetu toho	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne

	není moc k nalezení – leda specializované zahraniční databáze), nehledě na to, že asi úplně všechny materiály, co k práci použijí, jejich vedoucí diplomky zajisté četl, a proto by to poznal a napravil ještě v průběhu. Navíc jsou práce většinou praktické.					
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	Ne	Ne	Podílí se na přípravě materiálu	Naše univerzita/fakulty jsou zapojeny do projektu Národní registr VŠKP a kontrola plagiátu	Případy se řeší individuálně	Ano

